

ESEKIELI

Sanam me Esekieli u Gusunon gari yini gerua u wāawa Babiloniō u yoru dimō ka win mero bisibu Yuda gabu. U wāawa yoo te sō, Babilonigibu ba sere Yerusalemu kāsuka.

Gbiikaa, u Yudaba sōmō ma Gusunō u koo bu siri kpa u de yiberēba bu Yerusalemu wōri bu kamia. Yiruse, Gusunō u koo maa bwese tukunu siri yèn sō nu win tambu dam dore. Itase, u Yudaba nukuru yemiasiamō, domi Gusunō u nō mweeru kua ma u koo de bu wurama Yerusalemuō kpa ben sia yu wēra. Nnese, u wa win kāsiru sō nge me Yinni Gusunon sāa yeru ta koo kpam wurama.

Tire ten kpunaa

1. Esekielin sokuru, wiru 1n di sere wiru 3.
2. Gari yi u gerua Yudaban sō yiberēba bu sere Yerusalemu wōri, wiru 4n di sere wiru 24.
3. Gari yi u gerua bwese tukunun sō, wiru 25n di sere wiru 32.
4. Ba koo Yerusalemu seeya, wiru 33n di sere wiru 39.
5. Sāa yee kpaaru kāsiru sō, wiru 40n di sere wiru 48.

Yinni Gusunō

u tii Esekieli sōsi

¹⁻³ Wō sō tenasen suru nnesen sō nōbuse sōra Esekieli, yāku kowo Busin bii u wā daa te ba mō Kebarin goorō ka Yuu be ba yoru mweerima sannu. Miya u wa wōlla keniana ma Gusunō u dera u kāsiru wa. U ka nūn gari kua ma win dam nūn nenua. N

deema sina boko Yoyakimun wɔɔ nɔɔbusewa mi, ye u ka wãa yoru sɔɔ Babiloniɔ.

⁴Wee ye u wa kãsi te sɔɔ. U woo bɔkɔ wa ga seema saa sɔɔ yɛsan nɔm geu gian di ga guru wiru sɔɔwa ka guru maakinu. Ma yam bururam mu guru wii te sikerenɛ. Ma ten suunu sɔɔ n ballimɔ nge sii gan te ba wɔriasia.

⁵Guru wii te sɔɔ, hunde koniba nne ba wãa mi be ba ka tɔmbu weenɛ.

⁶Ben baawure wuswaa nne ka kasenu nnewa u mɔ.

⁷Ben kɔri yi dɛnde. Ma ben naasu su ka naa buun naa kaburosu weenɛ, ma su ballimɔ nge sii gan te ba wɔriasia.

⁸Kasa yen baayeren temɔ, tɔnun nɔmuwa ga wãa mi. Nɔma yen baayere ya demiewa mi wuswaa ka kasa ye, ya mɛɛra.

⁹Kasa ye kpuro ya nɔsu girarinewa. Hunde koni be, bɔ n sɔimɔ, ba ku ra sɔire. Mi ba dɔɔ, miya ba ra n mɛɛra.

¹⁰Hunde koni ben baawure u wuswaa mɔwa nne. Tia ya sãa tɔnun wuswaa. Yen nɔm geu gia, gbee sunɔn wuswaa. Yen nɔm dwaru gia ketɛn wuswaa. Yen biru gia maa gunɔ bakerun wuswaa.

¹¹Ben baawuren kasa yiru ya demiarewa wɔllɔ ma ya girarinɛ mi gia. Ma yiru ye ya maa tie ya ben wasi wukiri.

¹²Mi wuswaa yen baayere ya wãa, mi giawa ya mɛɛra. Yen sɔna mi ba kɔ bu da kpuro, ba ra dewa ba kun sɔire.

¹³Hunde koni ben baa sɔɔ, dɔɔ gɛɛya yi wãa mi, yi fiamɔ nge wɔi bɔnnu. Dɔɔ win yam bururam mu kpã. Min diya dɔɔ buri yi yarimɔ nge guru maakinu.

14 Hunde koni be, ba ra n sāuwa nge guru maakinu, ba n dɔɔ, ba n wee.

15 Ye u bu mɛɛra mɛsum, yera u uruu wa ya tem girari ben baawuren bɔkuɔ.

16 Uruu be, ba ballimɔwa nge kpee gobiginu. Ma ba weenɛ. Ma n sãare uruu baayere ya wãa uruu gaa sɔɔ.

17 Ba koo kpĩ bu da bera nne kpuro sɔɔ ba kun tii sĩye.

18 Ben gunum mu nanum mɔ. Ma ben nɔsu sɔɔ n sãare gãanu mani mani ni nu ballimɔ.

19 Hunde koni be, bà n sanum seewa, uruu be, ba ra n wãawa ben bɔkuɔ. Bà n maa yɔɔwa, ka be sanna.

20 Hunde koni be, ba ra dewa mi ba kĩ, adama ka uruu be sanna. Domi beya ba uruu be gawe.

21 Yen sɔna bà n sĩimɔ, uruu be, ba ra n maa sĩimɔ. Bà n yɔra kpa uruu be, bu yɔra. Bà n maa seewa, kpa uruu be, bu maa se. Domi hunde koni ben hunde ya wãawa uruu be sɔɔ.

22 Ma gãanu terie hunde koni ben wɔllɔ nu ballimɔ nge kpee gobiginu.

23 Ma ba ben kasa yiru yiru demie ya girarinɛ gãa nin temɔ. Ma yiru yiru ye ya bu tie ya ben wasi wukiri.

24 Sanam mɛ ba sĩimɔ, yera na ben kasan wɔkinu nɔɔmɔ nge nim wɔkun wɔkinu, ñ kun mɛ nge Gusunɔ Dam kpurogiin nɔɔ, ñ kun mɛ nge tabu kowo wuurun wɔkinu. Adama ye ba yɔra, ba ben kasa ye kuruawa.

25 Ma na maa wɔkinu nɔɔmɔ gãa nin wɔllun di.

26 Ma na gãanu wa mi, nu ka sina kitaru weenɛ, nu ballimɔ nge kpee gobiginu. Ma na maa gãanu wa nu sɔ sina kita ten wɔllɔ nu ka tɔnu weenɛ.

27 Ma n sãare tɔnu wi, u ballimɔ nge sii gan te ba wɔriasia dɔɔn suunu sɔɔ. Ma yam bururam ka nùn sikerenɛ.

28 Yam bururam mɛ, mu ka guru waa weenɛ ye ya ballimɔ sanam mɛ gura nɛmɔ. Yeniba kpuro ya sãawa Yinni Gusunɔn yiikon girima.

Gusunɔ u Esekieli gɔra

Isireliban mi

Ye u ye kpuro wa mɛ, yera u yiira u wuswaa tem girari. Ma u nua goo u ka nùn gari kua.

2

1 U nɛɛ, tɔnun bii, a seewo a yɔra, kpa n nun gari sɔ.

2 Sanam mɛ u ka nùn gari yi mɔ, yera Yinni Gusunɔn Hunde u nùn yɔɔwa ma u nùn yɔrasia. Ma u yɛro swaa daki wi u ka nùn gari mɔ mi.

3 U nɛɛ, tɔnun bii, na nun gɔriɔ Isireliban mi, be ba man seesimɔ. Wee be, ka ben baababa ba man tora sere ka gisɔ.

4 Tɔn be, ba swaa tau, ba maa gɔru bɔɔbu. Ben miya na nun gɔriɔ kpa a bu sɔ a nɛɛ, ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua.

5 Na nɛɛ, wee ba sãa mɛm nɔɔ sariba. Ba nun swaa daki? Ba n̄ nun swaa daki? Ka mɛ, ba koo gia ma Gusunɔn sɔmɔ u wãa ben suunu sɔɔ.

6 Wunɛ Esekieli, a ku bu nasia, a ku maa ben garin berum ko, baa mɛ n ko n sãare a wãa sãki ka niin suunu sɔɔ. Domi ba sãawa mɛm nɔɔ sariba.

7 Ba nun swaa daki? Ba n̄ nun swaa daki? A gesi bu sɔɔwɔ ye na gerua, baa mɛ ba sãa mɛm nɔɔ sariba.

⁸ Adama wunε, tɔnɔn bii, a nɔɔwɔ ye kon nun sɔ. A ku ko mɛm nɔɔ sari nge bwese te. A wunɛn nɔɔ wukio kpa a tem ye kon nun wɛ.

⁹ Saa yera Esekieli u nɔmu gagu wa ga demie win mi gia, ga tireru neni te ba kurua.

¹⁰ Nɔmu ge, ga tire te kusia win wuswaaɔ. Ba tu yoruawa bera yiru kpuro. Gari yi yi yoruwa tire te sɔɔ, yiya weeweenu ka wuri ka nuku sankiranun gari.

3

¹ U maa nεε, tɔnɔn bii, a tire teni temwɔ kpa a da a ka Isireliba gari ko.

² Ye u nɔɔ wukia, yera Gusunɔ u tire te kpɛε mi, u dera u tu tema.

³ Ma u nεε, tɔnɔn bii, a wunɛn nukuru yibio kpa a wunɛn wasi diisia ka tire te na nun wɛ mi.

Ye u tire te tema, ma ta nɔn dore nge tim.

⁴ Yera u maa nεε, Esekieli, a seewo a da Isireliban mi kpa a bu nɛn gari sɔ.

⁵⁻⁶ N n̄ mɔ na nun gɔriɔ bwese tuku dabinun mi, n̄n barum mu nɔɔbu sɛ, a n̄ maa kpɛ a ben gari tubu. Adama Isireliban miya na nun gɔriɔ. N̄a n̄ daa nun gɔra bwese tuku nin mi, nu koo nun swaa daki,

⁷ adama wee, Isireliba ba n̄ nun swaa dakimɔ. Domi ba n̄ k̄i bu nɛn gere nɔ yɛn sɔ be kpuro ba swaa tau ma ben gɔru ga bɔɔbu.

⁸ Yen sɔ, kon maa wunɛn tii bɔbiasia kpa a swaa taaya nge be,

⁹ a n̄ gɔru bɔ nge kperu. A ku berum ko ben swaa taa bin sɔ. Domi ba s̄awa bwese te ta ku ra mɛm nɔ.

¹⁰ Ma u maa kpam nɛɛ, Esekieli, a swaa dakio a nɔ kpa a gari yi kon nun sɔ nɛnɛ wunen gɔruɔ.

¹¹ Yen biru, kpa a da a wunen mero bisibu deema mi ba yoru dimɔ. Ba nun swaa daki? Ba n̄ nun swaa daki? A gesi bu sɔwɔ ma nɛna na ka bu gari m̄.

¹² Yera Gusunɔn Hunde u Esekieli sua ma u nɔɔgiri nua win biruɔ ta gerumɔ ka dam ta m̄, bu Yinni Gusunɔ siaro mi u w̄a u win yiiko baka sɔsimɔ.

¹³ Ma u hunde koni ben kasan wɔkinu nɔomɔ ya soonamɔ ka sere maa ben uruuban wɔkinu. Wɔki ni, nu kp̄ɛa n banda.

¹⁴ Gusunɔn Hunde wi u n̄n sua mi, u ka n̄n doona, ma win dam n̄n nɛnua. Ma Esekielin m̄ru seewa u burisina.

¹⁵ U tura Teli Abibuɔ, Kebarin daarun bɔkuɔ mi yoo be, ba w̄a. Ma u sina ka biti baka ben suunu sɔ sɔ nɔɔba yiru.

Esekieli koo Isireliba kirɔ ko

¹⁶ Sɔ nɔɔba yiru yen biru, Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔwa u nɛɛ,

¹⁷ wunɛ tɔnun bii, kon de a Isireliba n̄ni doke. Kaa n da nɛn gari swaa daki kpa a ka bu kirɔ ko.

¹⁸ Nɛ, Yinni Gusunɔ, n̄ n t̄ɛ nɛɛ, tɔn k̄so goo u koo gbi, ma a n̄ n̄n kirɔ kue u win daa k̄sa ye deri u ka win w̄aru w̄ra, tɔn k̄so wi, u koo gbiwa win daa yen sɔ. Wuna kon maa win yem bikia.

¹⁹ Adama à n n̄n kirɔ kua, ma u n̄ win daa k̄sa ye deri, u koo gbiwa win daa k̄sa yen sɔ kpa wunɛ a wunen w̄aru w̄ra.

²⁰ Gemgii ù n gem deri u k̄sa kua ma a n̄ n̄n kirɔ kue, ma na n̄n yina beria, u koo gbiwa k̄sa yen sɔ. Na n̄ win yellun daa gea garisimɔ, adama wuna kon win yem bikia.

²¹ À n maa nùn kirɔ kua u ku ka durum ko, ma u n̄ durum ye kue, u n̄ gbimɔ. Wunen̄ tii a maa wunen̄ wāaru wɔrawa mi, domi a nùn kirɔ kua.

Esekieli

kun maa kpɛ u gari ko

²² Yinni Gusunɔn dam mu Esekieli yɔɔwa ma u nùn sɔɔwa u n̄εε, a seewo a da wɔwaɔ. Miya kon nun gari sɔ.

²³ Ma u seewa u da wɔwa mi. Ma u Gusunɔn yiikon girima wa nge sanam m̄ε u raa wāa Kebarin daarun b̄aku mi. Ma u yiira ka dam u siriru tem girari.

²⁴ Yera Gusunɔn Hunde u maa nùn yɔɔwa. Ma u nùn seeya u yɔrasia. Saa ye sɔɔra Yinni Gusunɔ u n̄εε, a doo a tii kenusi wunen̄ dirɔ.

²⁵ M̄eya ba koo nun b̄ake kpa a kpana a yari tɔɔwɔ, t̄ambu bu nun wa.

²⁶ Kon de wunen̄ yara yu wunen̄ daro mani kpa a kpana a gari ko. M̄eya a n̄ kaa kp̄i a maa bu gerusi be, be ba ku ra m̄em n̄o mi.

²⁷ Adama n̄a n̄ ka nun gari kua, kon wunen̄ n̄ɔ wukia. Saa ye sɔɔra kaa t̄on be sɔ a n̄εε, ameniwa n̄ε, Yinni Gusunɔ na gerua. Adama ben gaba ba koo nun swaa daki, gaba kun maa nun swaa dakimɔ. Domi ba s̄awa bwese te ta ku ra m̄em n̄o.

4

Gusunɔn s̄omɔ u n̄εε,

ba koo Yerusalemu tarusi

¹ Yinni Gusunɔ u n̄εε, wun̄ε Esekieli t̄onun bii, a biriki suo kpa a ye doke wunen̄ wuswaɔɔ a Yerusalemun weenasia ko ka yora biriki yen w̄ollo.

² A ye koowo nge wuu ge ba tarusi, a kuku yenu doke kpa a gungunu bani a sansani gira kpa a tabu sinambu yi yi a ka sikerena.

³ A sii si su yasu suo kpa a su doke wunε ka ganan baa sɔɔ, kpa a su wuswaa kisi. Ba koo gu tarusi, wunεn tii kaa n gu yɔre, kpa ye kpuro ya n sãa yĩreru Isireliban sɔ.

⁴ Yen biru kpa a kpuna ka wunεn yēsi nɔm dwarugia kpa a n Isireliban toranu sɔɔwa sere tɔɔ te kaa se.

⁵ Tɔɔ nin geeru ta kon sãawa wɔɔ sin geeru, si sɔɔ Isireliba ba man torari. Nu sãawa sɔɔ gooba wunɔbu ka wεnε ka wɔkuru (390). Tɔɔ ni kpuro sɔɔra kaa n ben tora ni sɔɔwa.

⁶ Yen biru kpa a gɔsia a ka wunεn yēsi nɔm geugia kpuna sɔɔ weeru kpa a wahala ko Yudaban toranun sɔ. Sɔɔ teeru ta ko n sãawa wɔɔ tia.

⁷ Kpa a wunεn wuswaa kisi Yerusalemu gia ye ba tarusi, kpa a ye gãseru kpare kpa a yen gari gere.

⁸ Meya nε, Yinni Gusunɔ kon ka nun wēε bɔke kpa a ku ra sĩira. Meya kaa n kpĩ ka yēsi tia ye, sere tɔɔ te na nun bura mi, tu ka yibu.

⁹ Kpa a alikama ka swii ka gbεε ka dāsi ka dobi sua a ye menna gbεε teeru sɔɔ a burina a ka pēε ko. Yera kaa n da di sere sɔɔ gooba wunɔbu ka wεnε ka wɔku te, tu ka yibu, kpa a n kpĩ ka yēsi tia ye.

¹⁰ Pēε kure piibuwa kaa n da di nge garamu goobun (200) saka sɔɔ teeru. Nge meya kaa n dimɔ mi sere tɔɔ te, tu ka yibu.

¹¹ Meya nim mε kaa maa nɔ mu ko n saka mɔwa, ditiri tian sakawa kaa n da nɔ sɔɔ teeru.

¹² Tɔmbun bii gbebusa kaa ka pēε wɔ. Kaa n da ye wɔwa ben nɔni biru.

¹³ Nge meya Isireliba ba ko n da ben dīanu di ka disi tən tukobun suunu sɔɔ mi kon bu yarinasia.

¹⁴ Esekieli u Yinni Gusunɔ wisa u nɛɛ, na tii nɛnuu disi kpuron di. Na n̄ yaa goru garu diire saa n̄ɛn piiburun di. Na n̄ maa yaa disigia gaa tende.

¹⁵ Yinni Gusunɔ u wisa u nɛɛ, a naa bisu suo a ka wunɛn doo ko kpa a tɔmbun bisu deri.

¹⁶ Kon dīanu fiiko ye ya tie Yerusalemuɔ kpeesia kpa bu bu dīanu ka nim saka kua kpa bu di bu nɔ ka nuku sankiranu ka wururabu.

¹⁷ Nge meya ba koo dīanu ka nim bia kpa ba n nuki sankire be kpuro. Ba koo woorawa ben toranun sɔ.

5

Gusunɔ u koo Isireli seeyasia

¹ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, wunɛ tɔnun bii, a kɔɔ suo ge ga nɔɔ do kpa a ka wunɛn seri ka wunɛn toburu kɔni. Yen biru kpa a kilo sua a seri yi yĩre kpa a yi bɔnu ko suba ita.

² Kpa a sube teeru sua a dɔɔ doke Yerusalemun suunu sɔɔ sanam mɛ yen tarusibun tɔra yiba. Yen biru kpa a maa sube teeru sua a n ka tu kɔɔ ge soomɔ a ka wuu ge sikerena. Yeniban biru kpa a maa suberu itase sua a pusi yam kpuro, yen biruwa kon bu takobi suesi.

³ Kpa a seri yin fiiko kure wunɛn yaberun swaa buaɔ.

⁴ Kpa yi sɔɔ, a gɛɛ sua a dɔɔ doke kpa dɔɔ wi, u Isireliba kpuro seesi.

⁵ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, yĩre ni, Yerusalemuwa nu ka yã. Wee na ye kua handunian suunu. Tən tukobun tem mu ye sikerene.

⁶ Ma yen tɔmbu ba man seesi n kere bwese tuku ni nu ka bu sikerene. Domi ba nen woodaba yina. Ba n̄ nen gere swĩi.

⁷ Yen s̄na n̄, Yinni Gusunɔ na n̄n̄, wee ba man seesi n kere bwese tuku ni nu ka bu sikerene, ma ba n̄ nen woodaba mem n̄w̄. Ba n̄ maa nen gere swĩi ye na bu s̄wa. Ben daa k̄sa ya mam bwese ni nu ka bu sikerene gia kere.

⁸ Yen s̄, nen tii kon bu seesi. Kon bu siriwa handuniagibun wuswaa.

⁹ Kpa n bu seeyasia bi na n̄ daa bu koore ben b̄u s̄anun s̄. M̄ya na n̄ maa bin bweseru m̄ kpa.

¹⁰ Yen s̄na tundoba koo ben bibu tem, kpa bibu bu maa ben tundobu tem. Kon bu siriwa n go, kpa n be ba tie yarinasia handunian goonu n̄ s̄.

¹¹ Wee ba nen s̄a yeru disi doke ka ben b̄nu kpuro. Yen s̄, sere ka nen w̄aru nen tii kon bu biru kisi, na n̄ maa bu m̄rim̄ ka w̄n̄du.

¹² B̄a n bu b̄nu kua subenu ita, sube teeru ta koo gbiwa Yerusalemun nukur̄, bararu ka ḡrun s̄, kpa suberu yiruseru tu maa gbi tabu s̄ Yerusalemun biru. Kpa n maa sube te ta tie mini yarinasia handunian goonu n̄ kpuro s̄. Kon bu takobi suesiwa.

¹³ N̄, Yinni Gusunɔ kon bu nen m̄ru seesiwa mam mam sere nen bw̄ra yu ka kpuna. N̄a n bu m̄ru k̄sie, saa yera ba koo gia ma na n̄ k̄ ba n s̄a mem n̄ sariba.

¹⁴ Ben tem mu koo ko bansu, kpa mu b̄ere bia bwese ni nu bu sikerene wuswaa.

¹⁵ Kon bu siriwa ka nen m̄ru baka n bu seeyasia ka dam. Kpa bwese ni nu ka bu sikerene mi, nu bu ȳe. Adama yeni ya ko n s̄awa nge kir̄ ye ya koo

de ben tii bu berum duura. Ne Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

¹⁶ Kon de bu gbisuku gɔɔrun sɔ. Gɔɔ te, ta koo bu nɔni sɔwa nge be ba sɛɛnu twee. Kon ben dɛa ni nu tie kpeerasia kpa bu gbisuku gɔɔrun sɔ.

¹⁷ Kon bu gɔɔru ka gbeeku yee sure kpa yi ben bibu go. Bararu ka tɔn goberu ka tabu, ye kpurowa ya koo bu kpeerasia. Ne Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

6

Be ba bũnu sãamɔ

¹ Yinni Gusunɔ u neɛ,

² wunɛ tɔnun bii, a wunen wuswaa seeyo Isireliban guunun bera gia, kpa a nen gari gere be ba wãa min sɔ.

³ A neɛ, ne, Yinni Gusunɔ kon be ba wãa Isireliban guunɔ ka gungunɔ ka nin wɔwi sɔɔ wɔrima ka takobi, kpa n ben gunguu nɛn mi ba ra bũu yãkuru ko kɔsuku.

⁴ Kon ben bũu yãku yenu kɔsuku ka mi ba ra nu turare dɔɔ dokeye, kpa ben gonu nu n wɔruka ben bũnun nuurɔ.

⁵ Kon Isireliban gonu kpĩ ben bwãarokunun wuswaaɔ. Kpa n ben kukunu yaruku ben bũu yãku yenɔ.

⁶ Wuu sìn mi ba wãa kpuro, su koo kowa bansu. Kpa n ben yãku yenu kɔsuku ni ba kua gungunu wɔllɔ. Kon ben bwãaroku ni gura n kɔsuku, kpa nu kun maa wãa mi. Meya kon bwãaroku ni ba ra ka sɔɔ sã suriri. Ye ba gesi seka ka nɔma ya koo kam kowa mam mam.

⁷ Ben suunu sɔɔ gaba koo wɔruku bu gbisuku. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ.

⁸ Adama kon de bu kisira tabun di, kpa ba n yarinε tem tukumα.

⁹ Saa ye sαα, be, be ba kisira ba koo man yaaya mi ba yoru dimα. Domi kon ben gōru ge wīa ge ga ñ ka nε turo yā. Kon ben sakara nōni wīa yi ba ka būnu mεεra. Ben tii ba koo tii tusi, kōsa kpuro ye ba kuan sō.

¹⁰ Saa ye sōra ba koo gia ma nεna Yinni Gusunα. N ñ kam sαα na ka bu gerusi, ye na nεε, kon bu wahala yeni kpεε.

¹¹ Wee ye nε, Yinni Gusunα na nun sōmα. A nōma suo kpa a ka naasu tem so a nεε, wanyo. Wee Isireliba ba kōsa kua ya kpā. Yen sō, ba koo gbi tabu sαα, ka gōru sαα, ka bararu sαα.

¹² Wi u toma, barara ta koo nùn go. Wi u maa wāa turuku, tabu sōra ba koo nùn go. Wi u koo sina yenuα, ba koo nùn tarusiwa kpa u gbi gōrun sō. Kon bu mōru seesiwa mam mam.

¹³ Saa ye sαα, ba koo gia ma nεna na sāa Yinni Gusunα bà n wa gonu kpī ben būnun bōkuα ka sere ben yāku yenα ka gungunα ka guunα ka dāa kubenα ka dāa koo bakanα mi ba ra raa būnu turare dōo dokeye, ya n nubu duroru mα.

¹⁴ Kon bu nεn nōmu dεmie kpa n de tem mε, mu ko bansu saa sōo yēsan nōm dwarun di n ka girari Dibilaα sōo yēsan nōm geu gia. Mi ba wāa kpuro kpa bu gia ma nεna na sāa Yinni Gusunα.

7

Isireliban sεyiasiabu

bu turuku kua

¹ Yinni Gusunα u Esekieli sōwa u nεε,

² wunε tɔnun bii, a swaa dakio a nɔ ye na gerumɔ bεε Isireliban sɔ. Na nεε, kpeera wee. Ta pusi bεεn tem goonu nne kpuro sɔɔ.

³ Tε ta koo bεε deema. Kon de nen mɔru yu bεε wɔri. Kon bεε siriwa nge me bεεn sanu sanusu sãa. Kpa n bεε kɔsa ye i kua kpuron are kɔsie.

⁴ Na ñ bεε mεεrimɔ ka wɔnwɔndu. Nà n bεε sεεyasiaɔ, na ñ tii nenumɔ. Kɔsa ye i kua yera kon bεε kɔsia. Kpa i gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ.

⁵ Ameniwa ne, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nεε, kɔsa wee, ya ñ maa ka gaa weene.

⁶ Kpeera wee, kpeera wee. Wee ta seemɔ ta wee bεεn mi. Wee ta sisi.

⁷ Bεε Isireliba, bεε be i wãa tem me sɔɔ, saa ya turuku kua. Tɔɔ te, ta turuku kua, ta ko n sãawa wahalan tɔru. Tɔɔ te sɔɔ, nuku doɔn kuuki kun maa nɔɔramɔ guunu wɔllɔ.

⁸ Tε kon de nen mɔru yu se. Na ñ ye yɔrasiamɔ ma n kun mɔ ya ka tii sara. Kon bεε siriwa nge me bεεn daa ya ne.

⁹ Na ñ bεε mεεrimɔ ka wɔnwɔndu. Nà n bεε sεεyasiaɔ, na ñ maa tii nenumɔ. Kɔsa ye i kua yera kon bεε kɔsie kpa i gia ma ne, Yinni Gusunɔwa na bεε sεεyasia.

¹⁰ Tɔɔ te wee ta tunuma, ta turuku kua. Bɔbunu ka tii suabu bu sosimɔ.

¹¹ Bɔbunu nu kua nge deka ye ba ra ka tɔmbu so. Gãanu kun maa bεε tiamme. Tɔn dabiru ta koo gbi. Baa wɔkinu kun maa nɔɔramɔ. Goo kun maa weeweenu mɔ bεεn sɔ.

¹² Saa ya turuku mɔ. Tɔɔ te, ta wee. Wi u dwemɔ u ku yεeri. Wi u maa dɔramɔ u ku swĩ. Domi ne, Yinni Gusunɔn mɔru sisi tɔn be ba wãa tem me sɔɔ kpuron sɔ.

13 Wi u dɔra u n̄ maa ye u dɔra wasi u mwa baa ù n wāa wāaru sɔɔ. Domi gari yi ba gerua tɔn be kpuron sɔ, yi koo koorɔ. Goo sari wi u koo yakiarɔ yɛn sɔ baawure u wāa kom bɛrɛtɛkɛ sɔɔ.

14 Wee ba kɔba so ba sɔɔru kpa. Adama ben goo kun tabu seemɔ, domi nɛ, Yinni Gusunɔn mɔru seewa be tɔn dabi ten sɔ.

Goo sari

wi u koo sɛɛyasiabu kisirari

15 Yinni Gusunɔ u maa Esekieli sɔɔwa u nɛɛ, tabu ko n wāawa swɛɛ sɔɔ kpa baranu ka gɔɔnu nu n wāa yɛnusɔ. Tɔmbu ba koo gbi tabu sɔɔ yakasɔ. Be ba maa wāa wuu sɔɔ ba koo gbiwa gɔɔru ka baranun sɔ.

16 Be ba maa kisira ba koo kpikiru dawa guunu wɔllɔ nge kparukonu kpa bu weeweenu ko ben toranun sɔ.

17 Ben nɔma ko n sãare dam sarirun sɔ. Kpa ben dūa yu diiri.

18 Ba koo saaki sebewa kpa bu ben seri kɔni nuku sankiranun sɔ.

Ba koo nanda kpa sekuru bu mwa.

19 Ba koo gobi kɔ swɛɛ sɔɔ,

kpa bu ben wuraba garisi nge kubanu,

domi sii geesu n̄ kun mɛ wura

yɛn gaa kun kpɛ yu bu faaba ko Gusunɔn mɔrun tɔru sɔɔ.

Ba n̄ gãanu wasi ye ya koo bu debu,

n̄ kun mɛ ye ya koo ben binɛ kpunasia,

domi sii geesu ka wura yera ya dera ba tora.

20 Ba tii sua ben wuran sɔ.

Ma ba ka ye bwãaroku bakanu kua ni nu nanum mɔ.

Yɛn sɔna nɛ, Yinni Gusunɔ kon de bu ye tusi.

21 Kon de tɔn tukobu bu ben dukia ye gura,
kpa be ba n̄ Gusunɔn bɛɛɛ yɛ bu ye tubi di bu ye
kpuro disi doke.

22 Na n̄ ka bɛɛ yinamɔ
sanam mɛ gbɛnɔbu ba koo nɛn s̄a yerun dukia disi
doke bu gura.

23 A yɔni sɔɔru koowo domi tem mɛ, mu tɔn
gowobu yibawa.

Mɛya bɛɛn wuu ge, ga tɔmbu yiba be ba daa bɔɔbɔya
mɔ.

24 Kon bwesenu sokuma ni nu nuku kɔsuru bo,
kpa nu bɛɛn yɛnusu mwɛɛri.

Kon bɛɛn damgibun tii suabu kpeesia.

Kpa n de bu bɛɛn s̄a yenu disi doke.

25 Kam kobu wee.

I ko i faaba kasu, adama i n̄ wasi.

26 Kɔsa ya koo sosi kɔsa sɔɔ.

Mɛya labaari kɔsi yi ko yi n nɔɔramɔ yi n dɔɔ.

I ko i Gusunɔn sɔmɔbu bikia bu kɔsiru kasu kpa bu
bɛɛ s̄o ye ya koo na.

Adama ȳaku kowobu ba n̄ ko n Yinni Gusunɔn
wooda yɛ.

Bɛɛn guro gurobu ba n̄ maa bwisi gɛɛ mɔ bu tɔnu
kɛ.

27 Bɛɛn sina boko u koo gɔɔ sina

kpa sina bibu ba n wurure.

Tɔmbu kpuro ba ko n diirimɔ.

Kon bu kuawa nge mɛ ben kookoosu nɛ.

Saa ye sɔɔra ba koo gia ma nena na s̄a Yinni
Gusunɔ.

8

Yinni Gusunɔn s̄a yerɔ

¹ Wɔ̄ɔ nɔɔba tiasen suru nɔɔba tiasen s̄ɔɔ nɔɔbuse s̄ɔɔ, Esekieli u s̄ɔ win dirɔ ka Yudan guro gurobu. Yera Yinni Gusunɔn dam n̄n yɔɔwa.

² Yera u mɛɛra u wa ḡaanu kurama nu ka tɔnu weenɛ. Win pɔran tem gia ya s̄a nge d̄ɔɔ ma win w̄allu gia ya ballimɔ nge sii gan te ba w̄ariasia.

³ Ma u ḡaanu demia nge nɔma u ka wi, Esekielin seri nɛnu. K̄asi te s̄ɔɔ, Gusunɔn Hunde n̄n sua w̄ollɔ ma u ka n̄n da Yerusalemuɔ. U deema yen k̄onnɔ ge ga w̄aa s̄ɔɔ ȳɛsan n̄m geu gia ba bw̄aaroku gagu ȳɔrasie ge ga Gusunɔn nisinu seeye.

⁴ Ma Gusunɔ Isireliban Yinnin yiikon yam bururam n̄n kure mi nge mɛ u raa mu wa wɔwaaɔ.

⁵ U nɛɛ, tɔnun bii, a mɛɛrio s̄ɔɔ ȳɛsan n̄m geu gia. Ma u mɛɛra. U wa ȳaku yerun duu yerɔ bw̄aaroku gaga ȳɔ ge ga Gusunɔn nisinu seeye.

⁶ Ma Yinni Gusunɔ u nɛɛ, tɔnun bii, a wa ye ya kooramɔ mi? Wee Isireliba ba b̄unu s̄aamɔ bu ka man gira n̄n s̄a yerun di. N n̄ maa ye tɔna, kon kɔam nun gam s̄ɔɔsi.

⁷ Ma u maa n̄n sua u ka da tɔwɔ s̄a yerun yaaran k̄onnɔwɔ. Ma u w̄aru gagu wa ganaɔ.

⁸ Gusunɔ u nɛɛ, tɔnun bii, a gana ye yabo.

Ma u ye yaba u deema k̄onnɔ gaga w̄aa mi.

⁹ U nɛɛ, a duo kpa a wa kom k̄osum mɛ tɔn be, ba m̄ mini.

¹⁰ U dua mi. Ye u wa wee, yɛɛ yi yi ra kabiri ka yɛɛ k̄osi gɛɛn weenasii ba kua gani s̄ɔɔ ba ka sikerena ka sere maa b̄unu kpuro ni ba ra s̄a.

¹¹ Ma u Isireliban guro gurobu wa tɔnu wata ka w̄akuru yɛɛn weenasii yi kpuron wuswaaɔ. Ma Yaasania Safanin bii u w̄aa be s̄ɔɔ. Bukuro ben

baawure u turare ka gãanu neni yè sɔɔ ba ra turare dɔɔ doke. Ma turaren wiisu bɔkua wɔllɔ tuku tuku.

¹² Yinni Gusunɔ u bikia u nɛɛ, tɔnɔn bii, a wa ye Isireliban guro gurobu ba mɔ asiri sɔɔ? Ben baawure u win bũu yeru mɔ. Ma ba tii gafara kuammɛ ba mɔ, nɛ, Yinni Gusunɔ na n bu waamɔ. Domi na ben tem deri.

¹³ U nɛɛ, a na a maa wa ye ba mɔ ye ya yeni kere.

¹⁴ Ma u ka nùn da win sãa yerun kɔnnɔwɔ ge ga sɔɔ yɛsan nɔm geu gia mɛɛra. U deema tɔn kurɔba sɔ ba bũu wi ba mɔ Tamusi swĩiyammɛ.

¹⁵ Yera u maa nɛɛ, a wa nge mɛ mi n sãa? Tɛ, a na a maa gam wa ye ya yeni kere.

¹⁶ Ma u nùn sua u ka da sãa yerun yaaraɔ yãku yeru ka dii dɛɛrarun kɔnnɔn baa sɔɔ. Miya u tɔmbu yenda nɔɔbu wa ba sãa yeru biru kisi ba yiire sɔɔ yari yeru gia ba sɔɔ sãamɔ.

¹⁷ Gusunɔ u maa nɛɛ, wunɛn tii a wa ye ba mɔ. Yeniba kpuron kobu ya n Yudaba tura, ma ba maa kɔsa mɔ ba goonamɔ tem mɛ sɔɔ bu ka nɛn mɔru seeya. Adama beya ba tii wɛru dɛka sɔkumɔ.

¹⁸ Nɛn tii kon bu ye ba kua kɔsie ka nɛn mɔru baka. Na n bu mɛrimɔ ka wɔnwɔndu. Ba koo wuri kowa ka dam bu ka man somiru kana. Adama na n bu swaa dakimɔ.

9

Yerusalemun seeyasiabu

¹ Yen biru Esekieli u Yinni Gusunɔn nɔɔ nua. U nɛɛ, i susima bɛɛ be i ko i Yerusalemugibu seeyasia. Baawure u n win tabu yãnu neni ni u koo ka bu kam koosia.

² Yera u wa wee tɔmbu nɔɔba tia ba yarima saa sãa yerun kɔnnɔ ge ga wãa gungunu wɔllu gian di, sɔɔ

yēsan nām geuə. Ma ben baawure u win tabu yānu nēni ni u koo ka tambu kam koosia. Ma ben suunu səə goo u wāa u yāku kowon yaberu doke ba gāanu sore win kpaka səə nì səə u koo yore. Yera u na u yōra yāku yerun bəkuə te ba kua ka sii gandu.

³ Ma Gusunən yiiko ye ya raa wāa wəllun kōsobun weenasibu səə, ya seewa ya da sāa yerun kənnə gia. Ma Yinni Gusunə u durə wi soka wi u yāku kowon yānu doke mi, ka gāa nì səə u koo yore.

⁴ U nùn sōwə u nεε, a doo wuu suunu səə a tambu yīreru koosi sirikanaə be ba weeweenu mə kōsa ye tamba mə Yerusalemən sō.

⁵ Ma Esekieli u nua durə wi, u be ba tie sōmə u mə, i durə wi swīiyə wuu ge səə kpa i tambu so i go. I ku bu mēeri ka wənwəndu. I ku tii nēnε.

⁶ I bu goowo mam mam təkənu ka aluwaasiba ka wəndiaba ka tən kurəbu ka bibu. Adama i ku be ba yīreru koosi mi baba. I toruo saa nēn sāa yerun di.

Ma ba torua ka Isireliban guro gurobu be ba wāa dii ten kənnəwə.

⁷ U nεε, i sāa yee te disi dokeo i ten yaari tən gonu yibie. Yen biru kpa i da təwə i tambu go.

Ma ba yara təwə ba tambu sēsuka ba go.

⁸ Sanam mε tamba tən be goomə, Esekieli u yō mi. Yera u yiira u siriru tem girari, u nəəguru sua wəllə u nεε, Yinni Gusunə kaa Isireli be ba tie kpuro gowa wunən məru yen sō?

⁹ Yinni Gusunə u nεε, be Isireliba ka Yudaban torana nu kpēa. Wee ben tem mε səə, tən gobera ta wāa, gem sari. Domi ba mə, nε, Yinni Gusunə na ben tem deri. Na n maa waamə ye ba mə.

¹⁰ Yen sōna nēn tii nà n bu sēyiasiamə, na n bu mēerimə ka wənwəndu. Na n maa tii nenumə. Kon bu ben daa kəsiewa ye ba kua.

¹¹ Durɔ wi u yāku kowon yānu doke mi, u Yinni Gusunɔ sɔɔwa u nεε, wee, na kua kpuro ye a man sɔɔwa.

Yinni Gusunɔ

*u maa Esekieli tii sɔɔsi
(I maa mεerio 1:1-28)*

10

¹ Esekieli u mεera wɔllun kɔsobun weenasii ben wɔllɔ. Ma u kpee gobigiru wa ta ka sina kitaru weenε.

² Ma Gusunɔ u durɔ wi u yāku kowon yānu doke mi sɔɔwa u nεε, a duo uruu ben baa sɔɔ, be ba wāa wɔllun kɔso ben temɔ. Kpa a dɔɔ gɛε gure wunεn nɔmaɔ wɔllun kɔso ben suunu sɔɔn di kpa a da a dɔɔ gɛε yi wisi wuu ge sɔɔ.

Yera Esekieli u wa durɔ wi, u da u dɔɔ gɛε yi sua.

³ Sanam mε u tura sāa yee ten mi, wɔllun kɔso be, ba yɔ ten nɔm geu gia. Ma guru wiru ta dii te yiba.

⁴ Ma Yinni Gusunɔn yiikon girima ya seewa wɔllun kɔso ben wɔllun di ya da sāa yee ten kɔnnɔwɔ. Ma sāa yee te, ta wiisu yiba. Yera Yinni Gusunɔn yiikon giriman yam bururam sɔɔsira sere ka ten yaaraɔ.

⁵ Ma wɔllun kɔsobun kasenun wɔkinu nu nɔɔra sere sāa yee ten yaaraɔ. Ma n sāare nge Gusunɔ Dam kpurogiin nɔɔwa ga gari mɔ.

⁶ Yera Yinni Gusunɔ u wi u yāku kowon yānu sebua mi sɔɔwa u nεε, a doo a dɔɔ sua uruu be sɔɔ, wɔllun kɔso ben baa sɔɔ. Ma durɔ wi, u da uruu ben bɔkuɔ.

⁷ Ma kɔso ben turo u nɔma demie dɔɔ gia, wi u wāa ben suunu sɔɔ. Ma u ka ye dɔɔ gura u durɔ wi wε. Ma durɔ wi, u ka doona.

⁸ Ma n sãare tɔnun nɔma yarima saa kɔso ben kasan tem di.

⁹ Ma Esekieli u maa uruu nnε wa, yen baayere ya wãa wɔllun kɔso ben turon bɔkuɔ. Uruu yen baayere ya ballimɔwa nge kpee gobigiru.

¹⁰ Ye kpuro ya weenεwa ma n sãare tia wãa tian sɔɔwɔ.

¹¹ Ya koo kpĩ yu sī beri nnε kpuro ya kun tii sīiyε. Ma ya dɔɔ mī gia wɔllun kɔsobun wira wãa.

¹² Kɔso ben wasi ka biru ka nɔma ka kasenu, ye kpuro ya nɔni mɔwa. Nge meya maa uruu nnε ye kpuro ya mɔ.

¹³ Ma Esekieli u nua ba uruu be sokumɔ woo guna.

¹⁴ Wuswaa nnεwa wɔllun kɔso ben baawure u mɔ. Wuswaa gbiikaa ya ka Gusunɔn gɔradogia weenε. Yiruse ya ka tɔnugia weenε. Itase ya ka gbee sunɔgia weenε. Nnεse maa ya ka gunɔ bakerugia weenε.

¹⁵ Ma wɔllun kɔso be, ba yɔɔwa wɔllɔ. Ba sãare nge hunde koni ye u wa Kebarin daarun bɔkuɔ.

¹⁶ Bã n swaa wɔri, uruu be, ba ra n maa swaa wɔriwa. Bã n seewa bu ka yɔ, uruu be, ba ku ra bu deri.

¹⁷ Bã n yɔra, uruu ben tii ba ra yɔrewa. Bã n yɔɔwa ba ra ka bu yɔwa. Domi hunde koni beya, ba uruu be gawe.

Yinni Gusunɔn yiiko

ya sãa yee te derimɔ

¹⁸ Yera Yinni Gusunɔn yikon girima ya doona dii kɔnnɔ gen min di ma ya na ya sina wɔllun kɔso be sɔɔ.

19 Yera Esekieli u wa kōso be, ba ben kasi dēria ba seewa ba yōwa ka uruu be. Ma ba da ba yōra sāa yerun kōnnōwō ge ga wāa sōo yari yeru gia. Ma Gusunō Isireliban Yinnin yiikon girima ya ballimō ben wōllo.

20 Hunde koni ben bwesera Gusunō u dera u raa wa Kebariō. Ma u gia ma wōllun kōsoba.

21 Ben baawure u wuswaa nne mō ka kasenu nne. Ma ba nōma mō nge tōnugia ya wāa ben kasan temō.

22 Ben wuswεε yi, yi ka hunde koni ye u wa Kebariō migii weenε. Ben baawure u dōwa deedeeru mi u wuswaa kisi.

11

Yinni Gusunō

u koo Yerusalemugibu siri

ben toranun sō

1 Yinni Gusunōn Hunde u Esekieli sua mā u ka nūn da sāa yerun kōnnōwō ge ga wāa sōo yari yeru gia. Kōnnō gen miya u tōmbu yenda nōobu wa. Be sōo, u Yaasania Asurin bii tuba ka Pelatia Benayan bii. Be kpuro ba sāawa Isireliban wirugibu.

2 Yinni Gusunō u nεε, tōnun bii, tōn be a wa mi, ba sāawa be ba kōsa bwisikumō ma ba tōmbu bwisi kōsi kēmō Yerusalemuō.

3 Ba mō, n n mō tē sa ko dinu bani. Domi Yerusalemu ya sāawa nge wekeru. Ma bεε yen tōmbu sa sāa nge yaa ye ya wāa te sōo.

4 Yen sō, tē tōnun bii, a bu gerusio.

5 Ma Yinni Gusunōn Hunde u nūn yōwa u nεε, a bu sōwō a nεε, nε, Yinni Gusunō na yē ye be Isireliba ba bwisikumō ka ye ba gerumō.

⁶ Wee ba begibu goomɔ dabi dabinu wuu ge sɔɔ. Ma gonu yiba ben swɛɛ sɔɔ.

⁷ Yen sɔ, begii be ba go mi, ba sãawa nge yaa. Ma wuu gen tii ga sãa nge wekeru. Adama be ba tie ba wasi, ba koo bu yarawa bu ka doona.

⁸ Wee ba tabun berum mɔ. Adama kon de taa bi, bu bu deema. Ne, Yinni Gusunɔwa na ye gerua.

⁹ Kon de bu yari wuu gen di. Kpa n bu tɔn tukobu nɔmu beria. Nge mɛya kon ka bu sirisina.

¹⁰ Tabu sɔra ba koo gbi. Kon bu siri be Isireliba, ben tem nɔɔ bura yerɔ. Saa ye sɔra ba koo gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ.

¹¹ Wuu ge, ga ñ bu nɛnumɔ nge wekeru. Ba ñ ko n maa sãa nge yaa te sɔɔ. Ben tem nɔɔ bura yerɔwa kon bu siri.

¹² Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ wìn gere ba ñ mɛm nɔɔwɛ, ka wìn woodaba ba ñ swīi. Ma ba sere bwese tuku ni nu ka bu sikerɛnɛn gari swīi.

¹³ Sanam mɛ Esekieli u Yinni Gusunɔn gari yi gerumɔ, yera Pelatia Benayan bii u kpuna u gu. Saa ye sɔra Esekieli u wuswaa tem girari u nɔɔgiru sua u nɛɛ, Yinni Gusunɔ, kaa dewa Isireli be ba tie bu gbisuku?

Yinni Gusunɔ u koo win tɔn

be ba yarinɛ mɛnna

¹⁴ Yinni Gusunɔ u nɛɛ,

¹⁵ tɔnun bii, wee, be ba wãa Yerusalemɔ ba Isireliba, wunɛn mero bisibu, ka be ba tie bwisi kɛmɔ ba mɔ, bu yɔro mi ba yoru dimɔ mi, ba n ka Yinni Gusunɔ tonde, domi be, be ba wãa Yerusalemɔ mi, beya ba tem mɛ wɛ.

16 Adama a bu sɔwɔ a nɛɛ, baa mɛ na dera ba yarinɛ mi, ba wãa tem tukumɔ, sɔo teeru ko na n ka bu wãa nge mɛ na ra n wãa sãa yerɔ.

17 Kpa n bu menna n yara bwese nin suunu sɔon di mi ba yarinɛ mi, n bu Isireliban tem wɛ.

18 Mɛya ba koo na kpa bu bũu ni kpuro wuna ni ba ra raa sã mi, ni nɛ, Yinni Gusunɔ na ñ kĩ.

19 Kon bu gɔru teu wɛ kpa n bu bwisiku kpaanu wɛ. Kon ben gɔru ge ga raa bɔɔbu nge kperu mi wuna, kpa n bu gɔru kpɔɔ wɛ ge ga du.

20 Kpa bu ka nɛn gere mɛm nɔɔwa, bu nɛn woodaba swĩi. Ba ko n sãawa nɛn tɔmbu, kpa na n maa sãa Gusunɔ ben Yinni.

21 Adama be ba yɔrari ba ben kĩru swĩi ba da ba bũnu sãamɔ ni nɛ, Yinni Gusunɔ na ñ kĩ mi, kon bu ben kookoosun are kɔsia. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yinni Gusunɔn yiikon girima

ya yara Yerusalemun di

22 Yen biruwa wɔllun kɔso be, ba kasi dɛria ba seewa ka ben uruu be sannu. Ma Yinni Gusunɔn yiikon girima ya sɔosire ben wɔllɔ.

23 Ma win yiikon girima ye, ya seewa wuu suunun di ya da ya wãa guuru garun wɔllɔ, wuun sɔo yari yeru gia.

24 Ma Gusunɔn Hunde u Esekieli sua kãsi te sɔo, u ka wurama Babiloniɔ mi Isireliba ba yoru dimɔ. Saa yera kãsi te u waamɔ mi, ta kpa.

25 Ma u Isireli be ba yoru dimɔ mi, sɔɔwa kpuro ye Yinni Gusunɔ u dera u wa.

12

Ba koo Isireliba yoru mwεeri

¹ Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nεε,

² tɔnun bii, wee a wāa mɛm nɔɔ sariban suunu sɔɔ. Ba nɔni mɔ adama ba ñ kī bu ka yam wa. Ba swasu mɔ, adama ba ñ kī bu ka gari nɔ yèn sɔ ba bɔ.

³ Yen sɔ, a sɔɔru koowo kpa a se a doona sɔɔ sɔɔ ben baawuren nɔni biru a da a n wāa gam. Sɔrɔkudo ba koo gia ma ba sāa bwese mɛm nɔɔ sariba.

⁴ Yen biru Yinni Gusunɔ u nεε, a wunen yānu mɛnɔ a yara wunen dirun di sɔɔ sɔɔ gbāara. Kpa a yari wuu gen min di yoka ben baawuren nɔni biru nge wi ba yoru mwa.

⁵ Kpa a gana yaba ben nɔni biru a wunen yānu yara min di.

⁶ U maa nεε, a yāa ni sɔɔwo ben nɔni biru kpa a ka nu yari wɔkuru. Kpa a tii wɔke ka yasa a ku ka tem mε mεeri. Domi na kīwa a n sāa yīreru Isireliban sɔ.

⁷ Ma u kua ye Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa. U yara sɔɔ sɔɔ gbāara ka win sɔɔru nge wi ba yoru mwa. Yoka u da u gbāraru yaba ka nɔma u win yāa ni sua u yara wɔkuru tɔmbun nɔni biru.

⁸ Buru buru Yinni Gusunɔ u ka nùn gari kua u nεε,

⁹ Isireliba, mɛm nɔɔ sari be, bà n nun bikia ba nεε, mba a mɔ mi,

¹⁰ a bu wisio a nεε, Isireliban sunɔ wi u wāa Yerusalemuɔ mi, wiya ye a mɔ ya ka yā, ka sere maa Isireliba kpuro be ba wāa mi.

¹¹ A sāawa yīreru te ta sɔɔsimɔ ma ba koo yoru da tem gam. Ya koo maa koora.

¹² Suno wi u wãa ben suunu soo u koo win yãnu gura wõkuru kpa u yari. Ba koo gbãraru yabawa bu ka yari min di. Kpa u tii wõke u ku ka win tem wa.

¹³ Ne, Yinni Gusuno kon nun yina beria kpa u wari ye soo. Kon ka nun da Babilonin temo. Adama u n tem me wasi. Miya u koo gbi.

¹⁴ Win sina asakpobu ka win kasobu ka win tabu kowobu be kpurowa kon yarinasia kpa n de bu bu takobi sokiri.

¹⁵ Saa ye soora ba koo gia ma nena na saa Yinni Gusuno, na n bu yarinasia bwese tukunun suunu soo.

¹⁶ Adama kon de gabu bu kisira tabun di ka goorun di ka bararun di kpa bu wa bu ka gere kosa ye ba ne, Yinni Gusuno kua. Saa ye soo, ba koo gia ma nena na saa Yinni Gusuno.

¹⁷ Yinni Gusuno u maa nee,

¹⁸ tonun bii, ka nandaba kaa wunen pexe di kpa a n diirim a n ka nim norumo.

¹⁹ Kpa a Isireliba so a nee, ameniwa ne, Yinni Gusuno na gerua. Na nee, be, Yerusalemugibu ba koo ben dianu diwa ka berum kpa bu nim na ka nuku sankiranu. Domi ben tem mu kua bansu. Gaa ni nu wãa mi kpuro, nu koo kam kowa ben ton dam dorebun so.

²⁰ Wuu si su tambu dabi su koo kowa bansu, kpa tem me kpuro mu kam ko. Saa ye soora Isireliba ba koo gia ma nena na saa Yinni Gusuno.

Yinni Gusunon gari

yi koo koorã

²¹ Yinni Gusuno u maa Esekieli soowa u nee,

²² mban sōna Isireliba ba ra n mǎndu mǎ ba n mǎ, wee tōra dɛnyamǎ, adama kāsɪ nin gara kun kooramǎ.

²³ Yen sō, a bu sōwǎ a nɛɛ, nɛ, Yinni Gusunǎ kon de mǎn te, tu kpe. Ba ñ maa tu gerumǎ Isireliǎ. Adama a bu sōwǎ a nɛɛ, tōra turuku mǎ. Kāsɪ nin baatere ta koo koorawa.

²⁴ Domi nin garu sari te ta koo kam ko. Nɛn gari gɛɛ maa sari yi ba gerua bu ka bu nǎni wōke Isireliǎ.

²⁵ Nɛ, Yinni Gusunǎ, ye na gerua kon ye ko. Ya koo koorawa ya ñ tɛɛmǎ. Be, mɛm nǎɔ sariba, ka gem ben nǎni bira kon de gari yi, yi kooraa.

²⁶ Yinni Gusunǎ u maa nɛɛ,

²⁷ tǎnun bii, wee Isireliba ba nɛɛ, kāsɪ ni a wa mi, nu ñ kooramǎ tɛ. Nu koo koorawa sere saa gaa. Yen sō, a bu sōwǎ a nɛɛ,

²⁸ nɛ, Yinni Gusunǎ na nɛɛ, gari yi na gerua kpuro yi koo koorawa tɛ, ya ñ tɛɛmǎ.

13

Sǎmǎ weesugibu

¹ Yinni Gusunǎ u maa nɛɛ,

² tǎnun bii, a tǎn be gerusio be ba tii kua nɛn sǎmǎbu. A de bu swaa daki ye kon bu sō.

³ Wee ye nɛ, Yinni Gusunǎ na bu sōmǎ. Na nɛɛ, kōsa koo bu deema be, be ba sǎa gari bakasu. Domi ben tiin bwisikuna ba swī ba ka gari gerumǎ, ba ñ gǎanu ganu waamǎ.

⁴ Bɛɛ Isireliba bɛɛn sǎmǎbu ba sǎawa nge gbeeku bōnu ni nu bǎsu bansǎ.

⁵ Wee ba ñ dere bu gbāraru kuunu kǎre. Ba ñ maa gbāraru banɛ tu ka bu ganɛ nɛ, Gusunǎn mǎrun saa sǎɔ.

⁶ Wee ba kāsī weesuginu saarimə, ma ba gari gerumə yi yi n̄ s̄a gem. Ba m̄, wee n̄, Yinni Gusunəwa na bu ye kpuro w̄. Adama na n̄ bu ḡre. Ma ba tamaa kon ben garin dam sirewa.

⁷ Adama na n̄n s̄omə be s̄omə ma ben kāsīnu nu s̄awa ni ben tii ba seka. Ben gari yi maa s̄awa weesu. Ba tamaa n̄n gariya ba t̄mbu s̄omə. N̄ deema na n̄ mam ka bu gari koore.

⁸ Yen s̄ t̄, kon bu w̄rima domi ba kāsīnu seka ma ba weesu kparamə. N̄, Yinni Gusunəwa na yeni gerumə.

⁹ Kon bu n̄n dam s̄osi be, be ba weesu kparamə mi. Ba n̄ ayeru wasi n̄n t̄mbun suunu s̄. Ba koo ben yīsa go mi n̄n t̄mbun yīsa yorua. Ba n̄ maa wurə ben temə. Nge m̄ya ba koo ka gia ma n̄na na s̄a Yinni Gusunə.

¹⁰ Wee ba n̄n t̄mbu n̄ni w̄kumə ba m̄, b̄ri yenda w̄a. Adama b̄ri yendu garu sari. N̄n t̄mba gani seeyamə. Ma s̄omə be, ba ye soo t̄enimə.

¹¹ Adama a be ba soo t̄enimə mi s̄owə a n̄, gana ye, ya koo w̄ruma. Guru baka ya koo n̄ ka kpenu sannu kpa woo b̄kə gu se.

¹² Gana ye, yà n̄ w̄ruma saa yera t̄mba koo bikia bu n̄, mba soo yen arufaani ye ba t̄eni mi.

¹³ Yen s̄, wee ye n̄, Yinni Gusunə na gerumə. Na n̄, kon de n̄n m̄ru yu woo b̄kə seeya, kpa guru baka yu n̄. Kpa guru kpenu nu n̄ ka dam nu ḡanu kpuro go.

¹⁴ Kon gana ye sura yu w̄ruma temə, kpa yen kp̄ekp̄eku gu s̄osira. Ya koo b̄e w̄ri kpa i gbisuku. Saa yera ba koo gia ma n̄na na s̄a Yinni Gusunə.

15 Nε, Yinni Gusunə kon nən məru yōsuwa mam mam gana yen sō ka be ba ye soo doken sō. Saa ye sōə, ba koo gere bu nεε, gana ye, ya wəruma. Be ba raa ye soo doke, ben goo kun maa wāa!

16 Səmə weesugii be, ba kpa be, be ba raa gari gerumə Yerusalemun sō, be, be ba ra n waamə kāsiru sōə ma bəri yenda wāa, adama bəri yendu garu sari. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Səmə tən kurə weesugibu

17 Yinni Gusunə u maa nεε, tənun bii, a Isireliban tən kurə be ba tii kua nən səməbu sōwə a nεε,

18 bōruroba ba sāa. Domi ba kīasu gbinumə təmbun nəm wīnu sōə nge bəki ma ba təmbu kpuro yasi sēkemə wirə bukurobu ka bibə kpa bu wa ba n ka tən be taare. Ba kīwa bu nən təmbun wāaru kpeesia kpa na n begiru berua.

19 Wee ba n man bεεε wēemə nən təmbun wuswaaə dīa nəm wənnun sō. Ma ba təmbu goomə be n n weenε bu go. Ma ba gabu deri be n weenε bu go. Mεya ba ra nən təmbu weesu kue kpa ba n ben wee si swaa daki.

20 Yen sōna nε, Yinni Gusunə na nεε, kon bu wəri ben kīa sin sō, si ba ka təmbun wāaru mwεεrimə mi. Kon bu si mwaariwa n gēeku kpa n be ba raa mwa yakia.

21 Kon ben yasi yi gēeku kpa n nən təmbu yakia ben nəman di. Ba n maa kpē ba n bu mə. Ba koo gia ma nεna na sāa Yinni Gusunə.

22 Ben weesun sō, ba gemgibu nukuru sankə, be, be na n daa kī n kōsa kua. Ba yina bu tən kōsobu kirə ko bu ka ben kom kōsum deri kpa bu ben wāaru yakia.

²³ Yen sō, ba ñ maa kāsīnu ka gari weesugii m̀. Kon ñen t̄mbu yakia ben ñaman di. Nge meya ba koo ka gia ma ñena na s̄a Yinni Gusun̄.

14

Gusun̄ u b̄u s̄aru yina

¹ S̄o teeru Isireliban guro gurobu gabu ba na ba Esekieli deema u ka bu bikiaru kua Gusun̄n mi.

² Yera Yinni Gusun̄ u ñe,

³ t̄nun bii, t̄n be, ba b̄u s̄am̄wa ben ḡru, ma ba tii nu w̄, ma nu dera ba w̄a durum s̄o. Yera ba tamaa kon ben bikiaru wura?

⁴ A bu s̄ow̄ a ñe, ameniwa ñe, Yinni Gusun̄ na gerua. Na ñe, Isireli goo ù n tii w̄ b̄u s̄aru s̄o, ma ta dera u toram̄, ma u na ñen s̄m̄ goon mi u ka ñun bikiaru kua ñe, Yinni Gusun̄n mi, ñen tiiwa kon ȳero wisi nge m̄n ño win b̄nu dabiru ñe.

⁵ Ñen wisi biya bu koo de Isireliba bu bwisiku ben ḡru be, be ba man yina ben b̄u s̄arun s̄.

⁶ Yen s̄, a bu s̄ow̄ a ñe, ñena na ñe, bu ḡru ḡsio kpa bu ben b̄nu deri ka maa kom k̄sum me ba m̀, me mu ñ ñe, Yinni Gusun̄ w̄rem̄.

⁷ Isireliban goo ñ kun me s̄o goo ben suunu s̄o ù n man deri u b̄nu s̄am̄ ma ta dera u toram̄ ma u na ñen s̄m̄n mi u ka bikiaru ko ñen mi, ñe, Yinni Gusun̄n tiiwa kon ñun wisi.

⁸ Kon ȳero w̄riwa n seeyasia kpa u n s̄a seeda ye ba ko n da ka m̄ndu ko. Kon ñun wunawa ñen t̄mbun suunu s̄on di, kpa i gia ma ñena na s̄a Yinni Gusun̄.

⁹ Ñen s̄m̄ goo ù n wura dur̄ wi, u ñun ñoni w̄kua, ma u ñun bikiaru kua, ñe, Yinni Gusun̄wa na dera u kua me. Ñen tiiwa kon s̄m̄ wi wuna ñen t̄mbun suunu s̄on di.

10 Səmǝ wi ka durǝ wi u bikiaru na mi, be kpurowa ba ko n sǝa torobu. Ba koo maa ben tora nin are sǝbe.

11 Nge mɛya be Isireliba ba n̄ maa tondamǝ n̄en swaan di. Ba n̄ maa ben tii disidokemǝ ka ben tora dabi ni. Ba ko n sǝawa n̄en tǝmbu kpa na n sǝa ben Yinni. Ne, Yinni Gusunǝwa na yeni gerua.

Gāanu sari ni nu koo Gusunǝn siribu yǝrasia

12 Yinni Gusunǝ u maa gerua u n̄eɛ,

13 tǝnun bii, su t̄ɛ n̄eɛ, tem gam tǝmbu ba man m̄em nǝbu sariru kua. Ma na bu n̄en dam sǝosi na ben dīanu kam koosia na bu gǝoru kp̄ɛ ba gbisukumǝ be ka ben yaa sabenǝ kpuro,

14 baa tǝmbu ita beni Nǝwe ka Danieli ka Yoobu b̄a n wǝa mi, ba n̄ kp̄ɛ bu tem m̄en tǝmbu kpuro faaba ko ben gem s̄. Ben tii tǝnawa ben gem mu koo de bu faaba wa. Ne, Yinni Gusunǝwa na yeni gerua.

15 N kun m̄e n̄a n dera gbeku ȳeɛ yi tem m̄e w̄ori yi bu go kpuro kpa tem m̄e, mu ko bansu sere goo kun maa sarǝ mi, gbeku ȳeɛ yin s̄,

16 sere ka n̄en wǝaru, baa tǝmbu ita be, b̄a n wǝa tem m̄e s̄, tem m̄egibu ba n̄ kp̄ɛ bu faaba wa. Tǝmbu ita be tǝnawa ba koo faaba wa, baa ben tiin bibu ba n̄ kp̄ɛ bu faaba wa. Ma tem m̄e, mu koo kowa bansu.

17 N kun m̄e n̄a n dera ba tǝn be tabu w̄rima, ma ba bu kam koosia sere ka ben yaa sabenǝ,

18 baa tǝmbu ita be, b̄a n wǝa mi, be tǝnawa ba koo faaba wa. Sere ka ne, Yinni Gusunǝn wǝaru, ba n̄ kp̄ɛ bu mam ben tiin bibu faaba ko.

19 N kun m̄e n̄a n dera barara dua tem m̄e s̄, ma ba gbisuka be ka ben yaa sabenǝ,

20 baa Nǝwe ka Danieli ka Yoobu b̄a n wǝa tem m̄e s̄, tem m̄en tǝmbu ba n̄ kp̄ɛ bu faaba wa ben s̄. Be

ita ye tɔnawa ba koo faaba wa ben gem sɔ̄. Baa mam ben tiin bibu ba ñ kpɛ̄ bu faaba ko ben gem sɔ̄.

²¹ Yen biruwa Yinni Gusunɔ̄ u nɛɛ, wee na Yerusalemu wahala baka nne yeni kpɛ̄ɛ n ka yen tambu ka ben yaa sabenu go. Yera tabu ka gɔ̄oru ka gbeeku yeɛ gabi ka baranu.

²² Adama gabu ba koo tiara kpa bu bu yara wuun di, kpa bu beɛ deema kpiki yeru mi. Saa ye sɔ̄, ñ n ben daa ka ben kookoosu wa, biti kun maa beɛ mɔ̄ kɔ̄sa ye na Yerusalemu kuan sɔ̄.

²³ Ya koo beɛn nukuru yemiasia ñ n ben daa ka ben kookoosu wa. Saa ye sɔ̄, i ko i gia ma n ñ kam sɔ̄ na bu wahala yeba kpɛ̄ɛ. Ne, Yinni Gusunɔ̄wa na yeni gerua.

15

Resem dāa te ba dɔ̄o doke

¹ Yinni Gusunɔ̄ u nɛɛ,

² tɔnun bii, resem dāa ya dāa ye ya tie beɛre kere? Yen dāa kāasa ya dāa kāasi yi yi tie kere?

³ Ba koo kpī bu ye dendi bu ka sɔmburu garu ko? Ba koo kpī bu ka ye gabatia ko?

⁴ Geema ya wāawa bu ka ye dɔ̄o sɔ̄re adama yen nɔsu yiru kpuro ka yen suunu sɔ̄o yà n dɔ̄o mwaara sɔmbu terà ya koo maa kpī yu ko.

⁵ Sanam me ya ñ dɔ̄o mwaare ba ñ ka ye gāanu kue. Kaa sere gere ye ya den dɔ̄o mwaara, ya ñ maa garu koorɔ?

⁶ Wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ̄ na gerumɔ̄. Nge me dānu sɔ̄o resem dāa ba ra dɔ̄o doke, nge meya kon maa Yerusalemugibu seɛyasia.

⁷ Kon bu wərima. Ba tamaa ba yara dōon di. Adama dōo wi, u koo na u bu di, kpa bu gia ma nena na s̄aa Yinni Gusunə.

⁸ Kon de ben tem me, mu ko bansu, domi ba man mem nəabu sariru koosi. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

16

Yerusalemu ya raa s̄awa

nge bii wi ba k̄o

¹⁻² Yinni Gusunə u Yerusalemu yen k̄osa s̄osi saa Esekielin n̄on di, u nee,

³ Yerusalemu, ba nun marawa Kananin temə. Wunen tundo u s̄awa Aməreban bweseru. Ma wunen mero u s̄a Hetiban bweseru.

⁴ Dama te ba nun mara ba n̄ nun bwia bure. Ba n̄ maa nun wobura a ka deera. Ba n̄ nun sire ka b̄oru. Ba n̄ maa nun bekuru tekusi.

⁵ Goo kun wunen w̄onw̄ondu kue u sere nun ḡaa nin gaa kua. Adama ba nun k̄owa yakasə dama te ba nun mara, domi ba nun tusa.

⁶ Saa ye ne, Yinni Gusunə na sarə wunen b̄okuə, na wa a wəri m̄o wunen maru ȳanu s̄ə. Ma na gerua na nee, bu de a n w̄aa baa me a yem wobura.

⁷ Ma na dera a kp̄ea nge d̄aa yakasə. A kp̄ea a kua kurə burə. Wunen bw̄asu su ye. Ma wunen seri yi kp̄ea. Adama terera a s̄imə mam mam.

⁸ Ma na sara wunen b̄okuə na nun m̄era ma na wa saa ya tura su ka k̄iru ko. Ma na nen yaberun soo sua na ka wunen tereru wukiri. Ma na ka nun arukawani b̄okua ka b̄ori na nee, a kua negii. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

⁹ Ma na nun wobura ka nim, na yem me a mwaare wuna, ma na nun gum sawa.

10 Ma na nun yabe te ba sɔma kua dokea ka bara ni ba kua ka gɔna ba buraru koosi, ka sɛkatia ye ba kua ka wɛɛ damgii, ka sere yabe geeru.

11 Ma na nun bura yānu dokea ka sumi nɔmaɔ ka saba wīirɔ.

12 Ma na taabu doke wunen wērɔ ka swaa tonkunu ka sere yasi bɛɛɛgia wunen wirɔ.

13 Nge meya na nun buraru kua ka wura ka sii geesu ka sere beku geeru te ba kua ka wɛɛ damgii ka yabe te ba sɔma dokea. Dīa ni a ra maa di, nu sāawa som gem ka tim ka olifin gum. Ma a buram sosimɔ a dɔɔ nge sina kurɔ.

14 Ma a yīsiru yara bwesenun suunu sɔɔ wunen buram sɔ. Wunen buram mɛ, mu yibawa nen bura yāa ni na nun kuan sɔ. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yerusalemu

ya tii kurɔ tanaru kpɛɛ

15 Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ, Yerusalemu, a wunen naanɛ doke wunen buram sɔɔ. Ma a tii kua nge kurɔ tanɔ yīsi te a yaran sɔ. Tɔnu baawure wi u sarɔ mi kpuro, a ra nùn tii wɛwa.

16 Ma a wunen yāa nɔniginu sua a ka da a wunen gungunu mi a ra būnu sã buraru kua. Miya a tii wɛ. Ye a kua mi, goo kun yen bweseru waare. Meya yen bwesera kun maa kooramɔ.

17 Ma a wunen bura yāa ni ba kua ka wura ka sii geesu sua a ka būu tɔn durɔbu seka ma a nu sakararu koosi.

18 Ma a wunen yāa ni ba sɔma doke sua a būu ni wukiri. Ma a maa nen gum ka nen turare sua a nu wɛ.

19 Ma a maa dīa ni na ra ka nun diisie sua a ka būu ni yākuru kua nge me ba ra man yāku nubu durorugiru kue. Dīa niya som ka gum ka tim. Yeniwa ya koorā. Ne, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

20 Adama sakara te, ta n̄ nun tura. Ma a wunen bii be a man marua mwera a ka būu ni yākuru kua.

21 Wee a nen bibu sakira a ka būnu yāku dō mwaararugiru kua.

22 Yen kom kōsum me sō, a n̄ maa wunen wōndiaru yaaye ka sanam me a wāa tereru wunen maru yem sō.

23 Ne, Yinni Gusunō na gerumō ma a kua bōrura kōsa ye a kuan sō.

24 Wee a tii sakara kunu gira ka maa būu turanu baama kpuro.

25 Wee swaa keenanu baama a būu turanu kua, ma a kom kōsum kua a tii tōmbu kpuro wē. Be ba gesi sarō mi kpuro, ba ra ka nun dendiwa. Ma a wunen sakararu kpēasia.

26 A ka wunen berusebu Egibitigibu be ba wasin dam mō mi, sakararu kua. Ma a wunen sakararu kpēasia a ka nen mōru seeya.

27 Yera na nun nen dam sōsi na nun nōma demiē. Ma na nun doke nen yiberēban nōmu sō. Yiberē bera, Filisitiba be ba bitī soora wunen daa kōsan sō.

28 Yen biru ma a da a ka Asirigibu sakararu kua, domi a n̄ deba. A da a tii bu wē. Adama ka me, a n̄ deba.

29 Ma a da a ka Kananiba sakararu kua ka Babilonigibu. Ka me, a n̄ deba.

30 Anna a dam sariru wa mi. A tii kuawa nge sakara kowobun yinni.

31 Domi a sakara kunu gira swaa keenanə ma a bũu turanu kua baama kpuro, a ku ra mam maa kurə tanə gobi mwε.

32 A s̄awa nge kurə tanə sakara kowo wi u durə tukobu mwaamə win durən ayerə.

33 Kurə tanə baawurewa ba ra gāanu kē. Adama wunε, a durə tanəbu gāanu wēemə kpa a ka bu gawama beri berika kpuron di.

34 Ye kurə tanəbu ba ku ra ko yera a kua sakararu səə, domi ye kaa ka durə tanəbu kēnu mwaari, wunen tiiwa a ra bu wē.

35 Tē, nε, Yinni Gusunə na nεε, Yerusalemu, a man swaa dakio wunε wi a s̄a nge kurə tanə.

36 Wee a dera ba wunen dukia yarinasia baama, ma ba wunen tereru wa sanam mε a sakararu m̀ ka bũnu ni a kī, ni nu kun mam waabu wā. Ma a wunen bibun yem yari a ka bũu ni yākuru kua.

37 Yen s̄ona kon wunen kīnasi be menna ka sere maa be a tusa. Be kpurowa kon mennama baama kpuron di, kpa n nun yōsu tereru ben wuswaaə.

38 Kon nun seeyasiawa nge mε ba ra tən gowobu ka kurə tanəbu seeyasie. Yem mu koo nun wukiri nen m̄ru ka nen nisinun saabu.

39 Kon nun beri wunen kīnasi ben n̄maaə. Ba koo wunen kunu ka wunen gunguu ni k̄suku. Ba koo wunen bura yāa ni a doke potiri kpa bu nun yōsu tereru.

40 Saa ye s̄əə, kon t̄ambu seeya bu nun seesi bu kpenu kasuku kpa bu nun takobiba s̄akiri.

41 Ba koo wunen dia d̄əə m̄eniki kpa bu nun seeyasia kurə dabinun wuswaaə kpa n de wunen sakararu tu kpe. A n̄ maa ben goo gāanu wēemə.

42 Nen m̄ru koo sure. Na n̄ maa ka nun nisinu m̀. Meya na n̄ maa ka nun m̄ru m̀.

⁴³ Ka mε, yèn sǎ a ñ yaaye nge mε na nun nǎori wunen birun di, ma a nen mǎru seeya ka wunen kookoosu, yen sǎ, kon de a yen are wa. Domi a sekuru sari kom kua ma a bũnu sǎwa.

Yerusalemuwa ya daa kǎsa bo

⁴⁴ Wee be ba ra mǎn teni ko bu nεε, nge mε mero u sǎa, nge mεya win bii wǎndia u ra n sǎa, ba koo nεε, wuna ta ka yǎ.

⁴⁵ A sǎawa wunen mǎron bii wi u durǎ ka bibu yina. A sǎawa nge wunen maabu be ba durǎ ka bibu yina. Bεen mero u sǎawa Heti. Ma bεen tundo u sǎa Amǎregii.

⁴⁶ Wunen mǎo wi u wǎa sǎo yǎsan nǎm geu gia, wiya Samari ka yen bii wǎndiaba. Wunen wǎno wi u maa wǎa sǎo yǎsan nǎm dwaru gia wiya Sodomu ka yen bibu.

⁴⁷ N ñ mǎ ben yira a swĩ tǎna. Ye a kua ya kpǎ. Wee a sankira a bu kere wunen swεε kpuro sǎo.

⁴⁸ Sere ka nen wǎaru Sodomu ye ya sǎa wunen wǎno ya ñ kue nge mε a kua wunε ka wunen bibu.

⁴⁹ Tora ni ya kua wee. Ya tii sue ma ya wǎa doo nǎoru ka bǎri yǎndu sǎo. Ya ku ra wǎnwǎndobu ka sǎarobu somi.

⁵⁰ Wunen mero bisi be, ba tǎnu bie ba kǎsa kua nen nǎni sǎo. Ye na wa mε, yera na bu gira.

⁵¹ Wunen mǎo Samari kun mam wunen torarun saka kue. Wunen kǎsa ya wigia dabinu kera. Ma wunen kom kǎsum mu dera ba nun sanǎ kera.

⁵² Wunε wi a ra raa bu taarε wǎ wee a sekuru wa. Domi wunen kom kǎsum mu begim kera. Bǎ n wunen daa ye mεera ba ra deemεwa be, ba mam dεere. Tǎ a kua sekurugii yèn sǎ bǎ n wunen daa mεera ba ra wa ba sanǎ sǎa.

Sodomu ka Samari

ya koo wurama nge yellu

⁵³ Yinni Gusunɔ u Yerusalemu sɔɔwa u nɛɛ, kon Sodomu ka Samari ka ben bii wɔndiaba seeya ka sere maa wunɛ Yerusalemugibu.

⁵⁴ Wunen mɔɔ Samari ye, ka wunen wɔnɔ Sodomu ben nukura koo yemia yɛn sɔ wunen tii a sekuru wa.

⁵⁵ Ba koo wurama nge yellu be, ka ben bibu. Mɛya maa wunen tii kaa wurama nge yellu wunɛ ka wunen bibu sannu.

⁵⁶ Sanam mɛ a tii sue, a ra ka Sodomu gari kowa ka tii suabu wunen kɔsa yu sere sɔɔsira batura sɔɔ.

⁵⁷ Tɛ, wuna Edɔmuba ka Filisitiba ba koo yɛɛ. Wee ba nun gema yam kpuro.

⁵⁸ Ma a wunen sekuru sariru ka daa kɔsan are sɔɔwa. Nɛ Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

⁵⁹ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, wee a man gema. A n nɛn arukawani yibie. Yen sɔ, kon nun kɔsie ye a man kua.

⁶⁰ Adama ka mɛ, na n nɛn arukawani ye duarimɔ ye na ka nun bɔkua wunen wɔndiarun di. Kon maa ka nun arukawani bɔke ya n wɔa sere ka baadomɔ.

⁶¹ Kaa bwisiku ye a kua kpa sekuru tu nun mwa nà n nun wunen maabu ka wɔnɔbu nɔmu beria bu nun wiru kpɛiya nge wunen bibu. Adama na n ye mɔ arukawani ye na ka nun bɔkuan sɔ.

⁶² Kon kpam ka nun nɛn arukawani bɔke kpa a gia ma nɛna na sɔa Yinni Gusunɔ.

⁶³ Kpa a yaaya ye a kua gasɔ, kpa sekuru tu nun mwa sere a kpama a gari gere. Adama nɛ kon

nun wunen toranu kpuro suuru kua. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

17

Gunɔ bakeru ka resɛm

¹ Yinni Gusunɔ u gerua u neɛ,

² tonun bii, a Isireliba mɔndu kuo.

³ A neɛ, amɛniwa ne, Yinni Gusunɔ na gerua. Na neɛ, gunɔ bakeru gara wãa ta kasa dɛu ma ta san bakasu mɔ si su nɔni bwese bweseka mɔ. Ma ta yɔɔwa ta da sere Libanin guurun wii kpiirɔ. Ma ta da ta dãa ye ba mɔ sedurun wii kpiiru wãa.

⁴ Ma ta dãa ten kãasa ye ya gunum bo wãa ta ka da ta yi tem mi ba ra tenkuru ko, wuu gè sɔɔ tenkuba ba wãa.

⁵ Ma ta dãa kp̄ii pɔtura gaa sua ta da ta gira nge dãa ye ya ra n wãa nim bɔkuɔ mi tem gem mu wãa, mi nim mu yiba.

⁶ Kp̄ii pɔtura ye, ya seewa ya kp̄ɛa nge resɛm koru te ta yasia adama ta n̄ gunu. Ma ten kãasi yi mɛɛra gunɔ bake ten bera gia. Ma ten gbini yi dua tem mɛn sɔɔwɔ. Ma dãa ye, ya gɔsia resɛm, ya kpara ya kãasi kua.

⁷ Yen biruwa gunɔ bakeru gara na ta kasa dɛu. Ten sansu taasine. Ma resɛm koo te, ta ten gbini ka ten kãasi gɔsie gunɔ bake ten mi gia, domi ta tamaa ta koo nim wa mi gia.

⁸ N deema ta raa girewa tem gem sɔɔ mi nim yiba kpa tu kãasi geenu ko tu bii geenu ma kpa ta n sãa resɛm gea.

⁹ Wee ye ne, Yinni Gusunɔ na bikia. Na neɛ, resɛm yen bweseru ya koo kp̄i yu kuura? Gunɔ bake gbiikii te, ta koo wura tu ye deri ta kun yen gbini

wukura? Ta koo wura ta kun yen marum go, kpa ten kpara kpem me, mu gbera? N n men na, n n maa tilasi tan dabinu bu na bu ka ye wuka.

¹⁰ Wee ta duura, adama ta koo kuura? Sɔɔ yari yerun woo gà n tu baba, ta n koo gbera? Geema ta koo gbera mi ta duura.

Mən ten tubusianu

¹¹ Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ,

¹² a Yudan mem nɔɔ sari be bikio a nɛɛ, ba mən ten tubusianu yɛ? A bu sɔɔwɔ a nɛɛ, wee Babilonin sina boko u da Yerusalemuɔ. U ben sina boko mwa ka win sina asakpɔbu ma u ka bu da Babiloniɔ.

¹³ Ma u turo gɔsa wi u sãa nge kp̄ii pɔtura sina bibu sɔɔ, u ka nùn arukawani bɔkua. U nùn bɔrusia. Ma Babilonin sina boko wi, u ben bukurobu gura u ka da win temɔ.

¹⁴ Kpa Yudaban tem mu biru wura, mu ku maa kuura. Kpa bu win arukawani ye mem nɔɔwa.

¹⁵ Adama be Yudaba ba Babilonin sina boko wi seesi ba sɔmɔbu gɔra Egibitiɔ bu ka dumi kasuma ka sere maa tan dabinu. Wi u yen bweseru kua, u koo kisira? Domi u arukawani kusia.

¹⁶ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, sere ka nen wãaru, sina boko wi, u koo gbiwa sunɔ wi u nùn bandu wɛn temɔ. Domi u n win nɔɔ mwɛɛru yibie. Babiloni miya u koo gbi.

¹⁷ Baa Egibitin sunɔ ù n tabu kowo dabiru mɔ be ba dam mɔ, u n kp̄ɛ u bu somi bu ka tii yina sanam me Babilonin sina boko u koo na u wɔrusu gbe u tabu sãa kp̄i u ka tan dabinu go.

¹⁸ Domi durɔ wi, u maa win nɔɔ mwɛɛru atafiiru kua, ma u arukawani kusia ye sɔɔ u raa win nɔɔ mwɛɛru doke. Yen sɔ, u n kisiramɔ.

19 Yen sōna nε, Yinni Gusunō na nεε, sere ka nεn wāaru, nεn arukawaniwa Isireliban sina boko u atafiiru kua u kusia. Yen sō, u koo yen are wa.

20 Kon nùn yina bεria kpa u wōri ye sō. Kon ka nùn da Babiloniō. Miya kon nùn siri win naane sari te u kuan sō.

21 Win tabu kowo be ba koo duki su, kon bu naa swīwa n go ka takobi. Be ba tiara kpa bu yarina nge woo. Saa ye sō, ba koo gia ma nεna na yeni gerua.

Yinni Gusunōn nō mwεεru

22 Ameniwa nε, Yinni Gusunō na gerua. Na nεε, nεn tiiwa kon dāa kāasa kpεma mεeri sεduru yen wii kpiirō kpa n ye bura, kpa n da n ye gira guuru garun wōlō te ta gunu.

23 Kon ye girawa guuru garun wōlō te ta gunum bo Isireliō. Ten kāasi yi koo kuurawa kpa tu binu ma ta n sāa dāa te ta waabu wā. Gunō bwese bweseka ya koo sokuru ko ten kāasi sō. Kpa su n kukua ten saarō.

24 Saa yera dānu kpuro nu koo gia ma nεna na sāa Yinni Gusunō. Nεna na ra dāa ni nu gunu kawe, kpa n ni nu piiburu bo gunum sosi. Mεya na ra ni nu wuru bekusu sāa gberasie, kpa n ni nu gbere bōrōm dokea. Nε, Yinni Gusunōwa na yeni gerua. Mεya ya koo maa koora.

18

Gusunō u ra baawure siriwa

nge mε win daa ya nε

1 Yinni Gusunō u gerua u nεε,

2 Esekieli, mban sōna Isireliba ba ra mōn teni ko bu nεε,
baababa ba resem birenu di,

ma ben bibun n̄osu yaaya.

³ Adama ne, Yinni Gusun̄o, na beε s̄om̄o ma sere ka nen w̄āaru, i n̄ maa m̄on teni gerum̄o Isirelīo.

⁴ Geema, n̄ena na baawuren w̄āaru n̄eni, baaba ka bii. Yen s̄o, wi u tora wiya u koo gbi.

⁵ Su t̄ε neε, goo u w̄āa u gea m̄ò, win daa ya w̄ā.

⁶ U ku ra de gungun̄o u b̄ūu s̄ā. U ku ra maa b̄ūu ȳākunu di. U ku ra ka goon kur̄o m̄enne. M̄eya u ku ra maa ka t̄on kur̄o m̄enne sanam m̄ε u yasa m̄ò.

⁷ U ku ra goo gb̄eni. U ku ra maa goo s̄omburu koosie kam. U ra wi u win dibu n̄eni win t̄aruba wesie. U ra wi ḡōra m̄ò d̄īanu w̄ē. Kpa u wi u tereru s̄īm̄o ȳānu w̄ē.

⁸ U ku ra t̄onu gobi b̄okure u nim doke. U ku ra n maa w̄āa weesun swaa s̄o. U ra siriwa dee dee, u baawure n̄un win gem w̄ē.

⁹ U ra nen woodaba m̄em n̄ōwe mam mam. T̄onu win bwesera ne, Yinni Gusun̄o na ra soku gemgii. Win w̄āara ta koo daka da.

¹⁰ Su maa t̄ε neε, dur̄o wi, u bii m̄o wi u ra t̄ambu w̄ari u go, u ben ȳānu gura, n̄ kun m̄ε u ra daa k̄sa gaa ko.

¹¹ N deema win baaba ku ra yen bweseru ko. Bii wi, u ra b̄ūu ȳākuru de gungun̄o. U ra ka gabun kur̄abu m̄enne.

¹² U ra bw̄εbw̄ε s̄omburu koosie kam. U ra t̄ambu gb̄eni. U ku ra be u t̄aruba m̄waari ye wesie. U ra b̄ūnu s̄ā, kpa u n kom b̄eret̄eke m̄ò.

¹³ U ra t̄ambu gobi b̄okure u nim doke. N weene t̄onu win bweseru u n w̄āa? Aawo, u koo gbiwa. Domi u daa k̄sa kua. Win yem mu koo w̄ariwa win tii s̄o.

14 Su tē nεε, bii wi, u seewa u mara. Ma win bii u seewa u win tondon toranu kpuro wa. Adama u ñ win tondon yira ye swĩi.

15 U ku ra bũu yākunū de gungunə. U ku ra bũnu sã ni Isireliba ba sãamə. U ku ra ka goon kurə mεnnε.

16 U ku ra goo sɔmburu koosie kam. U ku ra be ba win dibu neni təruba mwaari. U ku ra gbɛni. U ra wi gɔɔra m̀ dīanu wē. Kpa u wi u tereru sīimə yānu wē.

17 U ku ra n wāa weesun swaa sɔɔ. U ku ra tɔnu gobi bɔkure u nim doke. U ra nen woodaba mɛm nɔɔwε. Bii wi, u ñ gbimə win tondon toranun sɔ. U ko n wāawa ka gem.

18 Adama tundo wiya u koo gbi win toranun sɔ domi u tɔmbu tɔya kua u gbɛna.

19 I bikiamə i m̀, mban sɔna bii kun win tondon durum are sɔɔmə. Geema, bii kun ye sɔɔmə yèn sɔ u gea kua. Ma u sĩa dee dee nen yira sɔɔ, u nen woodaba mɛm nɔɔwa mam mam. Yen sɔna u ko n wāa.

20 Wi u tora, wiya u koo gbi. Bibu ba ñ ben baababan toranun are sɔɔmə. Mɛya baababa ba ñ maa ben bibun toranun are sɔɔmə. Kon gemgii nùn win are wē yèn sɔ u kom gem kua. Kpa n maa tɔn kɔso sɛɛyasia yèn sɔ u kɔsa kua.

Kɔsan kirə

21 Tɔn kɔso ù n win daa kɔsa deri, ma u gem swĩi nge mε nen wooda ya gerua kpuro, u ñ maa gbimə.

22 Kon win toranu kpuro duari, kpa n de u n wāa gea ye u m̀n sɔ.

23 I tamaa nε, Yinni Gusunə na kī tɔn kɔso u gbi? Aawo. Ye na kī, yera u gɔru gɔsia kpa u n wāa.

24 Adama wi u gem deri, ma u daa kōsa m̀ nge t̀n kōso, i tamaa u ko n wāa? Aawo. Kon win yellun daa gea ye duariwa kpa n de u gbi win daa kōsa ka win mem nɔɔ sarirun s̄o.

25 Bɛɛ Isireliba, i m̀, nɛn gere ye, ya n̄ s̄a dee dee. I swaa dakio i n̄o. Nɛn gerewa ya n̄ s̄a dee dee? Nge bɛɛya i saka saram̄o.

26 Gemgii ù n gea deri, ma u kōsa m̀, u koo gbiwa kōsa yen s̄o.

27 T̀n kōso ù n maa win daa kōsa deri, ma u daa gea m̀, u win wāaru wɔram̄wa.

28 U ko n wāa, domi u gia ma kōsa u raa m̀, ma u ye deri. N n mɛn na, u n̄ maa gbim̄o.

29 Bɛɛ Isireliba i m̀, nɛn gere ya n̄ s̄a dee dee. Adama n̄ n̄ mɛ, bɛɛya i saka saram̄o.

30 Yen s̄o, kon baawure siriwa nge mɛ win daa ya s̄a. N n mɛn na, i bɛɛn daa k̄sio i kōsa deri. I ku de bɛɛn daa kōsa yu bɛɛ kam koosia.

31 I bɛɛn daa kōsa derio kpa i bɛɛn ḡorun bwisikunu ḡosia. Mban s̄ona i ko i tii go.

32 I ȳɛ ma nɛ, Yinni Gusun̄o, na n̄ goon ḡoɔ k̄i. N n mɛn na, i ḡoɔru ḡosio kpa i wa i n wāa.

19

Ba Isireliban sinambu

ḡoɔ wuri kuamme

1 Yinni Gusun̄o u nɛɛ, a ḡoɔ sw̄iyo Isireliban sina bibun s̄o, a nɛɛ,

2 ben m̄ero u s̄awa nge gbee sun̄o niu geu ge ba ȳɛ gbee sinansun suunu s̄oɔ.

Ga ra n gen binu kpunɛwa ga n nu diisiam̄o.

³ Ma ga gen buu teu seeya
ga kua kpɛmbu.
Ga gu yaa mwaabu sɔ̄si,
ma ga tɔmbu sɛ̄sukum wɔ̄ri.

⁴ Ye sɔ̄ba gen gari nua,
ma ba gu yina bɛ̄ria.
Yera ba gu mwa ka kɔ̄kɔ̄ru
ba ka da Egibitiɔ̄.

⁵ Ma gen mɛ̄ro ga mara gu wurama.
Adama ga tɛ̄manabu kpana,
ga wa n ñ koorɔ̄.
Yen biruwa ga maa gen buu teu sua
ga seeya ga dam kua,
ga kua gbee sunɔ̄ kpɛmbu.

⁶ Ma ga wɔ̄ri gbee sinansun wuuru sɔ̄.
Ga yaa mwaabu mɛ̄ɛra.
Ma ga tɔmbu sɛ̄sukum wɔ̄ri.

⁷ Ga tem min sina kpaaru wɔ̄ri ga sura.
Ma mɛ̄n wusu kua bansu.
Ma tɔmbu ka ye ya wɔ̄a tem mɛ̄ sɔ̄ kpuro
ya bɛ̄rum soora gen kukiribun sɔ̄.

⁸ Ma bwesenu nu mɛ̄nna
nu ka gu tabu kua.
Bwese ni, nu nawa yam kpuron di.
Ba gu suura kua ga wɔ̄ri.

⁹ Ma ba gen wɛ̄ru yaba
ba taabu doke
ba gu sɔ̄ri diru garu sɔ̄.
Yen biru ba ka gu da Babilonin sina bokon mi.
Ma ba gu kɛ̄nusi
sere ba ñ maa gen kukiribu nɔ̄mɔ̄ Isireliban
guunɔ̄.

¹⁰ Yinni Gusunɔ̄ u maa nɛ̄ɛ,

ben mero u sãawa nge resem
ye ba duura daa toran bõkuo.

Resem ye, ya ra ma.

Ya maa kãasi yiba nim me ya waamõn sõ.

¹¹ Ya kãasi damgii mõ yi ba koo kpĩ bu ka sina dẽki
ko.

Ya waabu wã, yen gunum ka yen kãasi dabinun sõ.

¹² Adama ba ye wuka ka mõru

ba sura temõ.

Woo ge ga wee sõo yari yerun di,

ga yen marum gberasia.

Yen kãasi damgii yi, yi gbera yi dõo mwaara.

¹³ Tẽ ya gire tem gbebum sõo

mi gãanu ku ra kpi.

¹⁴ Ma dõo u yara saa yen kãasin di

u yen marum mwa.

Ya ñ maa kãasa damgia mõ

ye ya koo ko sina dẽka.

Womu geni ga sãawa gõo wuri. Geya ba ko n da ko
bà n gõo wuri mõ.

20

Isireliba

ba Yinni Gusunõ seesi

¹ Sanam me Isireliba ba wãa yoru sõo Babiloniõ,
yoo ten wõo nõõba yirusen suru nõõbusen sõo
wõkuruse sõõra ben guro gurobu gabu ba na Es-
ekieliin mi u ka bu bikiaru kua Yinni Gusunõn mi.
Ma ba na ba sina win wuswaaõ.

² Yera Yinni Gusunõ u nẽe,

³ tõnun bii, a tõn beni sõõwõ a nẽe, ameniwa nẽ,
Yinni Gusunõ na gerumõ. Na nẽe, n ñ Isireliba ba
nawa bu ka nen kĩru bikiã? Sere ka nen wãaru na ñ
wuramõ bu man gãanu bikiã.

⁴ Tē a sǎǎru koowo a ka bu siri. A bu yaayasio kom kǎsum mē ben baababa ba man kua.

⁵ Ye nē, Yinni Gusunǎ na gerumǎ wee. Na nēē, sanam mē na be, Isireliba gǎsa be, be ba sǎa Yakǎbun bweseru na bu nǎǎ mwēeru kua ka bǎri. Ma na bu tii sǎǎsi Egibitiǎ, na bu sǎǎwa na nēē, nēna na ko n sǎa ben Yinni.

⁶ Yen dǎma tera na bu nǎǎ mwēeru kua ka bǎri na nēē, kon bu yara Egibitin di. Kpa n ka bu da tem mē na bu gǎsia sǎǎ mi tim ka bom mu yiba. Tem mē, mu sǎawa mē mu tem kpuro buram kere.

⁷ Na bu sǎǎwa na nēē, baawure u win bǎu ge u kǎdē sǎa derio kpa u ku raa tii disi doke ka Egibitin bǎu ni. Domi nēna na sǎa Gusunǎ ben Yinni.

⁸ Ka mē, ba man seesi ba yina bu man swaa daki. Ben goo kun bǎu ni deri, nǎ sǎǎ ben kǎdē wǎa. Ba n Egibitin bǎu ni deri. Ma na bwisika n bu mǎru kpuro seesi n bu wǎri Egibitiǎ.

⁹ Adama na bu deri, domi na n kǎ nēn yǎsiru tu sankira bwese tukunun suunu sǎǎ yēn sǎ na tii bwese tuku ni sǎǎsi

¹⁰ sanam mē na Isireliba yara Egibitin di na ka da gbaburǎ.

¹¹ Ma na bu sǎǎwa ye ba koo ko ka sere nēn woodaba ye ba koo swǎi ba n ka wǎa.

¹² Na bu tǎǎ wērarugiru wē ta n sǎa yǎreru te ta sǎǎsimǎ ma nē, Yinni Gusunǎwa na bu wuna nēnēm.

¹³ Adama be Isireliba ba man seesi gbaburǎ ba n nēn woodaba ka nēn gere mēm nǎǎwe ye bǎ n swǎi ba ko n wǎaru mǎ. Mēya ba n maa nēn tǎǎ wērarugiru mēm nǎǎwe sere na bwisika n ka bu mǎru ko n bu kpeerasia gbaburǎ.

14 Adama nà n ye kua, bwese tukunu nu koo nen yĩsiru gem, nìn nōni biru na bu yara Egibitin di.

15 Yen sōna gɓaburɔ na nɔmu sua na bōrua na nɛɛ, na ñ maa ka bu dɔɔ tem buram me sɔɔ, mi tim ka bom mu kokumɔ me na bu nɔɔ mwɛɛru kua.

16 Domi ba ñ nen woodaba ka nen gere mem nɔɔwɛ. Mɛya ba maa nen tɔɔ wɛrarugii te disi doke yèn sã ben gōru ga woo bñnun mi gia.

17 Ka me, na ben wɔnwɔndu wa na ñ bu go gɓaburɔ.

Isireliba ba ñ ben

mɛm nɔɔbu sariru deri

18 Na ben bibu sōwa gɓaburɔ na nɛɛ, bu ku ben baababan yira swĩ, bu ku ko ye ba bu sōwa, bu ku maa tii disi koosi ka ben bñnu.

19 Adama bu nɛ Gusunɔ ben Yinnin woodaba ka nen gere swĩyɔ kpa bu ka ye kpuro sɔmburu ko.

20 Bu nen tɔɔ wɛrarugiru wunɔ nenem kpa ta n sãa yĩreru nɛ ka ben baa sɔɔ, te ba koo ka gia ma na sãawa Gusunɔ ben Yinni.

21 Adama ka me, bii be, ba man seesi, ba ñ nen woodaba ka nen gere mem nɔɔwɛ ye bà n swĩ ba ko n wāaru mɔ. Ba nen tɔɔ wɛrarugiru disi doke. Ma na bwisika n ka bu nen mɔru seesi gɓaburu mi.

22 Adama bwese tukunu nu ku ka nen yĩsiru gem sɔ, na ñ bu gāanu kue. Domi bwese nin wuswaaara na be, Isireliba yara Egibitin di.

23 Gɓaburu miya na nɔma sua wɔllɔ na bōrua na nɛɛ, kon bu yarinasia bwesenu sɔɔ ka tem tukumɔ.

24 Domi ba ñ nen woodaba ka nen gere mem nɔɔwɛ. Ma ba nen tɔɔ wɛrarugii te disi doke. Ma ba ben kɔdɛ doke ben baababan bñnu sɔɔ.

25 Nena na maa bu wooda wē ye ya ñ bu gea maruamme ka ye ya ñ bu wāaru wēemə.

26 Na dera ba disi duura ye ba ka ben bii gbiikobu yāku dō mwaararugiru m̀, kpa nanum bu mwa kpa bu gia ma nena na sãa Yinni Gusunə.

Gusunə u koo Isireliban

būu sāaru kpeesia

27 Yinni Gusunə u nεε, tɔnun bii, a Isireliba sōwə a nεε, wee ye nε, Yinni Gusunə na gerumə. Na nεε, ben baababan tii ba man tora, ba ñ nen arukawani yibie.

28 Na ka bu da tem mε sɔ mε na bu nɔ mweeru kua na sire ka b̄ri. Miya ba ben bine doke gungunu gia ka dāa kubenu gia. Ma ye kpuro ya kua ben būu yāku yenu. Miya ba ra yāku dō mwaararuginu ko ka sere ni ba ra ko ka gberun dīanu ka tam kpa bu turare dō doke. Ye kpuro ya dera nen m̄ru seewa.

29 Ma na bu bikia na nεε, mba gunguu ni, n̄n mi i ra n naamə. Saa yen d̄ma ten di, ba ben yāku yenu sokumə gungunu.

30 Yen s̄, a bu sōwə a nεε, ameniwa nε, Yinni Gusunə na gerua. Na nεε, bu ku tii disi koosi nge ben baababa. Bu ku maa būnu gasiri bu sã.

31 Wee t̄, ba tii disi m̀ ba būnu gasirimə ba ka nu k̄nu daawamme ma ba ka nu ben bibu yāku nu kuamme. Yera ba tamaa ba koo bikiaru ko nen mi? Aawo, sere ka nen wāaru na ñ wuramə bu bikiaru ko nen mi. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

32 Ba tamaa ba koo ko nge bwese ni nu tie, kpa ba n dānu ka kpenu sāmə. Adama n ñ koorə.

33 Sere ka nen wāaru ka dama kon bu w̄ri kpa n bu seesi, kpa na n bandu dii be s̄.

³⁴ Kon bu yara bwese tuku nin suunu sɔɔn di mi ba yarinε kpa n bu menna n bu nen dam ka nen mɔru sɔɔsi.

³⁵ Kon ka bu da gɔburɔ be tɔna mi goo kun waa. Miya kon bu siri.

³⁶ Kon bu siri nge mε na ben sikadoba siri gɔburɔ sanam mε ba wee Egibitin di. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

³⁷ Saa ye sɔɔ, kon bu tilasi ko ka sɛna ba n ka saa nge nen yaa gɔɔ kpa bu arukawani ye mem nɔɔwa ye na ka bu bɔkua.

³⁸ Kon bu wuna ben suunu sɔɔn di be ba man seesi ka be ba saa tɔn kɔsobu kpa n bu yara tem mi ba waa di. Adama ba n dɔɔ Isireliɔ. Saa ye sɔɔra be, Isireliba ba koo gia ma nena na saa Yinni Gusunɔ.

³⁹ Tε, wee ye ne, Yinni Gusunɔ na maa gerua ben sɔ. Na neε, bu doo bu ben bɔnu sã. Adama amen biru, ba koo man mem nɔɔwa. Ba n maa nen yĩsiru sankumɔ ka ben bɔu saaru.

⁴⁰ Domi Isireliba kpurowa ba koo man sã Isirelin guurɔ te na gɔsa nen sɔ. Miya kon ka bu nɔnu geu mεeri. Kpa n bu yãkunu bikia ka kεε gee ni ba sɔru kua nen sɔ.

⁴¹ Nà n bu yara bwese tukunun suunu sɔɔn di mi ba raa yarinε ma na bu mennama, saa yera kon bu mwa nge yãku nubu durorugiru. Bwese tuku ni, nù n wa mε, kpa nu gia ma nena Yinni Gusunɔ Dεero.

⁴² Meya ben tii ba koo gia ma nena na saa Yinni Gusunɔ nà n bu kpaa na ka da Isireliɔ mi na ben baababa nɔɔ mwεeru kua.

⁴³ Ba koo bwisiku daa kɔsa ye ba kua yellu, ye sɔɔ ba tii disi doke kpa bu tii tusi kɔsa ye ba kuan sɔ.

⁴⁴ Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nena na saa Yinni

Gusunɔ nà n bu seeyasia nen yĩsirun beeren sɔ. N ñ mɔ ben daa kɔsa ye ba kuan sɔ. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

21

Labaari kɔsa Isireliban sɔ

¹ Yinni Gusunɔ u gerua u nee,

² tɔnun bii, a mɛerio sɔɔ yɛsan nɔm dwarɔ, kpa a bu gerusi be ba waa dɔa sɔɔ mi.

³ A de bu nen gari swaa daki yi kon gere dɔa sɔɔ ge ga waa sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia mi. A nee, kon gu dɔɔ doke, kpa dɔɔ wi, u dɔa bekunu ka ghebunu mwa. Dɔɔ wi, kun gbimɔ. Tɔmbu kpurowa ba koo dɔɔ soora saa sɔɔ yɛsan nɔm dwarun di n ka da nɔm geuɔ.

⁴ Tɔmbu kpurowa ba koo wa ma ne, Yinni Gusunɔwa na dɔɔ wi sɔrua, u ñ maa gbimɔ.

⁵ Ma Esekieli u Yinni Gusunɔ sɔɔwa u nee, wee ba ra n ka man waki ba n mɔ, suka na ra n bu kuamme.

⁶ Ma Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa u nee,

⁷ wune, tɔnun bii, a mɛerio Yerusalemu gia kpa a Isirelin tem ka men saa yenu gerusi.

⁸ A Isireliba sɔɔwɔ a nee, wee ye na gerumɔ ben sɔ. Na nee, kon bu deema, kpa n nen takobi woma yen kararun di kpa n gemgii ka tɔn kɔso go.

⁹ Kon bee kpuro kpeerasia. Yen sɔna kon nen takobi woma saa yen kararun di, kpa n tɔmbu go saa sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gian di n ka da nɔm geuɔ.

¹⁰ Tɔmbu kpuro ba koo gia ma na nen takobi woma saa yen kararun di, na ñ maa ye wesiamɔ mi.

¹¹ Yen sɔ, wune tɔnun bii, a yãaro a weeweenu ko nge wìn gabu ga bɔra.

12 Bà n nun bikia mban sōna a weeweenu m̀, kaa bu wisiwa a nεε, labaari kōsa a nua. Ya koo maa tunuma. Kpa t̄mbun toronu nu kara. Ba koo gōma dwiiya. Kpa ben w̄ruḡoru tu kpe, bu d̄ūunu soona. Wee, ya koo na ya mam tunuma. Nε, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

Takobi ya wee

13 Yinni Gusunō u maa nεε,

14 wunε t̄nun bii, a t̄mbu gerusio. A bu s̄ōwō ye nε, Yinni Gusunō na gerua. Na nεε, takobi gaa wee ya wee, ya n̄ō d̄ērawa mam mam.

15 Ya ballimō, yera ba koo ka t̄mbu go.

I tamaa b̄εen bandu ta ñ kpeemō,*

16 adama ba takobi ye n̄ō d̄ērawa ba n̄eni. Ba ye t̄n gowo n̄amu b̄erie.

17 A gb̄aro, kpa a weeweenu ko, wunε t̄nun bii. Domi ba ye n̄en t̄mbu Isireliba ka ben sinambu suesi.

18 Wee ba be kpuro yibereba n̄amu b̄eria.

A wunεn n̄oma b̄akuo,

n̄ni sw̄ā bakara wee.

B̄εen bandu t̄ ñ w̄ruma maa ni.

Nε, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.†

19 T̄ε wunε t̄nun bii, a bu gerusio.

A taka koowo n̄n teeru, yen biru n̄n yiru, yen biru n̄n ita, a ka takobi yen dam s̄ōsi.

Domi ya s̄awa takobi ye ya ka ḡō wee.

* **21:15** - Naa sin sukum Heberum s̄ō mu ñ d̄εere. † **21:18** - Naa sin sukum ka Heberum mu ñ d̄εere.

Gəə bokowa ya ka wee baaman di.

²⁰ Ya baawuren wərugərun dam buamə.

Ya dera ba wərukumə.

Wee na dera ya wāa baawuren kənnəwə.

Wee ya ballimə nge guru maakinu,

ya səəru sāa yu ka go.

²¹ Na maa ye sōəmə na mə,

yu soowo nəm geu gia, kpa yu wura nəm dwaru gia.

Takobi nəə durora wunε,

a doo mi ba nun tii.

²² Nε, Yinni Gusunən tii, kon taka ko kpa n nen məru kpuro sōəsi mam mam sere yu ka sara. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Babilonin sina boko

u koo Yerusalemu wəri

²³ Yinni Gusunə u kpa m gerua u nεε,

²⁴ wunε tənun bii, a swaa yiru yabo ye ya koo sōəsi mìn di Babilonin sina boko u koo ka tabu duuma. A de ye yiru ye, yu yari wuu teun di kpa a yen baayere yīreru ko yu ka sōəsi wuu gèn mi ya dəə.

²⁵ Kaa swaa yiru ye kowa, tia ya n dəə Raba gia, ye ba koo swī bu ka Aməniba tabu wəri, tia maa Yerusalemu gia ye ba koo swī bu ka Yudaba tabu wəri.

²⁶ Domi wee Babilonin sina boko u wāa swaa yiru yen kənanə u bikiaru mə būu ni ba mə Terafimun mi, ka sēenu ka yaa woru.

²⁷ Ma bikia te, ta Yerusalemu sōəsi win nəm geu səə. Tē, u koo wooda wē bu Yerusalemu wəri ba n tabun kuuki mə. U koo tabu yānu yi yi Yerusalemun kənnəsə. Kpa bu gungunu ka kuku yenu ko mi, bu ka ye wəri.

28 Adama Yerusalemugibu ba tamaa win bikia ten gari yi ñ sãa gem. Domi ba tamaa u koo bu deri arukawani ye ba ka nùn bókuan sō. Adama u ñ ben toranu duari. Yen sō, u koo bu wōri.

29 Yen sōna nε, Yinni Gusunə na bu sōomə na m̀, wee ben mem nəəbu sari te ta sōsiramə ben daa sō, ta man ben toranu yaayasiamə ma nu bu taare wεemə. Ba ñ maa nu deri. Yen sō, kon bu nəmu doke n mwa.

30 Wunε maa Isireliban kparo, wunen tōra turuku m̀. Wunen toranu nu den tura mε.

31 Ba koo wunen sina furə pota. Gāanu koo kəsi. Be ba tii kawe ba koo wəlle suara. Kpa be ba tii sue bu wəruma.

32 Kon de Yerusalemu yu ko bansu mam mam. Ya koo koorawa saa ye wi kon yen dam wε u tunuma.

Ba koo Aməniba tabu wəri

33 Yinni Gusunə u maa nεε, wunε tənun bii, a Aməniba gerusio ben kom kōsum mε ba Isireliba kuan sō. A bu sōwə a nεε, wee, ba takobi nəə dεera ya ballimə ya bu mara yu go.

34 Ben kəsi weesugii ni ka gari weesugii yin sō, ba koo bu gowa nge tən kōsobu be ba wiru bəra. Domi ben tōra turuku m̀, ben toranu nu den tura mε.

35 Bu ben takobiba wesio ben karanə. Kon bu siri mi ba bu mara.

36 Kon bu mərə seesi n bu wure nge dō kpa n bu tambu nəmu beria be ba koo bu wəri ka dam bu kam koosia.

37 Kon de dō u bu di, kpa ben yem mu yari ben tem suunu sō. Ba ñ maa bu yaayamə. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

22

Yerusalemugibu daa kōsa

¹ Yinni Gusunɔ u gerua u nεε,

² wunε tɔnun bii, a sɔɔru koowo a ka Yerusalemugibu siri be ba sāa tɔn gowobu mi. A ku sika ko. A de bu bwisiku ben daa kōsa ye ba kuan sō.

³ A bu sōɔwɔ a nεε, nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua. Wee ba tɔmbu goomɔ. Yera ya koo de ben wuu Yerusalemun tii yu kam ko. Wee ba bwāarokunu sekumɔ ma ba ben tem disi doke.

⁴ Tɔn be ba go mi, ben taarɛwa. Ba tii disi doke ye ba ka tii bwāarokunu kua. Nge mɛya ba ka ben wāarun tōnu kawa. Yen sōna kon de bwese tukunu nu bu yēε.

⁵ Be ba toma ka be ba wāa turuku ba koo bu yēε yèn sō ben wuu Yerusalemun yīsira bεεε bia, ma ya burisire.

⁶ Wee be, Isireliban sinambu ba tɔmbu dam dɔremɔ ba goomɔ Yerusalemu ye sɔɔ.

⁷ Ma yen tɔmbu ba ben mεrobu ka ben tundobu gɛma. Gaba sɔbu dam dɔremɔ. Gaba maa gobekuba ka gɔminibu taki dimɔ.

⁸ Tɔmbu ba n̄ n̄n sāa yeru daabu kī. Ba n̄ maa kī bu n̄n t̄ɔ w̄r̄arugiru m̄m n̄ɔwa.

⁹ Gaba wāa ba ben winsim kōsa gerumɔ bu ka n̄n go. Mɛya maa tɔmbu ba ra b̄n̄un dīanu di gungunun w̄llɔ kpa ba n̄ sekuru sari kookoosu m̄.

¹⁰ Gabu ba wāa ba ra ka ben tundon kurɔbu kpunε. Gabu ba ra mam tɔn kurɔbu gabe sanam mε ba yasa m̄.

11 Gaba maa wãa ba sakararu m̀ ka ben bensim kurɔbu, ñ kun mε ka ben biin kurɔ ñ kun mε ka ben sesu tundo turosibu.

12 Gaba maa wãa be ba ra wure bu gobi mwa bu ka tɔmbu go. Gaba wãa ba ra are beke kasu bà n ben winsim gobi bɔkura. Gaba wãa be ba ben winsim taki dimɔ bu ka gobi ko. Ma ba nε, Yinni Gusunɔ duari mam mam. Nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

13 Wee kon bu so be, Yerusalemugibu ben gbena ka tɔn be ba gon s̄.

14 Nà n bu wɔri yen t̄ɔ te, ba ñ ko n maa dam ka mwia m̄. Nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua. Ya koo maa kooa.

15 Kon de bu yarina ba n wãa bwese tukunu s̄ɔ. Kpa bu da baama. Nge mɛya kon ka ben disi yi wuna Yerusalemu ye s̄ɔn di.

16 Bwese ni nu tie, nu koo bu gεm. Saa ye s̄ɔ, ba koo gia ma nena na s̄a Yinni Gusunɔ.

17 Yen biru, Yinni Gusunɔ u maa nεε,

18 tɔnun bii, wee nen n̄ni s̄ɔ Isireliba ba s̄a nge sii bisu ñ kun mε nge sii gandu ñ kun mε nge sii kpikisu ñ kun mε nge p̄εrum ñ kun mε nge sii w̄kusu si ba doke s̄watia s̄ɔ bu ka su s̄wa. Ba s̄awa nge sii geesun bisu.

19 Yen s̄na nε, Yinni Gusunɔ na nεε, kon bu menna Yerusalemu s̄ɔ.

20 Nge mε ba ra sii geesu ka sii gandu ka sii w̄kusu ka sii kpikisu ka sii p̄εrum menna bu doke s̄watia s̄ɔ, kpa bu d̄ɔ doke su ka yanda, nge mɛya kon bu menna nen m̄ru s̄ɔ, kpa n bu deri bu yanda.

21 Kon bu menna sube teeru s̄ɔ, kpa n bu kp̄ε nen m̄run sundu s̄ɔ kpa bu yanda nge sisu.

22 Nge mε sii geesu su ra yande dɔɔ sɔɔ, nge mεya ben tii ba koo yanda Yerusalemun suunu sɔɔ. Saa yera ba koo gia ma na ka bu mɔru seewa.

23 Yinni Gusunɔ u maa gerua u nεε,

24 tɔnun bii, a Yerusalemugibu sɔɔwɔ a nεε, ben tem mu sãawa nge mi gura ku ra nε. Yen sɔ, kon de mu kam ko nen mɔrun saa sɔɔ.

25 Ben sɔmɔbu ba sãawa nge gbee sinan si su kukirimɔ sanam mε su yaa wa su sēre. Domi ba tɔmbu goomɔ. Ma ba gabun gobi ka dukia wɔramɔ. Ma ba derimɔ kurɔ gɔminibu ba dabiamɔ.

26 Ben yãku kowobu ba ku ra nen woodaba mem nɔɔwε. Ba ku ra maa nen sãa yeru bεere wε. Ba ku ra wunanε ye ya sãa nεgia ka ye ya ñ sãa nεgia. Ba ku ra maa tɔmbu sɔɔsi ye ya dεere ka ye ya ñ dεere. Ba ku ra mam nen tɔɔ wɛrarugii te mem nɔɔwε. Ye kpuro sɔɔra ba ku ra man bεere wε.

27 Ben sinambu ba sãawa nge gbeeku yεε. Domi ba tɔmbu goomɔ bu wa bu ka ben bine suresia.

28 Ben sɔmɔbu ba ye kpuro wukirimɔ nge gãa ni ba soo tεeni. Wee ba bu kãsi weesuginu ka gari weesugii sɔɔmɔ. Ba gerumɔ ba mɔ, gari yi ba tɔmbu sɔɔmɔ yi weewa nen min di. N deema nε, Yinni Gusunɔ na ñ bu gãanu sɔɔwa.

29 Tem mɛn tɔmbu ba dam dɔrenamɔ ba gbɛnimɔ ba sãarobu ka be ba ñ dam mɔ taaremɔ. Ma ba sɔbu taki dimɔ ba gem biramɔ.

30 Wee na goo kasu ben suunu sɔɔ u gbãraru bani u ka sikerena, ñ kun mε u yɔra kururu mi, u ka tem mε yina n ku ka mu kam koosia. Adama na ñ goo wa.

31 Kon bu mɔru seesiwa. Na ñ yɔramɔ sere nen mɔru yu ka kpe. Kon de bu bu ben daan are kɔsie.

Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

23

Samari ya sāa nge kurə tanə

¹ Yinni Gusunə u nee,

² tənun bii, kurəbu yirawa ba wāa be kpuro mero turo.

³ Ma ba da ba kurə tanaru di Egibitiə ben wəndiaru səə. Miya ba ben bwāsu səkura. Ba ben toronu bəkasi.

⁴ Məən yīsira Ohola. Wəngira maa Oholiba. Ohola u sāawa Samari. Oholiba u maa sāa Yerusalemu. Na bu sua kurəbu ma ba man bii tən durəbu ka tən kurəbu marua.

⁵ Ohola wi, u kua naane sarirugii, u kurə tanaru wəri. Ma u Asirigibu kīa too too be ba wāa win bəkuə.

⁶ Tən be, ba yāa wunənginu doke domi ba sāawa tem yērobu ka siri kowobu. Ba sāawa aluwaasi durə burabu. Ma ba maasəru yē.

⁷ Beya Ohola u tii wē. Be ba sāa Asirin wirugibu mi, be kpurowa u ka sakararu kua. U bu kīa too sere u ben būnu sāwa.

⁸ U n win sakara te deri te u raa kua Egibitiə. Domi sanam me u sāa wəndia, ba ra n ka nən kpunamə ba n win bwāsu babirimə, ma ba nən sakararu kpēe.

⁹ Yen sāna na nən deri win kīnasi Asirigii ben nəmuə.

¹⁰ Ma ba win yānu potira ba nən yōsu tereru. Ma ba win bibu gura ba ka doona. Yen biru ba win tii go ka takobi. U seeyasiabu wa bi bu kua seeda tən kurə be ba tien sō.

Yerusalemu ya sakararu kua

11 Yinni Gusunɔ u maa nεε, Oholan wɔnɔ Oholiba u win mɔɔn sakara kookoo si wa. Ka mε, wigira ta boya sere ta ñ ka nɔɔ gerurɔ.

12 Ma win tii u Asirin tem yērobu kīa ka ben siri kowobu. Tɔn be, ba sãawa aluwaasi durɔ burabu. Ba yãa buranu doke, ba maa maasɔru yē.

13 Nε, Yinni Gusunɔ na wa ma Oholiban tii u disi mɔ. Be kpuro swaa tia yera ba swīi mi.

14 Oholiba wi, u mam kua ye ya sakararu kere. Sɔɔ teeru u tɔmbun weenasibu wa ba yorusi gani sɔɔ. Ba bu kuawa ka gãa swãanu. Tɔn be, ba sãawa Babilonigibu.

15 Ba kpaki sēke pɔraɔ, ma ba dawani nɔni bwese bwesekagii bɔkua wirɔ. Be kpuro ba sãawa nge sinambu ba ka Babilonigibu weenε.

16 Ye u bu wa mε, yera u bu kīa sere u sɔmɔbu gɔra Babiloni mi.

17 Ma ba na win mi ba ka nùn kpuna ba nùn sakararu kpēε sere win bwēra yɔɔwa ben min di.

18 U win sakara te sɔɔsi batuma sɔɔ. Ma nen gōru ga doona win min di nge mε ga raa doona win mɔɔn min di.

19 Ka mε, u sakara te mɔ u dɔɔwa nge mε u kua win wɔndiarun saa sɔɔ Egibitiɔ,

20 mi u tii kurɔ dama kowobu wē be ba ra n kurɔbu yɔɔmɔ nge ketekunu ñ kun mε nge dumi.

Yerusalemun seeyasiabu

21 Yinni Gusunɔ u maa nεε, Oholiba, wee a maa wure a wura sekuru sariru sɔɔ te a raa kua wunen wɔndiaru sɔɔ sanam mε a dera Egibitigibu ba wunen bwãsu babura.

22 Wee ye nε, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Kon de wunen yellun kɩnasi be a tusa mi tɛ bu nun seesi kpa bu na baama kpuron di bu nun wɔri.

23 Beya Babilonigibu ka Pekodigibu ka Koagibu ka sere maa Asirigibu. Ben aluwaasi durɔ burɔ be ka ben tem yɛrobu ka ben sinambu ka ben tabu durɔbu be kpuro ba yɔɔwa dumin wɔllɔ.

24 Wee ba nun wɔrim wee ba tabu yānu neni ka tabu kekeba yi dumi gawe. Ba menna ba dabi ba ka nun sikerene yam kpuro. Be kpuro ba sii furɔsu doke ma ba tɛrenu neni. Kon bu siribu nɔmu sɔndia kpa bu nun siri ka ben wooda.

25 Kon nun mɔru seesi kpa n de bu nun wɔri ka dam. Ba koo wunen wɛru ka wunen swasu bɔɔri kpa bu nun dakura tabu sɔɔ, kpa bu wunen bibu gura. Be ba tiara kpa bu be dɔɔ meni.

26 Ba koo wunen yānu gura kpa bu wunen bura yānu wuna.

27 Kon wunen sekuru sariru kpeesia te a mɔ saa yee yellun di Egibitiɔ. Wunen nɔni kun maa wurɔ ben mi gia. A n̄ maa bu yaayamɔ.

28 Nε, Yinni Gusunɔ na nεε, wee na nun beri be a tusan nɔmuɔ, bɛn mi wunen bwɛra kun maa wāa.

29 Ba koo nun nɔni sɔ tusirun sɔ kpa bu wunen dukia gura bu nun deri ka nɔm dira basi mam mam. Wunen sekuru sariru ka wunen sakara te, ta koo sɔɔsira.

30 Ye kpurowa ya koo nun deema domi a ka bwese tukunu sakararu kua ma a tii disi doke bũu sɔarun swaa sɔɔ.

31 A wunen mɔɔn yira swĩi. Yen sɔna kon de a nen mɔrun nɔra ye nɔ nge wi.

32 Nε, Yinni Gusunɔ na maa nεε, kaa ka nɔra ye nɔ

ye wunen mɔɔ u ka nɔra.

Nɔra ye, ya yasu, ya maa dɛu.

Yera ya koo de bu nun yɛɛ
bu yaakoru koosi.

Nɔra ye, ya nen mɔru yibawa sere ka nɔɔwɔ.

³³ Ya koo nun go nge tam
kpa yu nun nɔni sɔ.

Nɔra ye, ya ra ka nuku sankiranu ka kam kobu
nɛwa.

Yera wunen mɔɔ Samari u nɔra.

³⁴ Kaa ye nɔwa mam mam
sere a ye kɔra ka donnu

kpa a wunen tororu mɛera ko ka yen kɛki.

Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

³⁵ Wee a man duari ma a man deri. Tɛ, a wunen
sekuru sarirun are sɔɔwɔ.

Gusunɔ u Yerusalemu

ka Samari taarɛ wɛ

³⁶ Yinni Gusunɔ u maa man sɔɔwa u nɛɛ, tɔnun
bii, a Ohola ka Oholiba sirio. A bu sɔɔwɔ kɔsa ye ba
kua.

³⁷ Wee ba sɔawa kurɔ sakara kowobu ma ben
nɔma yem yiba. Domi ba da ba bɔnu sɔamɔ ma ba
ka ben bibu yaku dɔɔ mwaararuginu mɔ. N deema
nɛna ba raa bii be wɛ.

³⁸ Wee ye ba maa man kua. Ba nen sɔa yeru disi
doke, ma ba n̄ nen tɔɔ wɛrarugirun wooda mem
nɔɔwɛ.

³⁹ Domi dɔma te ba dua nen sɔa yerɔ ba ka ben
bibu bɔu yakunu kua ma ba tu disi doke. Yenin
bwesera ba kua nen sɔa yerun sɔɔwɔ.

⁴⁰ Yen biru, ba maa sɔmɔbu gɔra bu bu durɔbu
kasuama saa tontonden di. Ma durɔ be, ba seema

ba na. Saa yera ba wobura ma ba kiro doke ma ba ben bura yānu doke durō ben sō.

⁴¹ Ma ba da ba sina kita buranu sō. Tabulu ya yii ben wuswaa yèn wǎllō ba n̄n turare ye ba ra dō doke ka gum nubu durorugim sōndi.

⁴² Ma t̄n dabira bu naawa te ta n̄ gāanun bwisikunu m̄, ta wure. T̄n be, ba sāawa Sebagibu be ba na saa ḡbaburun di. Ma ba kurō be sumi dokea n̄m wīinō, ma ba maa bu sina furō burasu dokea winō.

⁴³ Yera na n̄ε, baa ka wi u t̄kō kua sakara te sō, u ko n tu m̄wa u n dō? Durōba ko n maa n̄n naawamm̄?

⁴⁴ Wee durōbu ba ra n̄ bu ka n̄n dendi nge kurō tanō. Nge m̄ya ba Ohola ka Oholiba kua be, be ba sankire.

⁴⁵ Adama gemgibu ba koo kurō be siri bu bu taar̄ w̄ ben sakararun sō ka t̄n be ba gon sō. Domi ben n̄ma ya yem yiba.

⁴⁶ Wee ye n̄ε, Yinni Gusunō na gerumō. Na n̄ε, kon de t̄n dabiru tu da tu bu w̄ri kpa tu bu n̄ni swāaru kp̄ε, kpa tu ben dukia gura.

⁴⁷ Kpa tu bu kpenu kasuku tu go, kpa tu bu b̄tiri ka takobi. Kpa tu ben bibu go tu ben yenusu dō meniki.

⁴⁸ Nge m̄ya kon ka sakararu kpeesia tem m̄ε sō. Kon t̄n kurō baawure sō u ku maa ben maabu yiru yen yira swīi.

⁴⁹ Domi ba sakararu kua ba b̄nu sāwa. Yen sō, ba koo ben toranun are s̄be. Nge m̄ya ba koo ka gia ma n̄na na sāa Yinni Gusunō.

24

Yerusalemu ya sāa

nge weke te ta wuuru diira

¹ Isireliban yorun wãṵ nɔɔba nnɛsen suru wɔkurusen sɔṵ wɔkuruse sɔɔra Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔṵwa u nɛɛ,

² wunɛ tɔnun bii, a gisɔn tɔṵ te yoruo. Domi gisɔra Babilonin sina boko u koo Yerusalemu tarusim tore.

³ A nɛn tɔmbu mɛm nɔṵ sari be mɔn teni sɔṵwɔ a ka bu kirɔ ko. A nɛɛ, nɛna na nun yiire na nɛɛ, a sii wekeru suo kpa a tu nim doke.

⁴ Kpa a yaa taarun yaa gea ka yaa nɔmun yaa gea sua a doke mi.

Yen biru, kpa a yaa kuku bɔrɔkɔba sɔndi yen wɔllo.

⁵ A maa yãa geeru gɔsio wunɛn yãa gɔṵn di kpa a ten yaa doke weke te sɔṵ.

Kpa a doo dãa doke a yaa ye kpuro yike yu ye sere ka yen kukunɔ.

⁶ Kpa a yaa ye wuna tia tia. Baa yen tia a ku ra deri mi.

Wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua.

Na nɛɛ, Yerusalemu ya sãawa bɔrura yen tɔn gob-
erun sɔ.

Ya sãawa nge sii weke te ta wuuru diire,
te ba ñ kpɛ bu tea bu naamwɛ.

⁷ Yɛm mɛ Yerusalemu ya yari mi,
mu wãawa yen suunu sɔṵ.

Ya mu yariwa kperu wɔllo,
n ñ mɔ tem dira sɔṵ tua yu sere mu wukiri.

⁸ Tɛ kon yɛm mɛ deri kpee ten wɔllu mi,
mi mu ñ berurɔ,
kpa nɛn mɔru yu ku ka se
n Yerusalemu ye mɔru kɔsie.

⁹ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,

Yerusalemu ya s̄awa b̄rura yen t̄n goberun s̄.
N̄n tii kon d̄a sube bakaru ko.

¹⁰ A d̄a taasio kpa a d̄o doke
kpa a de yaa ye, yu ye m̄e m̄e.

A ye kpee ȳnu dokeo
kpa a de yen kukunu nu d̄o mwaara mam mam.

¹¹ Yen biru, a weke dii te s̄ndio d̄o ḡe s̄o
sere tu sw̄a tu sw̄ra.

Kpa disi ni nu raa w̄a te s̄o nu kpe
ta kun maa wuuru diire.

¹² Ka m̄e, kookari ye, ya koo kam kowa, domi d̄o
kun kp̄e u wuu diiram m̄n bweseru kpeesia.

¹³ Nge m̄ya Yerusalemu ya disi duura yen tora ni
ya kuan s̄. Wee na k̄a n ye d̄erasia adama ya n̄
wure. Yen s̄ t̄e, ya n̄ maa kp̄e yu d̄era sere n̄n
m̄ru yu ka sure.

¹⁴ N̄e, Yinni Gusun̄wa na yeni gerua. Kon ye siriwa
nge m̄e yen daa ya n̄e, na n̄ yen w̄nw̄ndu m̄. Ya
koo maa kora. Kon ye kowa na n̄ sika m̄. Na n̄
biru wuram̄.

Esekielin kur̄n ḡo

¹⁵ Yinni Gusun̄ u Esekieli s̄o wa u n̄e,

¹⁶ t̄nun bii, kon nun wi a k̄ru bo goori subaru
s̄o. Adama a n̄ ȳron ḡo yeru m̄. A n̄ win ḡo
sinam̄. A n̄ maa ḡo sum̄ win s̄.

¹⁷ A weeweenu koowo wunen tii s̄o a ku de goo
u n̄. A ku ḡo sina. A wunen dawani b̄kuo kpa a
wunen baranu doke nge m̄e a ra ko. A ku wunen
wuswaa wukiri. A ku maa ḡo d̄ianu di.

¹⁸ Yera Esekieli u ye t̄mbu s̄o wa bururu ma yen
yoka win kur̄ u kpuna u gu. Yen sisiru bururu ma
u kua nge m̄e Yinni Gusun̄ u n̄n yiire.

19 Yera tǎmbu ba nùn bikiamǎ ba mǎ, u bu tubu-sio ye u mǎ mi.

20 Yera u bu wisa u nεε, Yinni Gusunǎwa u nùn sǎǎwa u nεε,

21 u be Isireliba gari yini sǎǎwǎ u nεε, wi, Yinni Gusunǎ u koo de bu win sǎa yeru kǎsuku tèn sǎ ba tii sue ka te bǎ n mεεra ba ra n nuku dobu mǎ ka tǎ sǎǎ ba ben yǎiyǎbu doke. Ba koo ben bii be ba tie Yerusalemuǎ mwεeri bu go.

22 Ba koo kowa nge mε Esekieli u kua. Ba ñ ben wuswaa wukirimǎ nuku sankiranun sǎ, ba ñ maa gǎǎ dǎanu dimǎ.

23 Ba koo ben dawani bǎkewa kpa bu ben baranu doke. Ba ñ koo gǎǎ yeru ko, ba ñ koo maa gǎǎ swĩ. Adama ba koo woora ben toranun sǎ kpa ba n weeweenu mǎ.

24 Wi, Esekieli u ko n sǎawa yǎreru ben suunu sǎǎ. Ba koo kowa nge mε u kua. Sanam mε yeba kpuro ya koo bu deema, saa ye sǎǎra ba koo gia ma Gusunǎ u sǎawa Yinni.

25 Yen biruwa Yinni Gusunǎ u Esekieli sǎǎwa u nεε, u koo de Isireliba bu win sǎa yeru bia te ta sǎa ben kuku yeru mi, te bǎ n mεεra ta ra bu nuku dobu wǎ mi, ka tèn sǎ ba tii sue mi, ma ba ben yǎiyǎbu doke te sǎǎ. Yen biru kpa u de ben bibu bu gbisuku.

26 Sanam mε kǎsi ni, nu koo bu deema, goo u koo nu kisirari kpa u na u nun sǎ.

27 Yen tǎǎ te, wunen nǎǎ ga koo wukiara kpa a ka yǎero gari ko. Wuna kaa n sǎa yǎreru wunen tambun sǎ. Saa ye sǎǎ, ba koo gia ma nε Gusunǎ na sǎawa Yinni.

25

Gari yi ba gerua Amǎniban sǎ

1 Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nɛɛ,

2 tɔnun bii, a wuswaa s̄iyɔ Amɔniban mi gia.

3 Kpa a bu sɔ a nɛɛ, bu nɛ, Yinni Gusunɔn gari swaa dakio bu nɔ. Yèn sɔ ba ȳɛɛ sanam mɛ nɛn s̄aa yera disi duura ka yèn sɔ Isireliba ba kam kua ma ba Yudaba yoru mwa ba ka doona,

4 yen sɔ t̄ɛ, kon bu sɔɔ yari yerugibu nɔmu bɛria, kpa bu ben karaba gira ben tem suunu sɔɔ, kpa bu ben w̄aa yenu ko mi. Beya ba koo ben d̄aa marum di kpa bu ben sabenun bom nɔ.

5 Kon de Raba yu ko yooyoosun kpara yeru kpa ben tem kpuro mu n s̄aa ȳaanun w̄aa yeru. Saa ye sɔɔra ba koo gia ma nɛna na s̄aa Yinni Gusunɔ.

6 Wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na maa gerua. Na nɛɛ, yèn sɔ ba taki kua, ba ȳɔka ma ba nuku dobu kua sanam mɛ Isireliba ba nɔni sɔɔre,

7 yen s̄ona t̄ɛ, kon bu nɔmu demie, kpa n bu bwesenu ganu nɔmu bɛria nge gbeeku yɛɛ. Kon bu kpeerasia bwesenun suunu sɔɔn di kpa bu kam ko mam mam. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nɛna na s̄aa Yinni Gusunɔ.

Gari yi ba gerua Mɔabuban s̄ɔ

8 Wee ye Yinni Gusunɔ u gerua. U nɛɛ, yèn sɔ Mɔabuba ka Edɔmuba ba nɛɛ, Isireliba ba s̄awa tia ka bwese ni nu tie handunia ye sɔɔ,

9 yen sɔ t̄ɛ, u koo wuu si w̄ari si su dam mɔ mi, si su ñ derimɔ bu Mɔabuban tem du. Wuu si, su koo w̄arukuwa tia tia baa ka si su buram bo nge Bɛti Yesimɔti ka Baali Mɛɔni ka Kiriataimu.

10 U koo dewa sɔɔ yari yerugibu bu bu w̄ari nge mɛ ba Amɔniba kua sere ba ñ maa bu yaayamɔ sere ka baadommaɔ.

¹¹ Ba koo win siribu wa. Saa ye sɔra ba koo gia ma wiya u sãa Yinni Gusunɔ.

Gari yi ba gerua Edɔmuban sɔ

¹² Wee ye Yinni Gusunɔ u gerua. U nɛɛ, yèn sɔ Edɔmuba ba tora ba Yudaba mɔru kɔsie,

¹³ yen sɔ tẽ, u koo bu nɔmu demie kpa u tɔmbu ka sabenu go. U koo de ben tem mu ko bansu saa Temanin di n ka da Dedaniɔ, kpa mɛn tɔmbu bu gbisuku tabu sɔɔ.

¹⁴ U koo de win tɔmbu Isireliba bu bu mɔru kɔsie. Ba koo bu kua nge mɛ win mɔru ya kpãaru nɛ kpa bu gia ma ba ku ra nùn tore kam. Wi, Yinni Gusunɔwa u yeni gerua.

Gari yi ba gerua Filisitiban sɔ

¹⁵ Wee ye Yinni Gusunɔ u gerua. U nɛɛ, wee Filisitiba ba Isireliba mɔru kɔsie ka dam domi ba sãawa ben yiberɛba saa yellun di.

¹⁶ Yen sɔ tẽ, u koo bu win nɔmu demie kpa u be kpuro kpeerasia be, be ba wee Keretin di ba ka wãa nim wɔkun goorɔ.

¹⁷ U koo bu sɛɛyasia u mɔru kɔsia ka dam. Saa ye sɔra ba koo gia ma wiya u sãa Yinni Gusunɔ.

26

Gari yi ba gerua Tirin sɔ

¹ Isireliban yorun wɔɔ wɔkura tiasen surun tɔɔ gbiikiru sɔra Yinni Gusunɔ u ka Esekieli gari kua. U nɛɛ,

² tɔnun bii, wee Tirigibu ba Yerusalemu yɛɛmɔ ba mɔ, wee ya kam kua yèn mi gia tɔmbu ba ra raa kpe bà n gam dɔɔ. Tẽ ben mi gia tɔmba koo wura kpa be, bu gobi ko. Domi Yerusalemu ya kua bansu.

³ Yen sã tẽ, Yinni Gusunɔ u koo Tiri ye mɔru seesi u de bwese dabinu nu ye wɔri nu teria nge mɛ daara ra nim yibu.

⁴ Kpa nu yen gb̄aranu kɔsuku ka yen tabu durɔbun kuku yenu. Nu koo ye kpuro kerawa mam mam kpa Tiri ye, ya n sãa nge kpee saara.

⁵ Ya koo kowa nge tem bureru te ta wãa nim wɔku sɔɔ mi surɔkɔba ba ra ben yãakoronu kewe. Yinni Gusunɔwa u yeni gerua. Bwese tukunu nu koo na nu wuu ge wɔri.

⁶ Kpa nu be ba wãa gen turuku go go. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma wiya u sãa Yinni Gusunɔ.

⁷ Wee ye Yinni Gusunɔ u maa gerua. U nɛɛ, u koo de Babilonin sina boko wi u sinambu kpuro dam kere u na saa sɔɔ yɛsan nɔm geu gian di u Tiri ye wɔri. U koo na ka dumi ka tabu kekɛ be dumi gawe ka sere maasɔbu ka tabu kowo dabi dabinu.

⁸ U koo Tirin baru kpaanu kpuro kpeerasia. Tabu kowobu ba koo kuku yenu gbe kpa bu tabu sãa kpĩ ba n terenu neni bu ka tii ganɛ.

⁹ Ba koo Tiri yen gb̄aranu kɔsuku bu suriri ka ben tabu yãnu.

¹⁰ Kpa ben dumi dabi dabi ten tua yu ye wukiri kpa yen gani yi n diirimɔ maasɔbun wɔkinun sɔ ka tabu kekɛ ben wɔkinun sɔ. Domi ba koo Tiri ye wɔriwa nge wuu ge ba kamia kɔ.

¹¹ Ba koo ka dumi swɛɛ kpuro swĩiwa kpa ba n tambu goomɔ ka takobi kpa bu yen bũu sãa yenun gbereba suriri bèn sɔ ya woo kanamɔ.

¹² Ba koo yen dukia ka yen kia ni ya dɔramɔ gurawa nge ye ba tabu diima kpa bu yen gb̄aranu ka yen dii geenu kɔsuku bu suriri kpa bu yen

kpenu ka yen dāa ka yen kēki gura bu sure nim wōku sō.

¹³ U koo de ben womusu su nōru ko. Ba ñ maa mōrōkunun swīi nōomō mi.

¹⁴ U koo de yu kowa nge kpee saara yèn wōllō surōkōba ba ko n da ben yāakoronu kewe. Ba ñ yen bansu seeyamō. Wi, Yinni Gusunōwa u yeni gerua.

¹⁵ Wee ye Yinni Gusunō u gerumō Tiri yen sō. U nēε, be ba wāa n toma nim wōkun goorō, bà n nua Tiri ya bansu kua ma ba be ba mēεra wan weeweenu nōomō, ba koo diiri.

¹⁶ Wee tem mēn kparo be ba wāa nim wōkun bera gia kpuro ba koo se ben sina kitanun di bu ben yabe bakanu ka ben yabe ni ba sōma doke potiri ba n wurure ba n sō temō. Saa kpuro sō, ba ko n berum soorewa kpa ba n nuki sankire Tirin sō.

¹⁷ Ba ko n gōō wuri mō Tirin sō ba n mō, wee ya kam kua ye, ye ya raa yīsiru yara mi. Ye, yèn tōmbu ba raa dabiru bo nim wōkun bera mi gia.

Beya ba raa maa dam bo,
ma be ba ka bu sikerene ba bu nasie.

¹⁸ Wee be ba wāa tem bureno
ba diirimō Tiri yen kam kobun sō.

Be ba toma ba ka wāa nim wōkun goorō
ba nande yen kpeerun sō.

¹⁹ Wee ye Yinni Gusunō u maa gerua. U nēε, u koo de Tiri yu ko bansu kpa goo u kun maa wāa mi. Sanam mēya u koo de nim wōkun nim mu ye wukiri kpa ye kpuro yu num ya n wāa gōribun wāa yerō mi yeruku tōmba kpī.

²⁰ U koo de yu da sere tem sōowō mi yeruku tōmba wāa kpa ya n kōōre mi. U koo de ya n wāa mi

ka g̃ribu. Goo kun maa sinam̃o ye s̃o. Ya ñ maa ayeru wasi wasobun suunu s̃o.

²¹ T̃amba koo nanda ye ya koo ye deeman s̃o. Ya ñ ko ya n maa s̃aa g̃āanu. Domi ba koo ye k̃osukuwa mam mam k̃pa bu ye kasu bu bia. Yinni Gusuñowa u yeni gerua.

27

Wuri yi ba kua Tirin bansun s̃o

¹ Esekieli u ñe, Tiri, Yinni Gusuño u man s̃oowa u ñe,

² n nun g̃o wuri kuo,

³ n nun s̃o n ñe, wuñe Tiri a w̃awa nim w̃kun goor̃o ma a ka bwese dabinu tenkuru m̃. Ye Yinni Gusuño u gerua wee. U ñe, wuñe Tiri, a ra raa ñe, a s̃awa wuu bur̃o.

⁴ Wuñen dam mu w̃awa sere nim w̃kuo.

Be ba nun bana, ba nun kuawa nge goo nimkuu bur̃o.

⁵ Ma ba wuñen wasi kua ka d̃aa ye ba m̃ sip̃ere ye ya wee Senirin di.

Ma ba d̃aa ye ba m̃ s̃eduru ye ya wee Libanin di sua ba ka wuñen beku s̃oretiru kua.

⁶ Ma ba wuñen ses̃enu kua ka Basanin d̃aa gea ye ba m̃ s̃eni.

Ma ba wuñen kitanu kua ka d̃aa ye ba m̃ buyi ye ba ka na saa Kitimun di

ma ba nu suunu donnu mani.

⁷ Ma ba beku ni ba koo nun karea kua Egibitĩo ka w̃e damgii

ba s̃oma doke.

Beku ni, nu s̃awa nge wuñen gidi b̃ora.

Ma ba beka ye ya ra wuñen kianu wukiri kua ka w̃e gaaduragii,

ka maa wēε wunəmgii yi yi wee saa tem bure te ba
mò Sipun di.

⁸ Sidonigibu ka Aafadiba ba ra wunen sesenu bwie
kpa wunεgii be ba yēru bo ba n bu kpare.

⁹ Gebalin nəman səm kowo be ba sōma ye yē sāa sāa,
bera ba ra wunen wərusu kəre.
Be ba tenkuru mò ka goo nimkusu kpuro,
ba ra yōrewa wunen mi bu wunen kiaru dwe.

¹⁰ Peesiba ka Ludiba ka Putigibun tii ba raa sāawa
wunen tabu kowobu.
Ba sāawa tabu durəbu ka gem.
Wunen miya ba ra ben terenu ka ben sii furə
kəkənu bwē
kpa ye kpuro ya n nun beεε doke.

¹¹ Aafadiba ka wunen tiin tabu kowoba ba ra
wunen gbāraru kōsu bu ka sikerena. Tabu kowo
damgibu gaba ba ra maa wunen kuku yenu kōsu.
Wunen gbārarəwa ba ra ben terenu bwē kpa nu n
nun beεε doke.

Tiri ya sāawa wuu bəko

gèn mi ba ra tenkuru ko

¹² Tiri, wunen arumani bakan sōna Taasisigibu
ba ra tenkuru ne wunen mi. Beya ba ra n ka
kianu naamə wunen yaburə. Niya sii geesu, ka sii
wōkusu, ka sii kpikisu, ka sii pēerum.

¹³ Wunε ka Gerekiba, ka Tubaligibu, ka
Mesekigibun tii i ra tenkuru koosine. Ba ra ka
nun yobu ka gāa ni ba seka ka sii gandu kiaru
dweeri.

¹⁴ Togaamagibu ba ra maa dumi yi ba ra ka
səmburu ko ka yi ba ra ka tabu de ka ketekunu
dərām ne wunen yaburə.

15 Wunε ka Dedanigibu ka be ba wāa tem bureru gia kpuro i ra maa tenkuru koosinε. Ba ra nun wunεn dibu kōsie ka suunu donnu ka dāa ye ba m̀ ebēni.

16 Wunε maa ka Sirigibu i ra tenkuru koosinε. Gāa dabina ba ra nun dweeri kpa bu ka nun kpee gobiginu naawa ni nu sāa nge yaka bekusu, ka beku gaaduraginu, ka beku ni ba sōma dokea, ka beku ni ba kua ka wēε dangii, ka nim wōkun kpee buranu,* ka kpee gobigii ni nu sōri.

17 Wunε ka Yudaba ka Isireliba i ra tenkuru koosinε. Ba ra ka nun alikama ye ya wee Minitin di ka pēε bwese bweseka ka tim ka gum ka sere gum sawaram kiaru dweeri.

18 Wunε ka Damasigibu i ra tenkuru koosinε wunεn arumani bakan sō. Ba ra ka nun tam mε mu wee Helubonin di ka wēε kpiki yi ba kua ka yāa sansu kiaru dweeri.

19 Saa Usalin di, Yafanigibu ka Gerεkiba ba ra ka kianu nε wunεn yaburō. Niya, sisu ka dāa gaa ka sere dāa kiki nubu durorugisu kpa bu ka nun ye kpuro kiaru dweeri.

20 Wunε ka Dedanigibu i ra tenkuru koosinε kpa bu nun gaari beka d̄are.

21 Wunε ka Daarububa ka Kedaan wirugibu i tenkuru koosinamō. Ba ra nun kiaru dweeriwa ka yāa kpemminu ka yāa kinenu ka sere maa bonu.

22 Wunε ka Seban tenkuba ka Ramagibu i ra tenkuru koosinε. Ba ra ka turare ye ya gea bo nε wunεn yaburō ka kpee gobiginu bwese bweseka ka sere maa wura.

---

* 27:16 - *nim wōkun kpee buranu* Ya sāawa yaa piibu gagun kukunu ni ba ra ka bura yānu ko.

23 Wunε ka Haranigibu ka Kannεgibu ka Edεnigibu ka Seban tenkuba ka Asirigibu ka Kilimadigibu i ra tenkuru koosinε.

24 Yāa gobigina ba ra ka nun kiaru dweeri. Yāa ni ba ra ka nε wunen yaburɔ niya, yabe gaaduraginu ka yabe ni ba sɔma doke ka beka ye ba sɔma doke ka sere maa wēε dangii yi ba tara.

Ba Tiri gɔɔ swīyammε

25 Taasisin goo nimkusa su ra n wunen kianu sɔɔwa.

Ma wunen dukia ka wunen beere ya kpεa nim wɔkun bera mi gia.

26 Goo temɔbu ba ka nun bɔsu nim bakam sɔɔ. Adama woo gaga koo na saa sɔɔ yari yerun di gu nun kɔsuku nim wɔku gen suunu sɔɔ.

27 Wunen dukia ka wunen kianu ka be ba ra wunen sesenu bwie ka be ba ra bu kpare ka be ba ra wunen wɔrusu kɔre ka wunen kia dɔrobu

ka wunen tabu kowobu ka sere be kpuro be ba wāa wunen tii sɔɔ

ba koo num nim wɔkun sɔɔwɔ dɔma te a wɔruma.

28 Be ba ra nun kpare ba koo kuuki ko kpa nim wɔkun goonu nu diiri.

29 Be ba wunen sesenu bwiamɔ ka be ba bu kpare, be kpuro ba koo sarawa wunen min di bu na tem diraaɔ.

30 Ba koo nɔɔgiru sua bu nun wuri kɔsi koosi kpa bu tii tua wisi winɔ

bu bindi torom sɔɔ nuku sankiranun sɔ.

31 Ba koo ben winu kɔni wunen sɔ,

kpa bu saakiba dewe

bu nun gɔɔ swīya nuku sankiranun sɔ.

32 Ben nuku sankira ni sɔɔ,
ba koo nun womu koosi bu nɛɛ,
wunɛ Tiri, a n̄ ka wuu gagu weenɛ.

Wee a kam kua nim wɔ̄kun suunu sɔɔ.

33 Sanam mɛ a wunɛn tenkuru m̀ t̄n dabira a ra
diisie.

Wunɛn dukia ka wunɛn kianun kp̄aarun s̄,
a dera sinamba kua dukiagibu.

34 Adama a k̄sikira a w̄ri nim wɔ̄kun sɔɔwɔ
ma wunɛ ka wunɛn kianu ka wunɛn t̄n dabi te
kpuro i nim diira.

35 Be ba w̄a tem burenu sɔɔ ba nuki sankire wunɛn
s̄.

Ma ben sinambu ba b̄rum soore ba wuswaa
burisine.

36 Tem tukum tenku be ba koo sara mi, biti koo bu
mwa

kp̄a bu nun wia koosi.

Domi a kam kua.

A n̄ kaa n maa w̄a sere ka baadomma.

28

Gari yi ba gerua

Tirin sun̄n s̄

1 Yinni Gusun̄ɔ u gerua u nɛɛ,

2 t̄n̄un bii, a Tirin sun̄ɔ s̄ɔwɔ a nɛɛ, am̄niwa
nɛ, Yinni Gusun̄ɔ na gerum̄ɔ. Na nɛɛ, wee u tii sua
sere u gerum̄ɔ u m̀, wiya u s̄a Gusun̄ɔ. Ma u s̄
Gusun̄ɔn sina kitaru w̄ll̄ɔ nim wɔ̄kun suunu sɔɔ.
Adama u n ȳɛ ma u s̄awa t̄nu, n n̄ m̄ Gusun̄ɔ,
baa mɛ u tamaa win bwisikunu s̄awa teenu ka nɛ
Gusun̄ɔginu.

3 U tamaa u Danieli bwisi kere ma asiri gaa kun
n̄n berue.

⁴ Win yēru ka win bwisin sō u tii kua dukiagii. U wura ka sii geesu yibia win arumanin beru yerō.

⁵ Win bwisi beke ka win tenkurun sō, win dukia ya kuura. Ma u tii sua dukia yen sō.

⁶ Yen sōna ne, Yinni Gusunō na nee, yēn sō u tamaa win bwisikunu nu sāawa teenu ka neginu,

⁷ yen sōna kon nūn tōn tukobu kparema be ba nuki sosum bwesenu kpuro kere. Ba koo nūn takobi sōkiri bwisi beke yin sō kpa bu win beere ye disi doke.

⁸ Ba koo nūn surewa gōribun wāa yerō, kpa u ghi nim wōkun suunu sōo nge wi ba sōkura.

⁹ Saa ye sōo, bā n nūn goobu (200) na, u koo kpī u maa nee, u sāawa Gusunō? Aawo, u ko n sāawa tōnu, n n̄ mō Gusunō, wi u nūn goomōn nōmāo.

¹⁰ U koo ghiwa nge wi u kun Gusunō yē. Tōn tukoba ba koo nūn go. Ne, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

¹¹ Yinni Gusunō u maa nee,

¹² tōnun bii, a maa gōo swīiyō Tirin sunōn sō. A nūn sōōwō a nee, ameniwa ne, Yinni Gusunō na gerumō. Na nee, wee u raa sāa wi u yiban yīreru bwisi sōo ka buram sōo.

¹³ U raa wāawa Edeniō, Yinni Gusunōn gbaarō. Ma ba nūn kpee gobigii bwese bweseka dokeye ni nu nōni swāaru mō ka dōm buuru ka digi ka wuru beku ka swāaru ka boogu ka swāaru ka sere maa wuru beku ka wura. Ma ba nūn gāasu ka guunu soowamme ni ba ka wura. Ma ba nūn gāasu ka guunu soowamme ni ba sōoru kua win marubun tōrun sō.

¹⁴ U raa sāawa nge wōllun kōso ma u kasa derie. Ma na dera u wāa nen guu deerarō u sīimō kpee ni nu ballimōn wōllō.

¹⁵ Saa mìn di ba nùn taka kua, win daa ya wāwa sere n ka girari tōo te ba daa kōsa gaa wa wi sōo.

¹⁶ Win tenkurun kpāaru ta dera u bōbunu ka keeta wōri. Yen sō, kon nùn sura saa nen guu dēera ten min di, wi, wi u sāa nge wōllun kōso mi. Kon de u doona saa kpee ni nu ballimō min suunu sōon di.

¹⁷ U tii sua win buram sō ma u win bwisi ka win bēere ye kpuro sankā. Yen sō, kon nùn kō temō kpa sinam be ba tie bu nùn ka.

¹⁸ Win durum kpāaru ka win keeta ye u mō tenkuru sōon sō, u win wuun sāa yenu disi doke. Yen sō, kon de dōo u se win tiin min di kpa u nùn gōsia torom tōn be ba nùn mēeran nōni biru.

¹⁹ Saa ye sōo, bwese ni nu nùn yē kpuro nu koo biti kowa, domi u koo kam ko. U n̄ ko n maa wāa sere ka baadommao.

Gari yi ba gerua Sidonin sō

²⁰ Yinni Gusunō u Esekieli sōowa u nēe,

²¹ tōnun bii, a mēerio Sidonin bera gia kpa a ye gerusi.

²² A nēe, ameniwa nē, Yinni Gusunō na gerua. Na nēe, wee kon ye wōri. Kon ye nen dam sōosi kpa bu man bēere wē yen suunu sōo. Nā n ye siri, ma na ye sōosi ma na sāawa Dēero, saa yera ba koo gia ma nēna na sāa Yinni Gusunō.

²³ Kon de baranu nu ye wōri. Kon de bu tōmbu go yen swēe sōo. Tōmba koo wōruku bu gbisuku taa bi ba koo ye wōrima beri berikan din sō. Saa ye sōora ba koo gia ma nēna na sāa Yinni Gusunō.

Isireliba

ba ko n wāa bōri yendu sōo

24 Bwese ni nu Isireliba sikerene nu bu gema nu ñ ko n maa sāa nge sāku ni nu bu mēra m̀ nu gēekumə. Saa yera ba koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunə.

25 Amēniwa ne, Yinni Gusunə na maa gerua. Na nee, sanam me kon Isireliba mennama bwese tuku-nun suunu sɔɔn di mi ba yarine, kon sɔɔsi bwese tuku nin nɔni biru ma na sāawa Dεero. Saa ye sɔɔra Isireliba ba koo da bu sina ben temə me na ben baaba Yakəbu wē.

26 Ba koo sina bəri yendu sɔɔ. Ba koo dia bani kpa bu resamba duure. Ba ko n wāa bəri yendu sɔɔ domi kon be ba ka bu sikerene ba bu gema siri n seeyasia. Saa ye sɔɔra ba koo gia ma nena na sāa Gusunə ben Yinni.

29

Gari yi ba gerua Egibitin sɔ

1 Isireliban yorun wɔɔ wəkurusen suru wəkurusen sɔɔ wəkura yiruse sɔɔra Yinni Gusunə u Esekieli sɔɔwa u nee,

2 tɔnun bii, a wunen wuswaa kisio Egibiti sunən mi gia kpa a wi, ka win temgibu kpuro sɔ

3 a nee, amēniwa ne, Yinni Gusunə na gerua. Na nee, wee kon nùn wərima wi, wi u sāa nge karaku ge ga nanum mə ga kpĩ daa te ba m̀ Niluə. Ma u gerumə u m̀, daa te, ta sāawa wigiru domi wiya u tu kua.

4 Kon kəkənu sɔre win baa saburosu sɔɔ kpa n de daa ten swēe yi n sɔre sɔre win koko wərukisə. Kpa n nùn gawa n yara daa ten min di ka swēe yi sannu.

5 Kpa n nùn sua n kɔ gɔbaburə ka swēe yi kpuro. U koo wəriwa yakasə. Goo kun nùn seeyamə, goo kun

maa nùn dɔbamɔ. Gbeeku yεε ka gunɔsa su koo win goru di.

⁶ Saa ye sɔɔra Egibitigibu kpuro ba koo gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ.

Domi somi te u Isireliba kua ta sãawa nge kabaru, ta ñ dam mɔ.

⁷ Ba nùn tāsisi ma u bɔɔra ben nɔmaɔ u ben senu mɛɛra kua ma u dera ba suba.

⁸ Yen sɔ, wee ye nε, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nεε, kon de bu nùn wɔrima ka takobi kpa n de bu win tambu ka yεε kpuro go.

⁹ Egibitin tem mu koo ko bansu kpa bu gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ.

Domi yen sunɔ u nεε, wiya u daa te ba mɔ Nilu mɔ. Wiya u maa be tu kua.

¹⁰ Yen sɔ, kon wi ka win daa te wɔrima. Kpa win tem mu ko bansu saa Migidolin di n ka da Asuanio ka Etiopin tem nɔɔ bura yenɔ.

¹¹ Tɔnu kun maa sarɔ mi, mɛya yaa gaa kun maa sarɔ mi. Ya koo kowa wɔɔ weeru goo kun maa wãa mi.

¹² Wɔɔ weerun baa sɔɔ, kon de Egibitin tem ka yen wusu su ko bansu n kere bansu kpuro. Kon bu yarinasia n de ba n wãa bwese tukunun suunu sɔɔ.

¹³ Ameniwa nε, Yinni Gusunɔ na maa gerua. Na nεε, wɔɔ wee ten biru, kon Egibitigibu mɛnnama bwese tukunun suunu sɔɔn di mi ba yarine.

¹⁴ Be, Egibitigii be ba raa yoru dimɔ kon ka bu wurama ben temɔ bera mi ba mɔ Paturəsi. Miya ba koo bandu swi te ta ñ dam mɔ.

¹⁵ Ta ko n sãawa ban te ta piiburu bo kpa ta kun dam mɔ bwese ni nu tie sɔɔ. Kon tu kawawa kpa tu ku raa ka bwese ni nu tie taare.

¹⁶ Isireliba ba ñ maa tu naane m̀. Ba ñ maa dɔɔ ten mi, bu somiru kana ye ya ko n s̄a ben durum. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nena na Yinni Gusunɔ.

Nɛbukanɛsaa u koo Egibiti

tabu wəri u mwa

¹⁷ Isireliban yorun wɔɔ yenda nɔɔbu ka yirusen suru gbiikoon tɔɔ gbiikiru sɔɔra Yinni Gusunɔ u nɛɛ,

¹⁸ tɔnun bii, wee Nɛbukanɛsaa Babilonin sina boko u dera win tabu kowobu ba sɔm s̄sɔginu kua bu ka Tiri kamia. Adama win tabu kowo be kpuro ba wii kpaki kua ma ben senu potikira. Ka mɛ, Babilonin sina bokon tii ka win tabu kowo be, ba ñ arufaani gaa wa sɔmbu te sɔɔ, te ba kua.

¹⁹ Yen s̄na nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, kon Babilonin sina boko Egibitin dukia kpuro w̄. U koo ben ȳnu gura kpa nu n s̄a win tabu kowobun kɔsiaru.

²⁰ Kon n̄n Egibiti w̄wa ya n s̄a win sɔmbu te u kuan kɔsiaru. Domi nena, wi ka win sɔm kowobu ba sɔmburu kua.

²¹ Yen tɔɔ te, kon Isireliba dam k̄ kpa n maa wunɛ tɔnun biin nɔɔ wukia a ka bu gari ko kpa bu gia ma nena na s̄a Yinni Gusunɔ.

30

Yinni Gusunɔ

u koo Egibiti sɛɛyasia

¹ Yinni Gusunɔ u nɛɛ,

² tɔnun bii, a Egibitigibu gerusio kpa a bu s̄ a nɛɛ, ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, wee tɔɔ k̄sura wee. Bu weeweenu koowo.

³ Tão te, ta sisi tẽ são nẽ, Yinni Gusunã kon bu wãri. Wee ta mam turuku kua. Ta ko n sãawa yam wãkuru.

⁴ Tabu koo na Egibitiã kpa bu tãn dabiru go mi, bu ben dukia gura kpa tem mẽ, mu ko bansu, kpa nuku sankira bakanu nu n wãa Etiopiã.

⁵ Etiopigibu ka Putigibu ka Ludiba ka Daarububa kpuro ka Libigibu ka sere maa nen tãmbu Isireli be ba ka bu não tia sãa ba koo wãruku bu gbisuku taa bi são.

⁶ Nẽ, Yinni Gusunã na maa gerua na nẽẽ, be ba ka Egibitigibu yinamã mi, ba koo bu go tabu são saa Migidolin di n ka girari Asuanĩã kpa dam mẽ Egibitigibu ba raa ka tii sue mi, mu kpe. Nẽ, Yinni Gusunãwa na yeni gerua.

⁷ Ben tem mẽ, mu koo ko bansu n kere tem mẽ n tie handunia são. Ben wusu su koo kowa bansu mam mam n kere wuu si su tie.

⁸ Nã n Egibitigibu dão sãkuma ma na dera be ba ka bu yinamã min dam mu kpa, saa ye sãora ba koo gia ma nẽna na sãa Yinni Gusunã.

⁹ Yen tão te são, kon sãmãbu gãri goo nimkusu são bu Etiopigii be ba raa wãa bãri yendu são nandasia kpa bu berum soora Egibitigibun wahalan tão te são, te ta sisi.

¹⁰ Nẽ, Yinni Gusunã na nẽẽ, kon sina boko Nẽbukanesaa dendi n ka Egibitin tãn dabi te kpuro kpeerasia.

¹¹ Wi, ka win tabu kowo wãnwãndu sarirugii be, ba koo na bu tem mẽ wãri bu kpeerasia. Ba koo Egibitigibu go ka takobi kpa gonu nu yibu tem mẽ kpuro são.

¹² Kon de daa te ba m̀ Nilun keri yi gbera kpa n Egibitin tem tãn kãsobu nãmu beria. Tãn tukobu

ba koo na bu ye kpuro kam koosia. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

¹³ Ne, Yinni Gusunɔ na maa gerua na neɛ, kon Nɔfun b̄u turanun bw̄arokunu kpuro k̄suku. Goo kun maa bandu dimɔ Egibitiɔ. Kon dewa tem me, mu berum duura.

¹⁴ Kon Paturasi kpeerasia kpa n Soani d̄ɔɔ meni kpa n maa Tebesi siri.

¹⁵ Kon ka Sini m̄oru ko ye, ye ya s̄aa nge Egibitigibun gb̄ara bakaru kpa n Tebesin t̄on dabi dabi te go.

¹⁶ Kon Egibiti d̄ɔɔ s̄aku kpa Sini yu burisina. Ba koo Tebesin gb̄araru k̄ra kpa yiberɛba bu Nɔfu kamia s̄ɔ s̄ɔ gb̄ara.

¹⁷ Ba koo Onin aluwaasiba ka Pibesetigibu go ka takobi. Wuu si kpuron t̄amba ba koo yoru mwa.

¹⁸ N̄a n Egibitigibun dam bua me ba m̄o ba ka t̄ambu yoru diisie, ma dam me ba raa ka tii sue mi, mu n̄oru kua, yam mu koo t̄ira Tapanesiɔ kpa bu yen t̄ambu yoru mw̄eri.

¹⁹ Kon Egibitigibu siri kpa bu gia ma nenana na s̄aa Yinni Gusunɔ.

Babilonin sina boko

u s̄aawa Gusunɔn denditia

²⁰ Isireliban yorun w̄ɔɔ w̄okura tiasen suru gbi-ikoon s̄ɔɔ n̄ɔba yiruse s̄ɔra Yinni Gusunɔ u gerua u neɛ,

²¹ t̄onun bii, na Egibitin sunɔn ḡaseru bua. Wee, ba ñ wa wi u koo n̄un bekia. Domi ba ñ win m̄era ye b̄okue u sere neɛ, u koo kp̄i u takobi nenɛ.

²² Wee na Egibitin sunɔ wi w̄rim wee. Kon win ḡasenu kpuro b̄ɔku te ta gea s̄aa ka te ta ñ gea s̄aa. Kon de takobi yu w̄ruma win n̄oman di.

²³ Kon Egibitigibu yarinasia bu da bwese tuku-nun suunu sɔɔ. Kon de bu da tem baamere sɔɔ.

²⁴ Kon Babilonin sina boko dam wɛ kpa n nùn nen takobi nɔmu beria. Adama kon Egibitin sunɔn gāseru bua kpa u weeweenu ko Babilonin sina bokon wuswaaɔ nge u gɔɔ dɔɔ.

²⁵ Kon Babilonin sina boko dam wɛ kpa Egibitin sina bokogim mu kpe. Nà n nen takobi Babilonin sina boko nɔmu beria, ma u ka ye Egibitigibu wɔri, saa ye sɔɔra ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ.

²⁶ Kon Egibitigibu yarinasia bu da bwesenu kpuro sɔɔ. Kon dewa bu da tem baamere sɔɔ. Saa ye sɔɔra ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ.

31

Egibitin sina boko u sãawa

nge dãa ye ba mɔ̀ sɛduru

¹ Isireliban yorun wɔɔ wɔkura tiasen suru itasen tɔɔ gbiikuru sɔɔra Yinni Gusunɔ u nɛɛ,

² tɔnun bii, a Egibitin sunɔ ka win tɔn dabi dabi te sɔɔwɔ a nɛɛ,

wara ka nùn weene win kpãaru sɔɔ.

³ Wee u sãawa nge Libanin dãa ye ba mɔ̀ sɛduru.

Yen kãasi yi wã

ma yen wurusu kubenu sãa.

Ma ya gunu ya guru winu girari.

⁴ Gura ya ye kpɛasia.

Nim mɛ mu dua tem sɔɔ mu dera ya gunia.

Nim mɛ kpuro mu kokumɔwa mi yen gbini yi wãa.

Min diya mu kokumɔ mu daamɔ dãa ni nu tien mi.

⁵ Yen sɔna ya kpɛa ya dãnu kpuro gunum kera.

Yen kãasi yi dabia ma yi teria.

Domi ya nim waamɔ too.

⁶ Gunɔsu na su sin sokunu kua yen kãasiɔ.

Ma gbeeku yεε na yi maruramɔ yen kɔkɔrɔ.

Ma bwese dabira na ta sɔ yen saarɔ.

⁷ Ya sãawa dãa buraru
ma ya gunu ya kãasi dẽu.

Domi yen nuwi yi duawa sere tem sɔwɔ mi nim
mu kpã.

⁸ Baa nε, Gusunɔn dãa gbaa te ba mɔ Edeni sɔɔ,
sɛduru gaa sari ye ya ka ye weenε.

Meya dãa ye ba maa mɔ sipere ye gaa sari ye ya
kãasi bure mɔ nge ye.

Dãa wuru bakasu gasu maa sari si su ka yegisu
weenε.

Dãru garu sari te ta ka ye buram nε.

⁹ Kãasi bureya na ye wẽ sere dãa ni nu wãa nε,
Gusunɔn dãa gbaa te ba mɔ Edeniɔ nu nisinu
seewa.

Egibitin sunɔ u koo bɔra

nge dãa ye ba mɔ sɛduru

¹⁰ Wee ye nε, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nεε,
sɛduru ye, ya kpẽa ya guru winu girari. Ma ya tii
sua.

¹¹ Yen sɔna kon ye gira kpa n ye sina boko wi u
sinambu kpuro dam kere nɔmu beria kpa u ye kua
mε yen torara nε.

¹² Tɔn tuko be ba nuku kãsuru bo ba koo ye kii
bu sura bu kɔ. Kpa yen kãasi yi wɔri guunu ka wɔwi
sɔɔ kpa yi bɔɔkira tem mε kpuron wɔwi sɔɔ. Kpa tɔn
be ba raa wãa yen saarɔ bu yarina bu ye deri.

¹³ Yen bĩrun wɔllɔwa gunɔsu su koo na su sina.
Kpa gbeeku yεε yi yin wãa yeru ko yen kɔkɔrɔ.

¹⁴ Yeni ya koo koorawa kpa dāa ni nu nim waamə nu ku raa ka gunia nu guru winu girari nu sere tii sua nin gunum sō. Domi dānu ka tōmbu kpuro ba koo gbiwa bu da bu gəribu deema.

¹⁵ Wee ye nε, Yinni Gusunə na gerumə. Na nεε, dōma te sɛduru ye, ya koo du gəribun wāa yerə, kon de taka koorə ye ya wāa yam mi kpuro yu gəə wooru sina. Kon nim yōrasia yen sō, kpa n de daanu nu kokubu yōra. Kon maa de yam mu tīra Libaniə, kpa n dānu gberasia yakasə.

¹⁶ Sanam mε kon de sɛduru ye, yu wəruma yu da gəriə ka tən be ba dəə mi sannu, be ba koo yen wərumaan damu nə ba koo diiri bεrum sō. Gbaa te ba mə Edenin dāa ni nu buram bo ka ni nu gea sāa ni kpuro ni nu gesi nim waamə Libaniə nu ko n nuku dobu məwa sere tem səəwə.

¹⁷ Nin tii nu koo sara nu da gəribun wāa yerə nu bu deema be ba go ka takobi. Ba raa sāawa yen dam ma ba wāa yen saarə tōmbun suunu səə.

¹⁸ Edenin gbaa te səə, dāa gaa kun ka Egibitin sina boko nε buram səə ka kpāaru səə. Ka mε, ba koo nùn surewa gəribun wāa yerə tem səə səəwə ka dāa ni nu wāa Edeni mi sannu kpa u n kpī ka be ba go tabu səə ka takobi, be ba n Gusunə yēn suunu səə. Yeniwa ya koo Egibitin sina boko ka win tən dabi te kpuro deema. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni kpuro gərua.

32

Ba koo Egibitigibu

ka ben sina boko gəə swīya

1 Isireliban yorun wɔɔ wɔkura yirusen suru wɔkura yirusen tɔɔ gbiikiru sɔɔra Yinni Gusunɔ u nɛɛ,

2 tɔnun bii, a gɔɔ swĩiyɔ Egibitin sunɔn sɔ. A nùn sɔɔwɔ a nɛɛ,

wee u sãawa nge gbee sunɔ kpɛmbu bwesenun suunu sɔɔ.

Ma u maa sãa nge karaku nim wɔku sɔɔ.

U ra tii kpɛre daa ten nim sɔɔ

kpa u ten nim buri ka naasu

kpa ten kurenu nu soona.

3 Yen sɔ, amɛniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nɛɛ, kon nùn nɛn yãakororu surema sanam mɛ tɔn dabinu nu mɛnnɛ kpa bu nùn gawa bu yarama.

4 Kon nùn yarawa kasɔ kpa n nùn kɔ yakasɔ. Kon dewa gunɔsu su na su sina win wɔllɔ kpa gbeeku yɛɛ yi nùn di.

5 Kon win yaa yariwa guunu wɔllɔ kpa n ye ya tie taasi wɔwi sɔɔ.

6 Kon de win yɛm mu n yari tem mɛ sɔɔ u wãa sere ka guunɔ kpa yɛm mu n yiba mɛn wɔwi sɔɔ.

7 Sanam mɛ u koo gbi, kon de wɔllu tu tĩra. Kon kperin yam bururam go kpa guru wiru tu sɔɔ wukiri, kpa suru u ku maa yam bururasia.

8 Kon wɔllun fitilanu kpuro go win sɔ. Kpa n de yam mu tĩra win tem sɔɔ. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

9 Kon de bwese dabinu nu biti soora nù n win kpeerabun labaari nua, baa ka tem mɛ u n̄ yɛ.

10 Kon de bwese ni, nu n biti soore win sɔ. Kpa nin sinambu ba n diirimɔ berum sɔ sanam mɛ kon nɛn takobi fĩa ben wuswaaɔ. Sanam mɛ u koo kpeera mi, ba ko n diirimɔwa saa kpuro sɔɔ, ben baawure u n ka win wãaru nande.

¹¹ Domi ameniwa ne, Yinni Gusunə na gerumə. Na nee, Babilonin sina bokon tabu kowobu ba koo nùn wəri ka takobi.

¹² Kon nùn tabu kowo damgibu be ba nuku kōsuru bo surema bu win tən dabi te go. Kpa Egibitin tii suabu bu kpe.

¹³ Kon win yaa sabenu go nim bakam bəkuə kpa tambu n̄ kun me yaa sabenun naasu su ku maa nim me buri.

¹⁴ Kon de mu kpunawa kpa mu n kokumə nge gum yarum. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

¹⁵ Nà n dera Egibiti ya kua bansu ma na yen dukia gura mam mam, na yen tambu kam koosia, saa ye sōra ba koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunə.

¹⁶ Womu geniwa bwesenu kpuron tən kurəbu ba koo ko Egibiti ka yen tən dabi ten s̄. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Ba koo bwese ni ba kamia

gəə swĩya

¹⁷ Isireliban yorun w̄ə wəkura yirusen suru wəkura yirusen s̄ə wəkura nəəbuse s̄ə, Yinni Gusunə u nee,

¹⁸ tənun bii, a gəə wuri koowo Egibitigibun s̄ə kpa a de wunen gəə wuri yi, yi bu sure sere tem s̄əwə gəribun wāa yerə be ka bwese ni nu dam mən tambu.

¹⁹ A bu s̄əwə a nee, ba tamaa ba gabu bēere kerewa? Aawo! Ba koo dawa gəribun wāa yerə ba n kpī mi sannu ka be ba kun Gusunə yē.

²⁰ Ba koo wərukuwa bu kpuna ka be ba go tabu s̄ə sannu. Wee, ba takobi woma kararun di bu ka be kpuro go.

²¹ Tabu durɔ damgii be ba wāa g̃aribun wāa yerɔ ka be, Egibitigibun somiɔ be ba gu, ba koo n̄ɔgiru sua bu bu dam koosia bu n̄εε, be wee ba sarama be, be ba ñ Gusunɔ ȳε. Wee ba kpī. Ba bu gowa ka takobi.

²² M̄eya Asirin sina boko ka win t̄ɔn dabinu ba kpī ma ben sika ya n̄n̄n sikerene. Be kpurowa ba gu tabu s̄ɔɔ.

²³ Siki ni, nu wāawa sere tem s̄ɔɔ s̄ɔɔwɔ, ma nu ka ben sina bokogiru sikerene. Tabu s̄ɔɔra ba be kpuro go be, be ba raa nasie.

²⁴ M̄eya maa Elamun sina boko ka win tabu kowobu ba kpī. Ma win tabu kowobun sikiu w̄igiru sikerene. Be kpurowa ba go tabu s̄ɔɔ be, be t̄ɔmba raa nasie. Ba ñ Gusunɔ ȳε. Wee ba wāa sikaɔ sere tem s̄ɔɔwɔ. Ba sekuru s̄ɔɔwa g̃aribun wāa yeru mi.

²⁵ Elamun sina boko ka win tabu kowobu ba kpī ka be ba go tabu s̄ɔɔ. Win tabu kowobun sika ya w̄igiru sikerene. Be, be ba ñ Gusunɔ ȳε ba gu tabu gberɔ. Beya t̄ɔmba raa nasie. Be wee t̄ε ba kpī ba sekuru s̄ɔɔwa ka be ba gu taa bii s̄ɔɔ.

²⁶ M̄eseki ka Tubali ba kpī ka ben tabu kowobu kpuro. Ma tabu kowo ben sika begia sikerene. Be, be ba ñ Gusunɔ ȳε mi, ba guwa tabu s̄ɔɔ. Beya t̄ɔmba raa nasie.

²⁷ Be, be ba ñ Gusunɔ ȳε mi, ba ñ ka bu yellun tabu durɔ damgibu m̄enne ba sikua. Ba duawa g̃aribun wāa yerɔ ka ben tabu yānu ba kpuna ben toranun s̄ɔ, ma ben takobiba ba kua ben leferi. N deema beya t̄ɔmbu ba raa nasie.

²⁸ Nge m̄eya Egibitigibu ba koo maa gbisuku kpa bu bu sike t̄ɔn be ba ñ Gusunɔ ȳεn suunu s̄ɔɔ be, be

ba go tabu gberɔ.

²⁹ Edɔmuba ka ben sina asakpɔbu ben tii ba wāa gɔribun wāa yeru mi. Baa mε ba wɔrugɔru mɔ, ba bu gowa. Wee ba bu sikua ka be ba ñ Gusunɔ yē sannu.

³⁰ Sɔɔ yēsɔn nɔm geu gian sinambu ka sere Sidonigibu ba sara ba da gɔribun wāa yerɔ. Wee tɔn be, ba wāa sekuru sɔɔ baa mε ba raa bu nasie ben wɔrugɔrun sɔ. Adama tē, ba da ba kpī ka be ba go tabu sɔɔ sannu be, be ba ñ Gusunɔ yē mi. Ba sekuru sɔɔwa gɔribun wāa yeru mi.

³¹ Egibitin sina boko u koo bu wa kpa win laakari yu kpuna win tɔn dabi ten sɔ ka win tabu kowobun sɔ be ba go tabu sɔɔ. Nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

³² Na dera tɔmbu ba ra n berum soore Egibitin sina boko win sɔ. Adama tē, wi ka win tabu kowo be ba gu tabu sɔɔ, ba koo bu sikewa be ba ñ Gusunɔ yēn suunu sɔɔ. Nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yinni Gusunɔ u Esekieli kua

*Isireliban kirɔ kowo
(I maa mεerio 3:16-21)*

33

¹ Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nεε,

² wunε tɔnun bii, a wunεgibu Isireliba sɔɔwɔ a nεε, tabu bù n wāa ben tem sɔɔ, ba ra gbamgba sowo gɔsiwa.

³ Saa ye sɔɔ, gbamgba sowo wi, ù n yiberɛba wa kpa u gbamgba so u ka wigibu nɔɔsia.

⁴ Wi u gbamgba ye nua, ma u ye atafiru kua, yiberɛ ù n nùn samba kua u go, saa ye sɔɔ, win yem mu koo wɔriwa win tii sɔɔ.

⁵ U koo gbiwa yèn sō u gbamgba ye atafiiru kua. U kun daa ye atafiiru kue, u koo raa win wāaru wōra.

⁶ Su nεε, gbamgba sowo wi, u yiberεba waamō ba wee, ma u ñ gbamgba so u ka wigibu nōsia. Saa ye sō, bà n goo samba kua ba mwa ba go, u koo gbiwa win durum sō. Adama gbamgba sowo win taarewa. Wiya ba koo wi ba go min yem bikia.

⁷ Tōnun bii, wuna na gōsa nge gbamgba sowo Isireliban suunu sō a ka bu kirō ko. A de a nen gari ka nen kirōba swaa daki kpa a bu ye nōsia.

⁸ Nà n tē nεε, tōn kōso goo u koo gbi, ma a ñ nùn kirō kue u ka win daa kōsa ye deri, u koo gbiwa win durum sō kpa n nun win yem bikia.

⁹ Adama à n nùn kirō kua u ka win daa kōsa deri, ma u yina u ye deri, yēro u koo gbiwa win durum sō. Kpa wunε a wunεn wāaru wōra.

Wi u win daa kōsa deri,

u koo wāaru wa

¹⁰ Yinni Gusunō u Esekieli sōwō a nεε, tōnun bii, a Isireliba yeni sōwō a nεε, wee ba ra gere bu nεε, ben toranu ka ben durum ya bu wāasi. Yen sōna ba nōni sōre. Amōna ba koo ka kpī ba n wāa.

¹¹ Adama a bu wisio a nεε, ameniwa nε, Yinni Gusunō na gerua. Na nεε, sere ka nen wāaru, na ñ tōn kōson gō kī. Na kīwa u gōru gōsia kpa u wa u n wāa. Yen sō, be, Isireliba bu gōru gōsio. Mban sōna ba koo tii go.

¹² Tōnun bii, a maa wunεgibu sōwō a nεε, gemgii ù n kōsa mē, win gea ye u raa kua ya ñ win wāaru wōramō. Tōn kōso ù n maa win daa kōsa deri u gea mē, win yellun daa kōsa ye, ya ñ derimō u kam ko.

Yen sōna gemgii ù n kōsa m̀, win yellun daa ya ñ win wāaru wōramō.

¹³ Nà n gemgii sōwa na nεε, u ko n wāaru mō win daa gean sō, ma u tamaa win daa gea ye, ya tura, ma u seewa u daa kōsa wōri, u n yē ma kon win yellun daa gea ye duariwa. Kpa u gbi win daa kōsan sō.

¹⁴ Nà n maa tən kōso sōwa na nεε, u koo gbi, ma u gōru gōsia u win daa kōsa deri, ma u gea m̀ u gem swīi,

¹⁵ ma u tōruba ye u raa goo mwaari ka sere maa gāa ni u raa gbena wesia, ma u nen woodaba mem nōwammε be ba wāaru wēemō, u ñ gbimō. U ko n wāawa ka gem, domi u gea m̀.

¹⁶ Kon win toranu kpuro duariwa kpa u n wāa domi u gea m̀.

¹⁷ Tōnun bii, wunεgiba nεε, nen gere ye, ya ñ sāa dee dee. Adama bera ba saka saramō.

¹⁸ Gemgii ù n win daa gea deri, ma u kōsa m̀, u koo gbiwa kōsa yen sō.

¹⁹ Tən kōso ù n maa win daa kōsa deri, ma u gea m̀, u ko n wāawa yen sō.

²⁰ Be, Isireliba ba nεε, nen gari yi, yi ñ sāa dee dee. Ba n yē ma kon baawure siriwa nge mε win daa ya nε.

Ba koo Isireliban tem

kam koosia

²¹ Sanam mε Isireliba ba wāa yoru sō, ten wōō wōkura yirusen suru wōkurusen sō nōbuse sō, yera goo u kisirama Yerusalemun di. Ma u na Esekielin mi u nεε, ba Yerusalemu mwa.

²² N deema yoka durō wi, u sere tunuma, Yinni Gusunō u Esekieli win dam wē, ma win yara

kusiara. Ye durɔ wi, u na sisiru bururu win mi, yera u ka nùn gari kua.

²³ Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nɛɛ,

²⁴ tɔnun bii, wee ye tɔn be ba tiara Yerusalemun bansɔ ba gerumɔ. Ba mɔ, Aburahamu u wãawa wi turo. Ka mɛ, u tem mɛ mwa. Kaa sere gere bɛsɛ be sa dabi, ma ba sun tem mɛ wɛ?

²⁵ Yen sɔ, a bu sɔɔwɔ a nɛɛ, wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na bu sɔɔmɔ. Na nɛɛ, ba yaa temmɔ ka yen yem sannu. Ba bũnu sãamɔ, ma ba tɔmbu goomɔ. Yera ba tamaa tem mɛ, mu ko n sãa begim?

²⁶ Ben tabu yãna ba ra n naane sãa. Ba ra n daa kɔsa mɔwa, baawure u ka win winsim kurɔ kpunamɔ. Yera ba tamaa tem mɛ, mu ko n sãa begim?

²⁷ A maa bu sɔɔwɔ a nɛɛ, ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, sere ka nen wãaru, be ba wãa bansu sɔɔ mi, ba koo bu gowa ka takobi. Be ba wãa yakasu sɔɔ, gbeeku yɛɛya yi koo bu tem. Be ba maa kukua gbãra damginu sɔɔ ka kpee baaba sɔɔ, barara ta koo bu go.

²⁸ Kon tem mɛ gɔsia bansu. Men dam mu koo kpe mèn sɔ ba tii sue. Ba koo men guunu deri. Goo kun maa sarɔ mi.

²⁹ Nà n tem mɛ bansu koosia mam mam n ka be, Isireliba sɛɛyasia ben daa kɔsan sɔ, saa ye sɔɔra ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ.

³⁰ Tɔnun bii, wunɛgibu Isireliba ba wunen faagi mɔ ganin bɔkuɔ ka dii kɔnnɔsɔ. Baawure u win winsim sɔɔmɔ u mɔ, a na su da su Yinni Gusunɔn gari nɔ.

³¹ Ma ba naamɔ dabi dabinu ba nun swaa daki. Adama ba n mɔ ye a bu sɔɔmɔ. Ba wunen gari

yaakoru sãa ma ba ben tii tiin arufaani naa gire.

³² Wee a sãawa nge ben barɔ wi u dɔkɔru do. A maa bara soberu yɛ. Ba ra wunen kirɔba swaa daki kpa ba kun be mem nɔwɛ.

³³ Adama ye a bu sɔɔwa mi kpuro yà n koorɔ, ba koo gia ma nen sɔmɔ u wãa ben suunu sɔɔ.

34

Yinni Gusunɔ u Isireliban

kparobu gerusimɔ

¹ Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nɛɛ,

² wunɛ tɔnun bii, a Isireliban kparobu gerusio. A bu nen kirɔba sɔɔwɔ. Wee ye na bu sɔmɔ. Na nɛɛ, be, Isireliban kparobu, ba kuawa bɔrurobu. Domi ben tiin gariya ba mɔ. Ba ñ yãa gɔɔ nɔɔrimɔ.

³ Wee ba yãa ni nu gum mɔ goomɔ ba temmɔ ma ba nin bom nɔrumɔ. Adama ba ñ nu kparamɔ.

⁴ Ba ñ ni nu kpanamɔ somi. Ba ñ ni nu barɔ nɔɔri. Ba ñ ni nu mɛɛra wan bosu tim doke. Ba ñ ni nu geramɔ sure swaa gea sɔɔ. Mɛya ba ñ ni nu kɔɔra kasu. Adama ba nu dam dɔremɔwa.

⁵ Ma nu yarina domi nu ñ kparɔ mɔ. Nu kua gbeeku yɛɛn dɔɔnu.

⁶ Ma nu sirene guunu ka gungunu wɔllɔ nu yarine tem kpuro sɔɔ. Goo kun nin bwisikunu kue u sere mam nu kasum da.

⁷ Yen sɔ, be, Isireliban kparobu bu swaa dakio bu nɔ ye na bu sɔmɔ.

⁸ Nɛ, Yinni Gusunɔ, sere ka nen wãaru, na wa ma ba nen yãanu wɔri ba goomɔ. Ma nu kua gbeeku yɛɛn dɔɔnu yèn sɔ nin kparoba kun nin bwisikunu kue bu nu nɔɔri. Ma ba sere ben tii nɔɔrimɔ.

⁹ Yen sɔ, bu swaa dakio bu nɔ ye na bu sɔmɔ.

10 Nε, Yinni Gusunɔ, na bu seesimɔ. Ba n̄ ko n maa s̄a n̄n yāanun kparobu bu sere nin arufaani di. Kon nu w̄ra ben n̄man di, kpa nu kun maa s̄a ben d̄ianu.

Yinni Gusunɔ u ko n s̄a

win yāanun kparo

11 Wee ye nε, Yinni Gusunɔ na gerumɔ saa t̄n di. Na nεε, n̄n tiiwa kon n̄n yāanu menna n nu n̄ori.

12 Kon nu mennawa nge mε yāa kparo u ra win yāanu mēnne n̄n yarina. T̄ɔ te nu yarina ta s̄awa yam w̄ku bakarū. Kon da n nu kasuwa baama mi nu yarinε.

13 Kon nu yarama tem tukum di. Kpa n nu menna n ka na nin temɔ Isireliɔ. Kon nu kpara guunɔ ka w̄wi s̄ɔ ka sere mi t̄mba w̄a kpuro.

14 Kon ka nu da kpara yee geeru s̄ɔ. Kpa nu di nu w̄ra. Nu koo yɔ Isireliban guunɔ kpa nu yaka geesu wa nu di.

15 N̄n tiiwa kon nu kpara kpa n de nu w̄ra. Nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

16 Kon ni nu k̄ɔra kasuma n ka na. Kpa n ni nu m̄era wan bosu tim doke. Kpa n maa ni nu barɔ n̄ori nu dam ko. Adama kon ni nu b̄aru go. N̄n tiiwa kon n̄n yāanu kpara gem s̄ɔ.

Gusunɔ

u win t̄mbu somiru wee

17 Wee ye nε, Yinni Gusunɔ na Isireliba be ba s̄a nge yāanu s̄ɔmɔ. Na nεε, kon nin geenu ka k̄sunu wunana. Kon yāanu ka bonu wunana.

18 Domi yaka gee si nin ganu di su nu tura sere nu si nu n̄ di taakumɔ. Nu nim gem n̄ra n nu tura ma nu mε mu tie taaka nu burisi.

19 Yaka si nu taaka mi, siya nen yāa ni nu tie nu dimo. Nim me nu maa burisi mi, meya nu norumo.

20 Yen sōna ne, Yinni Gusunō na nu sōmo na mō, kon yāa ni nu bōru ka ni nu woore wunana.

21 Domi ni nu bōru nu ni nu woore ka kōbi bōrikiā nu yarinasiā.

22 Wee na nu somiru wee. Kpa goo u ku raa maa nu mwεeri. Kon nu siria.

23 Kon nu kparo turo wē wi u koo nu nōri. U koo yariwa nen sōm kowo Dafidin bweserun di. U koo nu nōri kpa u n sāa nin kparo geo.

24 Ne Gusunō ko na n sāa nin Yinni. Kpa nen sōm kowo Dafidi u n sāa nin kparo. Ne, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

25 Na nōo mwεeru kua ma kon nu bōri yendu wē. Kon de gbeeku yeε kpuro yi doona tem minin di. Saa ye sōo, nu koo kpī nu kpuna gbaburō ka dāa sōowō.

26 Kon de nu n wāa guu te na gōsan bōkuo. Kpa n nu domaru kua n de gura yu ne yen saa sōo.

27 Dānu nu koo binu ma. Tem mu koo de dīanu nu ma, kpa baawure u n wāa bōri yendu sōo. Kon nen tōmbun yorun yōni kasuku kpa n bu yakia be ba bu yoru mwεeran nōman di. Kpa bu gia ma nena Yinni Gusunō.

28 Tōn tukobu ba n maa bu dimo. Gbeeku yeε yi n maa bu mwεerimō. Ba koo yariwa karin di. Goo kun maa bu narumo.

29 Kon bu gbea wē ye ya koo yīsiru yari. Ba n maa gōorun wahala mō ben tem sōo. Tōn tukobu ba n maa bu sekuru dokemō.

30 Ba koo gia ma ne Gusunō na sāawa ben Yinni. Nena na ka be, Isireliba wāa. Ba sāawa nen tōmbu. Nena na yeni gerua.

31 Be nen tumbu, beya ba sāa nen yāa ni na nōrimō mi. Domi na sāawa ben Yinni. Ne, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

35

Gari yi ba gerua Edomuban sō

1 Yinni Gusunō u Esekieli sōwa u nee,

2 tōnun bii, a mēerio Seirin guurun bera gia, kpa a tu sō a nee,

3 amēniwa ne, Yinni Gusunō na gerua. Na nee, wee kon tu wōrima. Kon tu nen nōmu demie kpa n tu ko bansu.

4 Kon ten wusu bansu koosia, kpa tu yōra diiru. Saa ye sōra ta koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunō.

5 Wee ta ka Isireliba yiberε tēru nani sere ka gisō. Isireliban wahalan saa sō, ta bu takobi sōkura sanam mε ben durum ya yewa.

6 Yen sō, ne, Yinni Gusunō na nee, sere ka nen wāaru, kon ten yem yari. Yem mε ta raa yari mi, mu ko n tu swīi. Domi ta n tōmbun yem yaribu yine. Yen sō, ba koo ten tiin yem yari.

7 Kon de Seirin guu te, tu ko bansu. Kon be ba sarō mi kpuro go.

8 Tōn be ba gon gonu nu ko n teriewa baama guunō ka gungunō ka wōwi sō ka sere maa wōrusō.

9 Kon de tu kowa bansu sere ka baadomma. Goo kun maa sinamō ten wusu sō. Saa ye sōra ba koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunō.

10 Seiri ya nee, Isireli ka Yudan temgibu ba koo ko yegibu. Ya koo be kpuro mwa baa mε na wāa mi.

11 Yen sō, sere ka ne, Yinni Gusunōn wāaru, kon ye mōru ka nisinu ka tusiru kōsie nge mε ya raa bu kua. Kon bu tii sōsi sanam mε kon ye siri.

¹² Saa ye sɔɔ, ya koo gia ma nɛ, Yinni Gusunɔ na nua wɔma ye ya Isireliban guunu wɔnwa. Ya nɛɛ, wee nu kam kua. Wee ba ye nu nɔmu sɔndia nge gbeeku yɛɛ.

¹³ Ya tii sua nɛn wuswaaɔ ka yen gari gerubu. Ya man tɔn bia gari gerusi. Nɛn tiwa na ye nua.

¹⁴ Nɛ, Yinni Gusunɔ na maa nɛɛ, sanam mɛ tem kpuro mu ko n wɔa nuku dobu sɔɔ, yen tem mu koo ko bansu.

¹⁵ Domi ya nuku dobu kua sanam mɛ ya Isireliban tem kam koosia. Nge mɛya kon Seirin guuru ka Edɔmun tem mɛ kpuro kam koosia kpa n ko bansu. Saa ye sɔɔra ba koo gia ma nɛna na sɔa Yinni Gusunɔ.

36

Isireliba

ba koo wurama ben temɔ

¹ Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nɛɛ, tɔnun bii, a Isireliban guunu nɛn gari sɔɔwɔ kpa nu yi swaa daki. Ma Esekieli u ka guu ni gari kua u nɛɛ, i swaa dakio i nɔ ye Yinni Gusunɔ u gerua. U nɛɛ,

² wee yiberɛba ba gerumɔ ba mɔ, ehɛ, tɛ i kua beginu.

³ Yen sɔ, amɛniwa wi, Yinni Gusunɔ u nɛɛ, n bɛɛ sɔ. U nɛɛ, u wa ma ba kɔa bu bɛɛ kpeerasia beri berika kpuro, bu bɛɛ mwe. Kpa bwese ni nu tie nu n bɛɛ mɔ. Mɛya nu ra n bɛɛ yɛɛmɔ nu n ka faagi mɔ yam kpuro.

⁴ Yen sɔ, u nɛɛ, bɛɛ guunu ka gungunu ka daanu ka wɔwi ka bansu ka wuu si ba deri si yiberɛba ba wɔri ba yɔnu gura ma bwese ni nu ka su sikerɛnɛ nu su yɛɛmɔ, i swaa dakio i nɔ ye u gerumɔ bɛɛn sɔ.

⁵ Wi, Yinni Gusunə u gerua u nεε, ka nisi bakana u ka Edəmuba kpuro gari m̀ ka bwese ni nu tie, ni nu tii win tem wε ka nuku dobu ka win gendu ma nu ka mən yānu kpuro gura.

⁶ Bεε Isireliban tem guunu ka gungunu ka daanu ka wəwi, wee ye u nεε, n bεε s̄. U nεε, wi wee u gari gerumə m̄ru ka nisinun s̄. Domi bwese tukunu nu bεε sekuru doke.

⁷ Yen s̄na u n̄ma yiya u b̄rua u nεε, bwese ni nu ka bεε sikerene mi, niya nu koo sekuru wa.

⁸ Saa ye s̄ə, bεε guunun d̄nu i ko kpara kpa i binu ma win t̄mbu Isireliban s̄. Domi ben wuramaru ta turuku kua k̄.

⁹ Wi wee u ka bεε w̄a. U koo bεε wuswaa kisima. Ba koo maa wuku bεen temə bu duure.

¹⁰ U koo de t̄mbu bu dabia. Isireliba kpuro ba koo wurama mi, kpa ba n w̄a bεen suunu s̄ə. Kpa bu bansu s̄ə dii kpaanu bani.

¹¹ U koo de t̄mbu ka yaa sabenu bu dabia bu k̄wara kpa bu sina mi nge yellu. Kpa u bu gea kua n kere ye u raa kua. Saa ye s̄ə, ba koo gia ma wiya u s̄a Yinni Gusunə.

¹² U koo de win t̄mbu Isireliba bu s̄i bεen w̄llə kpa ba n bεε m̄. I ko n s̄a ben tubi. Saa ye s̄ə, i n̄ maa derimə bu ben bibu bia.

¹³ Wee t̄mba gerumə ba m̀, Isirelin tem mu s̄a nge gbeeku yaa ye ya yen tiin binu temm̄.

¹⁴ Yen s̄na i n̄ maa t̄mbu temm̄. I n̄ bεen t̄mbu kam koosiam̄.

¹⁵ U n̄ maa derimə i bwese tukunun w̄ma n̄. Ba n̄ maa bεε sekuru dokem̄. M̄ya i n̄ maa derimə bεen t̄mbu bu kam ko. Wi, Yinni Gusunəwa u yeni gerua.

Yinni Gusunə

u koo Isireliba mennna

16 Yinni Gusunə u maa gerua u nεε,

17 tənun bii, sanam mε Isireliba ba wāa ben temə, ba mu disi doke ben daan sō ka ben kookoosun sō. Ma na ben kookoo si garisi disi nge tən kurə wi u yasa m̀.

18 Yen sōna na bu məruru seesi yem mε ba yari ben tem sōn sō ka sere būu ni ba ka mu disi doke.

19 Na bu siri ben daa ka ben kookoosun sō. Ma na bu yarinasia ba wāa wāa bwesenu ganu sō tem tukumə.

20 Ye ba wāa bwese nin mi, ni ba tii wē, miya ba nən yīsi dεera te sankə sere tamba m̀, Yinni Gusunən tamba. Win tem diya ba yarima.

21 Yen sōna na kī n nən yīsi dεera te faaba ko te be, Isireliba ba sankumə bwesenun suunu sō mi ba wāa.

22 Yen sō, tənun bii, a kpam Isireliba sōwə a nεε, n n̄ ben sō na yeni m̀. Nən yīsi dεera ten sōna te ba sankə bwesenu sō.

23 Kon nən yīsi baka te bεεε wesia te ba sankə bwesenun suunu sō mi. Bwese ni, n̄ n̄ wa ba man bεεε wēemə, nu koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunə.

24 Kon bu wuna bwese nin suunu sōn di n bu mennna n ka wurama ben temə.

25 Kon bu nim dεeram wisi kpa bu dεera. Kon ben toranu kpuro wəka kpa n ben būnu kpuro wuna n k̄.

26 Kon bu bwisiku kpaanu ka gōru kpaasu wē. Kon ben gōru si su bəəbu nge kperu wuna kpa n bu gōrusu wē si su du nge wasi.

27 Kon bu nən Hunde wē kpa n de bu nən woodaba mēm nəwə ba n ka ye səmburu m̀.

²⁸ Ba koo sina tem me na ben baababa nɔ mweeru kua sɔɔ, kpa bu ko nen tɔmbu kpa na n maa sãa ben Yinni.

²⁹ Kon bu toranu kpuro gbara. Kon de bu dñanu wa nu n kpã. Na ñ maa bu gɔɔru kparemɔ.

³⁰ Kon de dñanu nu ma, kpa gbea yu dñanu ko kpa bu ku maa sekuru wa gɔɔrun sɔ bwesenu sɔɔ.

³¹ Saa ye sɔɔra ba koo tubu ma ben kookoosu ka ben daa ya ñ wã kpa bu tii tusi yen sɔ.

³² Adama be, Isireliba ba n yẽ ma n ñ ben sɔ na mɔ me. Bu de sekuru tu bu mwa. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

³³ Ne, Yinni Gusunɔ na maa nee, dɔma te kon bu dɛɛrasia ben toranu kpuron di, kon de tɔmbu bu yibu wusu sɔɔ kpa bu ben bansu seeya.

³⁴ Ba koo maa dñanu yewe tem me sɔɔ, me ba raa deri tɔmbu kpuro bu ka wa ma gãanu ku ra kpi mi.

³⁵ Kpa bu nee, tem mi gãanu ku ra kpi mi, wee mu kua nge gbaa te ba mɔ Edeni. Men wuu si su raa bansu sãa su tẽ tɔmbu yiba ma ba su gbãranu toosi.

³⁶ Kpa bwese ni nu ka beɛ sikerene nu gia ma nena na ye ba raa sura seeya, ma na ye ba raa wuka gira. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua. Kon maa ye ko.

³⁷ Wee ye kon maa wure n Isireliba kua. Kon bu dabilitasia nge yã gɔɔ.

³⁸ Wuu si su raa bansu sãa, su koo tɔmbu yibu nge yã gɔɔ si ba gɔsa yãkurun sɔ, si ba ra ka ne Yerusalemuɔ tɔɔ bakarun sɔ. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Esekieli u kuku ghebunu wa

kāsiru sɔɔ

¹ Yinni Gusunɔn dam mu Esekieli nɛnua ma mu win bwɛra sua mu ka da wɔwa gaan suunu sɔɔ. Wɔwa ye sɔɔ, kukuna nu yiba.

² Ma dam mɛ, mu dera u sīa kuku nin suunu sɔɔ. U deema nu dabi wɔwa ye sɔɔ, ma nu gbere woko woko.

³ Ma Yinni Gusunɔ u nɛɛ, tɔnun bii, kuku ni, nu koo kpī nu wāaru wa?

Ma u wisa u nɛɛ, wuna a yɛ mɛ, Yinni.

⁴ Ma u nùn sɔɔwa u nɛɛ, a gari geruo kuku ghebu nin sɔ a nu sɔ a nɛɛ, nu nɛ, Yinni Gusunɔn gari swaa dakio nu nɔ.

⁵ Na nɛɛ, kon nu hunde kpaa wɛ kpa nu maa se nu n wāa.

⁶ Kon nu sīi kpaanu wɛ kpa n de nu wasi kpara. Kon nu hunde kpaa wɛ kpa nu se nu n wāa. Saa yera ba koo gia ma nɛna na sāa Yinni Gusunɔ.

⁷ Ma Esekieli u gari yi gerua nge mɛ Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa. Sanam mɛ u gari yi mɔ, yera u damu gagu ka yīribu gabu nua ma kuku ni, nu susina.

⁸ Yera u wa nu sīnu kua ma nu wasi kpara, adama nu n gina hunde mɔ.

⁹ Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ, tɔnun bii, a gari geruo a hunde sɔ a nɛɛ, ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, hunde yu na saa handunian goonu nɛn di kpa yu goo ni wom wure kpa nu se nu n wāa.

¹⁰ Ma u gari gerua nge mɛ Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa. Ma hunde ya na ni sɔɔ, nu wāaru wa ma nu seewa nu yōra. Nu dabi nge tabu kowobu.

11 Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ, tɔnɔn bii, kuku ni, nu s̄awa Isireliba. Wee ba m̀, ben kukunu nu gbera. Ben ȳiyɔbu bu doona ma ba k̄ɔra.

12 Yen s̄ t̄ɛ, a bu s̄ɔwɔ a nɛɛ, wee kon be, nɛn tɔmbun sika wukia kpa n bu yara min di n ka bu wurama ben temɔ.

13 Nà n bu kua mɛ, ba koo gia ma nɛna na s̄a Yinni Gusunɔ.

14 Kon bu nɛn Hunde dokea kpa bu wa ba n w̄a. Kon de bu wura bu sina ben temɔ. Saa ye s̄ɔra ba koo gia ma nɛ, Yinni Gusunɔ na gari gerua na maa yi kua.

Yudaba ka Isireliban banda

koo ko teeru

15 Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ,

16 wunɛ tɔnɔn bii, a d̄a kukuru garu suo kpa a Yudaban bandun ȳisiru yore ten w̄llɔ. Kpa a maa d̄a kukuru garu sua a Isireliban bandun ȳisiru yore ten w̄llɔ.

17 Kpa a d̄a kukunu yiru ye swɛɛna nu ko nge d̄a kuku teeru wunɛn nɔma s̄ɔ.

18 Sanam mɛ tɔmba koo nun bikia bu nɛɛ, a n̄ kaa sun d̄a yen tubusianu s̄?

19 Saa ye s̄ɔra kaa bu wisi a nɛɛ, amɛniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, kon Isireliban bandun d̄a kuku te sua kpa n tu swɛɛna ka Yudaban bandugiru nu ko d̄a kuku teeru nɛn nɔmaɔ.

20 D̄a kuku ni, nu ko n w̄awa wunɛn nɔmaɔ ba n waamɔ.

21 A maa bu s̄ɔwɔ a nɛɛ, wee, kon Isireliba mɛnna beri berikan di mi ba yarinɛ bwesenu s̄ɔ, kpa n de bu wurama ben temɔ.

²² Ba koo ko bwese teeru sere ka be ba wãa guunɔ kpa ba n sunɔ turo mɔ. Ba n̄ ko n maa sãa bwesenu yiru. Ba n̄ ko n maa sinambu yiru mɔ.

²³ Ba n̄ maa tii disi dokemɔ ben bũu sãanun sɔ ka ben toranun sɔ. Kon bu yaramawa mi ba wãa ba ka tora kpuron di. Kon bu dɛɛrasiawa mam mam. Ba ko n sãawa n̄n tɔmbu kpa na n maa sãa ben Yinni.

²⁴ Dafidi n̄n sɔm kowon bibun bweseru sɔra ba koo sunɔ wa. Kparo turowa ba ko n mɔ. Ba koo n̄n woodaba m̄m nɔɔwa kpa bu ka ye sɔmburu ko.

²⁵ Ba koo wure ba n wãa tem m̄e sɔɔ m̄e na n̄n sɔm kowo Yakɔbu w̄ɛ. Miya ben baababa ba sina. Ben tii ba koo maa sina mi sere ka ben bibun bibɔ ka baadommaɔ. Dafidin bibun bwesera ta ko n bandu dii mi sere ka baadommaɔ.

²⁶ Kon ka bu arukawani b̄ari yendugia b̄oke ye ya ko n wãa sere ka baadommaɔ. Kon de bu sina tem mi, kpa bu dabia. Kpa n̄n sãa yeru gira ben suunu sɔɔ sere ka baadommaɔ.

²⁷ N̄n wãa yeru ta ko n wãawa ben suunu sɔɔ. Ba ko n sãawa n̄n tɔmbu kpa na n sãa ben Yinni.

²⁸ N̄n sãa yeru t̄a n wãa ben suunu sɔɔ sere ka baadommaɔ, saa ye sɔra bwesenu nu koo gia ma n̄na na sãa Yinni Gusunɔ wi u Isireliba ḡɔsa n̄n̄m.

38

Gari yi ba gerua Gɔgun sɔ

¹ Yinni Gusunɔ u n̄ɛɛ,

² t̄anun bii, a m̄ɛɛriɔ Gɔgun bera gia Magɔgun temɔ wi, wi u sãa M̄ɛɛki ka Tubalin kparo kpa a n̄n̄ gerusi a n̄ɛɛ,

³ wee ye n̄ɛ, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na n̄ɛɛ, kon Gɔgu w̄arima wi u sãa M̄ɛɛki ka Tubalin kparo.

4 Kon nùn g̃osiama kpa n k̃ak̃onu doke win baa saburos̃, kpa n nùn gawama, wi ka win tabu kowobu ka dumi ka maas̃bu, kpa win t̃on dabi te, ta n tabu ỹanu sebua ta n t̃er̃e bakanu ka piiminu ñeni kpa ta n takobiba f̃iam̃.

5 P̃eesiba ka Etiopigibu ka Putigibu be kpuro ba t̃er̃enu ka sii fur̃ k̃ak̃onu doke, be kpurowa ba koo ka nùn da.

6 Gom̃en tabu kowobu ka Beti Togaamagii be ba w̃a s̃o ỹsan ñm geun s̃o s̃o gia, be ka ben tabu kowobu kpuro ka sere bwese dabi dabinun t̃ambu, be kpurowa ba koo nùn sw̃i.

7 U gesi win s̃oru koowo wi ka t̃on be ba koo nùn sw̃i kpa u n s̃oru kpeere. Wiya u koo bu kpara.

8 Am̃en biru kon de u ko ben wirugii, kpa u Isireliba w̃ari be ba kisira tabun di. N deema ba raa yariñwa tem tukum̃ ma ba seema tem kpuron di mi ba raa w̃a. Ba wurama ba m̃enna Isireliban guuñ ni ba raa deri n t̃e. Ma ba sina mi ka b̃ari ỹendu.

9 Adama wi ka win t̃on be ba nùn sw̃i ba koo tem m̃e wukiriwa nge woo b̃ak̃ ñ kun m̃e nge guru wiru.

10 Ñe, Yinni Gusuñ na ñe, saa ye, yà n tunuma, bwisiku k̃s̃unu koo nùn deema kpa u k̃sa himba ko.

11 U koo g̃ru doke u ñe, u koo tem gam t̃ambu w̃ari be ba w̃a b̃ari ỹendu s̃o, b̃en wusu su ñ gb̃aranu ka gamboba m̃.

12 U koo da u t̃ambu w̃ari be ba ben wuun bansu seeya kpa u ben ỹanu gura. T̃on be, ba wuramawa saa t̃on tukobun suunu s̃on di. Ba dukia ka yaa sabenu wa. Ma ben tem mu w̃a handunian suunu s̃o.

13 Saban tǎmbu ka Dedanigibu ka Taasisin tenkuba ka sere be ba wǎa turuku mi, ba koo nùn bikia bu nεε, mban sǎna u tǎn dabi teni menna. U kīwa u tǎmbu wǎri u ben yǎnu gura? U kīwa u tǎmbun sii geesu ka ben wura gura? U kīwa u ben yaa sabenu ñ kun mε ben dukia baka gura?

14 Wunε tǎnun bii, a Gǎgu sǎwǎ a nεε, ameniwa nε Yinni Gusunǎ na gerumǎ. Na nεε, dǎma te nεn tǎmbu Isireliba ba koo sina bǎri yendu sǎǎ, u ko n yě.

15 Saa ye, u koo na saa win wǎa yerun di sǎǎ yěsan nǎm geuǎ wi ka bwese dabi dabinun tabu kowobu be kpuro ba n yǎwa dumin wǎllǎ.

16 Yen biru u koo sewa u nεn tǎmbu Isireliba seesi kpa win tabu kowo be, bu Isireliba wukiri nge mε guru wiru ta ra tem wukiri. Amen biru kon de u na u nεn tem wǎri kpa n bwese ni nu tie sǎǎsi saa wi, Gǎgun min di ma nεna na sǎa dεero.

17 Ameniwa nε, Yinni Gusunǎ na gerua. Na nεε, Gǎgu wi, u sǎawa wǎn gari na dera nεn sǎmǎbu ba gerua gasǎn di Isireliǎ. Na nεε, kon de u nεn tǎmbu wǎri.

18 Tǎǎ tǎ sǎǎ Gǎgu u koo Isireliban tem wǎri, nε Yinni Gusunǎ kon wǎru wura ka mǎru.

19 Nεna na maa yeni gerua ka nisinu ka mǎru baka. Na nεε, tǎǎ te, tem mu koo yǎiri too too Isireliǎ.

20 Swǎε ka gunǎsu koo diiri bεrum sǎ nεn wuswaaǎ ka sere gbeku yεε ka yεε yi yi ra kabiri ka tǎmbu kpuro. Guunu nu koo wǎruku kpa kpenu nu kankira kpa gbǎranu kpuro nu wǎruku.

21 Kon de tabu bu nùn wǎri nεn guunu kpuron wǎllǎ. Baawure u koo win winsim tabu wǎriwa.

22 Kon Gǎgu wi siri n nùn bararu kpǎε kpa n de

bu nùn go bu yem yari. Kon de guru baka yu ne ka kpenu kpa dɔɔ ka sɔɔ bisu yu wi ka win tabu kowobu wɔri ka sere tɔn dabi te ta wãa ka wi.

²³ Nge meya kon ka bwese dabinu sɔɔsi ma na kpã na maa sãa dɛero kpa nu gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ.

39

Ba Gɔgu kamia

¹ Wunɛ tɔnun bii, a Gɔgu gerusio a neɛ, ameniwa ne, Yinni Gusunɔ na gerua. Na neɛ, ne wee na Gɔgu seesi wi, wi u sãa Mɛɛki ka Tubalin kparo.

² Kon nùn yara win tem di me mu wãa sɔɔ yɛsan nɔm geun sɔɔ sɔɔwɔ. Kpa n de u Isireliba wɔri.

³ Adama kon win tendu wɔra win nɔm dwarun di kpa n win sɛɛnu mwɛeri win nɔm geun di.

⁴ U koo wɔruma Isireliban guunu wɔllɔ wi, ka win tabu kowobu ka tɔn be ba nùn swĩima. Kpa gunɔsu ka gbeeku yeɛ yi ben yaa di.

⁵ U koo wɔrumawa temɔ nge me ne, Yinni Gusunɔ na gerua.

⁶ Kon Magɔgu ye dɔɔ doke ka sere be ba wãa tem burerɔ bɔri yendu sɔɔ. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ.

⁷ Kon de bu nen yĩsi dɛeraru gia Isireliban suunu sɔɔ. Na ñ derimɔ bu tu sanku. Saa yera bwesenu kpuro nu koo gia ma nena na sãa Gusunɔ Isireliban Yinni Dɛero.

⁸ Wee ye kpuro ya kooramɔ ya wee. Ya koo koorawa tɔɔ te nen tii na yi. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

⁹ Yen tɔɔ te, Isireliba ba koo yari ben wusun di, kpa bu ben yiberɛban tɛɛ bakanu ka piiminu

mweeri ka ben tema ka sɛenu ka ben yaasi ka ben b̄ari kpa bu ka ye kpuro d̄o s̄ore w̄o n̄ooba yiru.

¹⁰ Ba ñ maa d̄aa kaso d̄o yakaso. Meya ba ñ maa d̄aa buram̄o d̄aa s̄ow̄o bu ka doo ko. Domi tabu ȳaa niya ba koo ka d̄o s̄ore. Ba koo ben yiberɛba mweeri be, be ba raa bu mweera. Ba koo t̄ambun ȳanu gura be ba raa ben ȳanu gura. Ne Yinni Gusun̄wa na yeni gerua.

¹¹ Yen t̄o te, Isirelīo kon Ḡogu siku yeru w̄e nim w̄oku b̄aruguun s̄o yari yeru gia, mi t̄amba ra sare. Kpa tu bera min swaa go. Miya ba koo Ḡogu ka win t̄on dabi te sike, kpa bu yam mi soku Ḡogun t̄on dabinun w̄owa.

¹² Isirelibara ba koo bu sike kpa bu wa bu ka ben tem d̄erasia. Ba koo ye kowa suru n̄ooba yiru.

¹³ Isireliba kpurowa ba koo goo ni sike. Yen t̄o te, ba koo man b̄ere w̄e, kpa bu m̄om. Ne, Yinni Gusun̄wa na yeni gerua.

¹⁴ Suru n̄ooba yiru yen baa s̄o, ba koo t̄ambu ḡosi be ba ko n sirene ba n goo ni nu tie kasu ba n sikum̄o. Be ba sar̄o mi kpuro, ba koo bu somi. Meya ba koo ka tem me kpuro d̄erasia.

¹⁵ T̄on be ba b̄osu tem me s̄o, b̄a n t̄on kukunu wa, kpa bu ȳireru ko mi. Be ba siku ten s̄omburu m̄o b̄a n na kpa bu kuku ni gura bu sike Ḡogun t̄on dabi ten w̄owa mi.

¹⁶ Ba koo mam wuu gagu ȳisuru k̄e Ham̄ona. Ȳisi ten tubusiana dabiru. Nge meya ba koo ka tem me d̄erasia.

¹⁷ Yinni Gusun̄o u nee, t̄onun bii, a gun̄o bwese bweseka ka gbeeku yee kpuro s̄ow̄o a nee, yi mennama baama kpuron di nen ȳaku te kon kon s̄o. Kon ȳaku bakaru ko Isireliban guun̄o kpa yi yaa

tem yi yem nɔ.

¹⁸ Yi koo tabu durɔbun gonu di kpa yi wirugibun yem nɔ be, be ba s̄aa nge Basanin ȳaa kinenu ka ȳaa kpemminu ka bonu ka keɛ kinɛ ni nu gum m̄ɔ.

¹⁹ Yi koo yaa gum di yi debu kpa yi yem nɔ sere mu yi go nge tam nen ȳaku te kon yi kua min s̄ɔ.

²⁰ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, yi koo dumi ka yin maasɔbun yaa di ka tabu durɔbu ka sere tabu kowobu be ba tie. Yi koo yaa ye diwa yi debu nen dii yerɔ.

²¹ Kon bwesenu nen yiiko s̄ɔsi kpa nu wa nge mɛ na bu siri ka s̄ɛyasia bi na bu kua.

²² Saa yen d̄ama ten di sere ka baadommaɔ, nen t̄ambu Isireliba ba koo gia ma nena na s̄aa Gusunɔ ben Yinni.

Esekielin garin wiru

²³ Bwesenu nu koo gia ma Isireliban toranun s̄ɔna nɛ, Yinni Gusunɔ na bu biru kisi ma na dera ba bu yoru mwɛɛra ba ka da tem tukumɔ. Na bu ben yiberɛba n̄omu s̄andia ba bu go tabu s̄ɔ.

²⁴ Na bu s̄ɛyasia nge mɛ ben toranu nu nɛ ni nu bu kua disigibu. Ma na bu nen wuswaa berua.

²⁵ Adama t̄ɛ nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, kon de Isireliba be, Yakɔbun bweseru bu wurama yorun di. Kon be kpuron w̄ɔnw̄ɔndu ko. Saa ye s̄ɔɔ, kon nisinu se nen ȳisi d̄ɛɛra ten s̄ɔ.

²⁶ Sanam mɛ ba koo sina ba n w̄aa b̄ori yendu s̄ɔɔ, goo kun maa bu baasimɔ ba koo ben sekuru duari ka ben naanɛ sari te ba man kua.

²⁷ T̄ambu ba koo man b̄ɛɛɛ w̄ɛ n̄a n Isireliba wunama ben yiberɛban suunu s̄ɔɔn di na ka wurama.

²⁸ Ba koo gia ma nɛna na sãa Gusunɔ ben Yinni, nɛ wi na dera ba ka bu yoru da bwese tukunun suunu sɔɔ, ma na dera ba maa wurama ben temɔ. Baa ben turo na ñ derimɔ u sina tem tukumɔ.

²⁹ Na ñ maa bu biru kisimɔ. Domi kon bu nɛn Hunde wɛ. Nɛ Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

ESEKIELI U UINNI GUSUNɔN SãA YEE KPAARU WA KãSIRU Sɔɔ

40

Esekieli u kãsiru wa

¹ Ye ba Isireliba yoru mwa yen wɔɔ yenda nɔɔbusen suru gbiikoon sɔɔ wɔkuruse sɔɔra Yinni Gusunɔn dam mu Esekieli nɛnua. N deema ye ba Yerusalemu wɔri ba kɔsuka yen wɔɔ wɔkura nnese sɔɔra mi. Ma u nùn kpara u ka da Isireliban temɔ

² kãsiru sɔɔ. U nùn sua u yi guuru wɔllɔ te ta gunu too. Ten sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia, u dia wa ya sãa nge wuu.

³ Ma u ka nùn da mi gia. Ma u durɔ goo wa mi, u ka sii gandu weenɛ u wɛɛ damgii ka dɛka neni ye ba ra ka yĩire. Ma u yɔ gambon bɔkuɔ kɔnnɔwɔ.

⁴ Durɔ wi, u nɛɛ, tɔnun bii, a mɛɛrio kpa a swaa daki a de a ye kpuro laakari ko ye kon nun sɔɔsi. Domi ba ka nun nawa mini a ka mɛɛri kpa a ka wa a Isireliba tubusia ye a wa.

Yaara ka kɔnnɔ tɔɔkisu

⁵ Wee ye u wa. U gb̄araru wa ta sãa yee te sikerenɛ. U dɛka wa durɔ win nɔma sɔɔ. Yen dɛɛbu bu ka gɔm soonu nɔɔba tia nɛ. Adama yen gɔm soo ten baatere ta dɛɛbu sosiwa ka nɔm wĩ teeru. Yen yasum maa kua dɛka tia. Yen gunum maa kua dɛka tia.

⁶ Ma u da kǎnnǎwǎ ge ga wǎa sǎo yari yeru gia ma u yǎwǎa gen yǎotiaǎ. Ma u kǎnnǎ gen yasum yǎira. Ma mu kua dǎka tia. Adǎrǎ ga wǎa dii ten suunu sǎo ma kǎsu yenu wǎa gen yǎsi yǎsikaǎ.

⁷ Kǎsu yee nin baateren dǎǎbu ka ten yasum mu nǎwa. Ye kpuro ya sǎawa dǎka tia. Batuma ye ya nu karane ya sǎawa gǎm soonu nǎabu. Gambo ye ya wǎa dii sǎon kǎnnǎwǎ a sere sǎa yerun tii du, yen yasum mu sǎawa dǎka tia.

⁸⁻⁹ Ma durǎ wi, u dii sǎo ge yǎira. Gen ganan gunum mu sǎawa dǎka nǎaba ita. Ma gen gani tǎkii yi maa sǎa gǎm soonu yiru kǎnnǎ gen sǎowǎ. Diru gara wǎa sǎa yee ten bǎkuǎ.

¹⁰ Kǎsu yerun dii ni kpuro ni nu wǎa sǎo yari yeru gia nu nǎwa. Dia ita itawa ya wǎa adǎrǎ gen beri berikaǎ. Batuma ye ya bu karane ya maa nǎwa.

¹¹ Durǎ wi, u maa kǎnnǎ gen yasum yǎira ma ya kua gǎm soonu wǎkuru. Ma gen dǎǎbu bu kua gǎm soonu wǎkura ita.

¹² Kǎsu yee nin baateren wuswaaǎ ba batuma gaa wǎa gǎm soo teeru. Kǎsu yee ten baateren goonu nu sǎawa gǎm soonu nǎaba tia tia.

¹³ Durǎ wi, u yǎira saa kǎsu yee teerun gana sǎon di n ka girari yirusen gana sǎo te ta gbiikii te mǎera. Ma n kua gǎm soonu yenda nǎabu.

¹⁴ U maa dii sǎo ge yǎira ma ga kua gǎm soonu yendu. Dii ten bera gia, sǎa yee ten yaara ya ka kǎnnǎ ge sikerenǎwa.

¹⁵ Batuma ye ya wǎa kǎnnǎ gǎn min di ba ra ka du n ka da kǎnnǎ ge ga wǎa sǎowǎ, yen dǎǎbu bu sǎawa gǎm soonu weeraakuru.

¹⁶ Ba kǎsu yee nin fenentiba kuawa nge kǎkǎsǎ nin gani tǎkiiǎ ka maa gani yi yi nu burane sǎo ka

sere dii sɔɔ gen gani sɔɔ. Ma ba dii nin ganin sɔɔwɔ kpakpa wurusun weenasisu koosi ye ya kua yen buraru.

¹⁷ Yen biru durɔ wi, u ka nùn da sãa yee ten yaara tɔɔkaaɔ mi dia tena ya wãa. N deema ba gãanu tãwa nge simaa ba ka yaara ye sikerena.

¹⁸ Simaa ye ba tãwa mi, ya wãawa dia yen bɔkuɔ. Ma ya ka dia yen gani dɛɛbu nɛ. Adama ya ñ yaara sɔɔkaa gunum tura.

¹⁹ Ma u batuma yen dɛɛbu yĩira saa kɔnnɔ gbi-ikuun sɔɔn di n ka girari yaara sɔɔkaan ganaɔ ma n kua gɔm soonu wunɔbu (100). U ye yĩira sɔɔ yari yeru gia ka sɔɔ yɛsan nɔm geu gia.

²⁰ Ma u maa yaara tɔɔkaan kɔnnɔ ge ga wãa sɔɔ yɛsan nɔm geu gian dɛɛbu ka yasum yĩira.

²¹ Kɔnnɔ ge, ga kɔsu yenu nɔɔba tia mɔ, ita ita gen adɛrɔn yɛsi yɛsikaɔ. Gen gani yi, ka gen dii sɔɔ ya ka kɔnnɔ ge ga wãa sɔɔ yari yeru gia dɛɛbu ka yasum nɛwa.

²² Yen fɛnɛntiba ka dii sɔɔ ge, ka kpakpa wurusun bura ni ba kua mi, ye kpuro ya sãawa tia ka kɔnnɔ ge ga wãa sɔɔ yari yeru mi. A ka da yen kɔnnɔ ge ga wãa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia, kaa yɔɔtia yɔwa naa dabusanu nɔɔba yiru.

²³ Sɔɔ yɛsan nɔm geun kɔnnɔn dee deeru, kɔnnɔ gaga wãa sɔɔwɔ gɛn min di ba ra ka du yaara sɔɔkaaɔ. Kɔnnɔsu yiru yen baa sɔɔ ya sãawa gɔm soonu wunɔbu nge mɛ n sãa sɔɔ yari yeru gia.

²⁴ Ma u ka man da sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia mi kɔnnɔ gaga wãa. Ma u gen kɔsu yenu ka gen dii sɔɔ ka gen gani yĩira. Ye kpuro ya ka kɔnnɔ sionɔgia nɛwa.

²⁵ Kɔnnɔ ge, ka gen dia ya fɛnɛntiba mɔ ya ka

sikerene nge fenenti beəno. Gen dēebu bu sāawa gəm soonu weeraakuru. Gen yasum maa sāa gəm soonu yenda nəəbu.

²⁶ Gen yəotia ya məwa naa dabusanu nəəba yiru a ka da dii səə gen mi. Ba dii ten gani səkii buraru kuawa ka kpakpa wurusun weenasisu.

²⁷ Yaara səkkaa ya maa kənnə mə sōo yēsən nəm dvaru gia. Kənnəsə yiru ye, ya tondinewa ka gəm soonu weeraakuru.

Yaara ka kənnə səkisu

²⁸ Duro wi, u ka maa man da yaara səkkaa yen mi, sōo yēsən nəm dvaru gian kənnən di. Ma u kənnə ge yīira u deema ya nəwa ka yaara təkkaan kənnəsə.

²⁹ Gen kəsə yenu ka gen gani ka gen dii səə, ye kpuro ya nəwa ka yaara təkkaan kənnəsə. Kənnə ge, ga fenentiba mə ba ka sikerene. Gen dēebu bu sāawa gəm soonu weeraakuru. Ma gen yasum maa sāa gəm soonu yenda nəəbu.

³⁰ Kənnə gen dēebu bu sāa gəm soonu weeraakuru. Gen yasum maa sāa gəm soonu yenda nəəbu.

³¹ Dii səə gen kənnə ga məerawa yaara təkkaa. Ba gen gani səkii buraru koosiwa ka kpakpa wurusun weenasisu. Gen yəotia ye, ya naa dabusanu məwa nəəba ita.

³² Yen biru, u maa ka man da yaara səkkaa yen mi, saa kənnə ge ga wāa sōo yari yeru gian di. Ma u kənnə ge yīira u deema ga ka si u raa yīira mi nəwa.

³³ Gen dii səə ka gen gani ka gen kəsə yenu, ye kpuro ya nəwa ka kənnə si u raa yīira. Yen biru ga fenentiba mə ya ka sikerene. Kənnə gen dēebu bu sāawa gəm soonu weeraakuru. Gen yasum maa gəm soonu yenda nəəbu.

34 Gen dii sɔɔ ga yaara tɔɔkaa mɛɛrawa. Ma ba gen gani sɔɔkii buraru koosi ka kpakpa wurusun weenasisu. Ma gen yɔɔtia ya naa dabusanu mɔ nɔɔba ita.

35 U ka maa man da kɔnnɔ ge ga wɔa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. Ma u gu yɛira. U deema kɔnnɔ ge, ka si u raa yɛira mi, su dɛɛbu ka yasum nɛwa.

36 Kɔnnɔ ge, ga maa kɔsu yenu mɔ ka gani yi yi nu buranɛ ka sere dii sɔɔ. Ma ba fɛnɛntiba kua ba ka gu sikerena. Gen dɛɛbu bu sɔawa gɔm soonu weeraakuru, ma gen yasum maa sɔa gɔm soonu yɛnda nɔɔbu.

37 Dii sɔɔ ge, ga yaara tɔɔkaa mɛɛrawa. Ma ba gen gani sɔɔkii buraru koosi ka kpakpa wurusun weenasisu. Gen yɔɔtian naa dabusanu sɔawa nɔɔba ita.

38 Kɔnnɔ ge ga wɔa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia ga diru garu mɔ te ta mɛɛra gen dii sɔɔ gia. Miya ba ra yɔku dɔɔ mwaararuginun yaa kpakie.

39 Dii sɔɔ gen beri berikaa tɔɔwɔ, tabulu yiru yiruwa ya wɔa. Tabulu ben wɔllɔwa ba ra yɔku dɔɔ mwaararuginu ka toranun yɔkunu ka yɔku ni ba ra ka toranu sɔmɛn yaa sake.

40 Dii sɔɔ gen tɔɔwɔ, tabulu nnɛwa ya wɔa. À n dɔɔ kɔnnɔ ge ga wɔa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia, kaa kpɛ a ye wa bera ka bera yiru yiru.

41 Tabulu nɔɔba itawa ba mɔ yɛn wɔllɔ ba ra yɔku yaa go. Ba ye yiwa nnɛ nnɛ kɔnnɔ gen beri berikaa.

42 Tabulu yen nnɛ sɔɔra ba ra yɔku dɔɔ mwaararuginu sɔɔru ko. Ba ye kua ka kpɛe ni ba dɔka. Yen dɛɛbu bu sɔawa gɔm soo teeru ka bɔnu, yen yasum maa sɔa gɔm soo teeru ka bɔnu,

ma yen gunum mu sãa gãm soo teeru. Tabulu yen miya ba ra yãku sãm yãnu yi.

⁴³ Ma ba tabulu ye não bãki kua nãm tararun yasum saka. Tabulu yen wãllãwa ba ra yãku yaa sãndi.

⁴⁴ Yen biruwa durã wi, u ka man da yaara sãkããã. Ma na dia yiru wa mi. Teera wãa kãnnã ge ga wãa são yẽsan nãm geu gia ma ta não tãi são yẽsan nãm dwaru gia. Teera maa wãa kãnnã ge ga wãa são yẽsan nãm dwaru gia ma ten kãnnã ga maa tãi são yẽsan nãm geu gia.

⁴⁵ U man sããwa u nãã, dii tẽn kãnnã ga tãi são yẽsan nãm dwaru gia mi, ta sãawa yãku kowobun diru be ba ra sãa yerun sãmburu ko.

⁴⁶ Dii tẽn kãnnã ga maa tãi são yẽsan nãm geu gia mi, ta sãawa yãku kowobugiru be ba ra yãkuru ko yãku yerã. Ma u maa nãã, Lefin bweseru são, Sadãkun bwese kera ya koo kpĩ yu du sãa yerã yu Yinni Gusunã sã.

Yinni Gusunã sãa yeru

⁴⁷ Durã wi, u sãa yee ten yaara sãkããã kpuro yĩira ma u deema yen goonu kpuro nu nãwa. Yen dẽebu bu sãa gãm soonu wunãbu (100) ma yen yasum maa sãa gãm soonu wunãbu. Ma yãku yera wãa sãa yee ten kãnnãwã.

⁴⁸ Ma u maa ka man da sãa yee ten aderãwã mìn di ba ra ka du. Ma u aderã gen gbereba yĩira. Ma yen baayeren bãarum mu sãa gãm soonu nããbu. Kãnnã gen yasum mu sãawa gãm soonu wãkura nãã. Gen yẽsa baayeren dãa ya maa sãa gãm soonu ita.

⁴⁹ Aderã gen tiin dẽebu bu sãawa gãm soonu yendu. Ma gen yasum maa sãa gãm soonu wãkura

tia. Ba ra gu duwa ka yɔtia ye ya naa dabusanu wɔkuru mɔ. Ma ga gbere mɔ bera ka bera tia tia.

41

¹ Durɔ wi, u ka maa man da s̄aa yerun suunu sɔɔ. Ma u ye kpuro ȳira. Aderɔ gen ganin sinum mu s̄awa gɔm soonu nɔɔba tia.

² Kɔnnɔ gen yasum maa s̄awa gɔm soonu wɔkuru, gen beri berika nɔɔbu nɔɔbu. Ma u s̄aa yee ten tii ȳira. Ten d̄ɛbu s̄awa gɔm soonu weeru. Ma ten yasum maa s̄aa gɔm soonu yendu.

³ Yen biru u dua dii ten sɔɔwɔ u ten kɔnnɔn d̄aa ȳira, ya kuawa gɔm soonu yiru. Ma kɔnnɔ gen tiin yasum s̄aa gɔm soonu nɔɔba tia. Ma gen ganin yasum beri berikaɔ mu s̄aa gɔm soonu nɔɔba yiru yiru.

⁴ Ma u dii sɔɔ gen tii ȳira, gen d̄ɛbu ka gen yasum mu n̄ewa. Ya s̄awa gɔm soonu yendu. Ma u man sɔɔwa u n̄ɛ, ga s̄awa dii te ta d̄ɛere gem gem.

Dia ye ba ḡari ḡari

⁵ S̄aa yee te, ta gani yiru mɔ, tia sɔɔwɔ, tia maa tɔɔwɔ. Ma durɔ wi, u ten gana sɔɔkaa ȳira ma yen sinum mu kua gɔm soonu nɔɔba tia. Ma ba dinu ḡari ḡari gani yiru yen baa sɔɔ ba ka sikerena.

⁶ Dii ni, nu sw̄ɛn̄ewa gidambisa ita ita beri berika. Gidambisa baayeren dian geera s̄awa t̄ena. Dii nin gani yi ka tɔɔkaaginu manin̄e adama yi n̄ ka sɔɔkaaginu manin̄e.

⁷ Gidambisa ye, ya yasum keran̄e wɔllu gia. Domi yen gana tɔɔkaa ya sinum kaara. M̄eya n̄ s̄aa ya ka s̄aa yee te sikerena. Yen s̄ɔna wɔllu gia batuma ya kp̄aru bo yen sɔɔwɔ. Saa gidambisa ye ya w̄aa

temən di, tən u koo kpĩ u yə u da sere ye ya wāa wəllə u kun kpa ka swaa gaa.

⁸ Ma na dia ye kpuron gunum mεεra na deema ye ba gəri gəri mi, saa yen kpeεkpeεkun di, yen gunum mu sāawa deka nəəba tia tia.

⁹ Dia yen gana təəkaan sinum mu sāawa gəm soonu nəəbu. Dia ye ba gəri gəri sāa yee ten yēsi yēsikaa,

¹⁰ ka yāku kowobun dian baa səə, ba batuma deri yən yasum mu sāa gəm soonu yəndu.

¹¹ Dia ye ba gəri gəri mi, ya nəə tīwa batuma ye ba derin bera gia. Kənnəsə yiruwa ya wāa mi. Teu sōə yēsan nəm geu gia, teu maa sōə yēsan nəm dwareu gia. Gana ye ya batuma ye sikerene, yen sinum mu sāawa gəm soonu nəəbu.

¹² Sāa yee ten sōə duu yeru gia, diru gara wāa ta batuma ye ba deri mi nəə tīi. Dii ten dēεbu bu sāawa gəm soonu wεne ka wəkuru. Ma ten yasum mu sāa gəm soonu wata ka wəkuru. Ten ganən sinum maa sāa gəm soonu nəəbu.

¹³ Durə wi, u sāa yee te yīra ma ten dēεbu kua gəm soonu wunəbu (100). Batuma ye ba maa deri mi, ka dii te ba bana sōə duu yeru gia mi, ye kpuro ya maa kua gəm soonu wunəbu.

¹⁴ Sōə yari yeru gia, sāa yee ten dēεbu ka batuma ye ba deri min yasum mu sāawa gəm soonu wunəbu.

¹⁵ Ma u maa dii te ta wāa sāa yerun biruə yīra ka batuma ye ba deri ma ye kpuro ya maa kua gəm soonu wunəbu.

Sāa yee ten səəwə

Sāa yee ten duu yeru ka dii dεεraru ka dii te ta dεεre gem gem mi,

16 ba ye kpuron gani ka fenentiban kadiriba dāa besi maniwa. Meya ba maa kua gidambisa yeba sɔɔ.

17 Sāa yee ten tɔɔwɔ ka ten sɔɔwɔ saa ten kɔnnɔn di sere ka dii te ta dɛere gem gem mi, ba ye kpuron gani buraru koosiwa

18 ka wɔllun kɔsobun weenasibu ka maa kpakpa wurusun weenasisu. Kpakpa wurusun weenasii si, ka wɔllun kɔsobun weenasii be, ba yɔwenɛwa.

19 Wɔllun kɔsobun weenasii ben baawure u wuswaa mɔwa yiru. Wuswɛɛ yin tia ya ka tɔnugia weenɛ ya kpakpa wuru sin weenasi teu wuswaa kisi. Wuswaa tia ya maa ka gbee sunɔgia weenɛ ma ya maa kpakpa wuru sin weenasi teu wuswaa kisi. Nge meya ba ka dii te kpuron gani buraru kua.

20 Ba wɔllun kɔsobun weenasii be ka kpakpa wurusun weenasii si kuawa ten temɔ ka ten ganiɔ ka ten kɔnnɔsun wɔllɔ.

21 Sāa yee ten kɔnnɔn kadirin dānu nu nɛwa.

Dii te ta dɛere gem gem wuswaaɔ, gāanu wāa mi.

22 Nu sāare nge yāku yeru te ba kua ka dāa. Ten gunum mu sāa gɔm soonu ita. Ten dɛɛbu maa gɔm soonu yiru. Ba tu nɔɔ bɔka kuawa ka dāa. Yera durɔ wi, u man sɔɔwa u nɛɛ, tabulu ye ba ra n yii Yinni Gusunɔn wuswaaɔ yera mi.

23 Dii dɛɛraru ka dii te ta dɛere gem gem nu mɔwa kɔnnɔsu yiru.

24 Gambo sikanɛ yiruwa kɔnnɔ si, su mɔ. Ye kpuro ya ra n keniarewa.

25 Ba gambo yen wɔllɔ wɔllun kɔsobun weenasibu ka kpakpa wurusun weenasisu kua nge mɛ ba kua gani yi sɔɔ. Ma ba kɔbe kua ten tɔɔwɔ dii dɛera ten kɔnnɔwɔ.

²⁶ Dii ten yēsi yēsikaᵗ ka sere dii ni ba gəri gəri mi ka maa yen kᵗbeᵗ, ba yen fənentiba kᵗkᵗrᵗ dokeawa ka kpakpa wurusun weenasisu.

42

Dinu ganu sāa yee ten bᵗkuᵗ

¹ Durᵗ wi, u ka man da sāa yee ten yaara tᵗkaᵗᵗ sᵗᵗ yēsᵗn nᵗm geu gia, sere dia ye ya wāa batuma ye ba deri ka dii te ta wāa sāa yee ten biruᵗn deedeeru.

² Dia yen dēbu bu sāawa gᵗm soonu wunᵗbu (100) ma yen yasum mu sāa gᵗm soonu weeraakuru.

³ Yen bee tia ya batuma ye ba deri mi nᵗᵗ kisi. Batuma yen dēbu bu sāawa gᵗm soonu yendu. Ma ya ka sāa yee te sikerene. Bee tia, dia ye, ya maa yaara tᵗkaᵗᵗ ye ba simᵗᵗ doke nᵗᵗ kisi. Ya gidambisa ita mᵗ. Ma ba ye kᵗbe kua kua.

⁴ Dia yen wuswᵗᵗ, ba batuma deri gᵗm soonu wᵗkurun saka. Ma ba swᵗᵗ wīa ye sᵗᵗ gᵗm soo teeru. Dia yen kᵗnnᵗsu su nᵗᵗ tīiwa sᵗᵗ yēsᵗn nᵗm geu gia.

⁵ Dia ye ya wāa wᵗllᵗ ya piiminu bo ya kere ye ya wāa temᵗ ka ye ya wāa suunu sᵗᵗ. Domi kᵗbe ye ba kua mi, ya yen sukum kawawa.

⁶ Adama yen kᵗbe ya ᵗᵗ gbereba mᵗ nge yaara yen dinun gbereba. Yen sᵗna dia ye ya wāa wᵗllᵗ ya ᵗᵗ suunukinu ka temkinu kpāaru tura.

⁷ Dia yen gana ye ya yaara tᵗkaᵗᵗ mᵗera, yen dēbu bu sāawa gᵗm soonu weeraakuru.

⁸ Domi dia yen tiin dēbu bu sāawa gᵗm soonu yenda nᵗᵗbu. Adama sāa yee ten bera gia, yen dēbu bu sāawa gᵗm soonu wunᵗbu (100).

⁹ Bà n wee saa yaara tɔ̀kaan di, kɔ̀nnɔ̀ gaga wãa dia yen temɔ̀ sɔ̀o yari yeru gia gèn min di ba ra ka du.

¹⁰ Kɔ̀nnɔ̀ ge, ga wãa mi yaara tɔ̀kaan gana ya torua.

Dia maa wãa yaara tɔ̀kaaaɔ̀ sɔ̀o yɛsan nɔ̀m dwaru gia batuma ye ba deri ka dii te ta wãa sãa yee ten biruɔ̀n deedeeru.

¹¹ Dia yen wuswaaɔ̀, swaa wãa. Dia ye, ya ka ye ya wãa sɔ̀o yɛsan nɔ̀m geu gia weene. Yen dɛɛbu ka yen yasum ka nge mɛ ba ye banisina ka yen kɔ̀nnɔ̀su ye kpuro ya sãawa tia.

¹² Nge mɛya dia ye ya wãa sɔ̀o yɛsan nɔ̀m dwaru gian kɔ̀nnɔ̀su su sãa. Kɔ̀nnɔ̀ gaga wãa swaa yen duu yerɔ̀, yaara tɔ̀kaan ganaɔ̀ sɔ̀o yari yeru gia. Min diya ba ra ka du.

¹³ Durɔ̀ wi, u man sɔ̀owa u nɛɛ, dia ye ya wãa sɔ̀o yɛsan nɔ̀m geu gia mi, ka ye ya wãa sɔ̀o yɛsan nɔ̀m dwaru gia mi, ya wãawa Yinni Gusunɔ̀n sɔ̀. Miya yãku kowo be ba ra du Yinni Gusunɔ̀n sãa yerɔ̀ ba ko n da yãku dĩa ni di. Dia ye, ya dɛɛrewa. Miya ba koo maa kɛnu yi ka yãku yaa ye ba ka toranun yãkunu kua ka ni ba ka toranu sɔ̀nwa.

¹⁴ Yãku kowobu bà n dua mi, ba n yariɔ̀ tɔ̀owɔ̀ ka ben yãnu. Ba koo gina nu potiriwa. Domi yãa ni, nu sãawa sãa yãnu. Ben tiin yãna ba ko n da doke bu ka da sãa yerun yaaraɔ̀ mi tɔ̀n be ba tie ba yɔ̀.

Gani tɔ̀kiin dɛɛbu

¹⁵ Sanam mɛ durɔ̀ wi, u dii ten sɔ̀owɔ̀ yĩira u kpa, yera u dera na yara ka sɔ̀o yari yeru gian kɔ̀nnɔ̀. Ma u batuma ye ya ka sãa yee te sikerene yĩirubu wɔ̀ri.

¹⁶ Yera u sɔ̀o yari yeru gian bera yĩira ka win dɛka ma ya kua dɛka yen nɛɛra wunɔ̀bu (500).

17 Ma u maa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia yĩira. Ma ya maa kua dɛka yen nɛɛra wunɔbu.

18 U maa sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia yĩira ma ya kua dɛka yen nɛɛra wunɔbu.

19 U maa yĩira sɔɔ duu yeru gia ma mi gian tii maa kua dɛka nɛɛra wunɔbu.

20 Nge mɛya u gana yen goonu nne kpuro yĩira u ka sikerena. Yen dɛɛbu ka yen yasum mu nɛwa. Yen baayere dɛka nɛɛra wunɔbu. Gana ye, ya sãa yee te wuna nenem Yinni Gusunɔn sɔ.

43

Gusunɔ

u wurama win sãa yerɔ

1 Durɔ wi, u ka Esekieli da kɔnnɔ ge ga wãa sɔɔ yari yeru gia.

2 Yera Gusunɔ Isireliban Yinnin yiiko ya na saa sɔɔ yari yeru gian di. Ma win nɔɔ ga nɔɔramɔ nge nim bakam. Ma tem mu win yiikon girima yiba.

3 Kãsi te u wa mi, ta ka te u wa sanam mɛ Gusunɔ u kĩ u Yerusalemu kam koosiagiru weenɛwa. Mɛya ta maa ka kãsi ni u wa Kebarin daarun bɔkuɔginu weenɛ. Ma u yiira u wuswaa tem girari.

4 Ma Yinni Gusunɔn yiikon girima ye, ya dua sãa yee te sɔɔ saa kɔnnɔ ge ga wãa sɔɔ yari yeru gian di.

5 Yera Hunde nùn sua saa sãa yee ten yaaran di ya ka nùn da sɔɔwɔ. Saa ye sɔɔra Yinni Gusunɔn yiikon girima ya dii te yibumɔ.

6 Yera u nua goo u ka nùn gari mɔ saa dii ten min di. Ma durɔ wi u ka nùn wãa mi, u yɔ win bɔkuɔ.

7 Ma u nùn sɔɔwa u nɛɛ, tɔnun bii, yam miniwa nen sina kitaru. Miya kon nen naasu sɔndi. Kon

ka Isireliba sina sere ka baadommao. Be ka ben sinambu ba ñ maa nen yīsi dɛɛra te sankumɔ ba n bũnu gasirimɔ ka sere sinambun gonu ni ba sikua gungunu wallo mi ba ra yākuru ko.

⁸ Domi ben sinam be, ba ben sina kpaarun kɔnnɔsu bakunasia nen sãa yerun kɔnnɔsun bɔkuo. Gana tia tɔna ya nu karane. Meya ba maa nen yīsi dɛɛra te disi doke ka ben daa kɔsa ye ba kua. Yen sɔna na bu wari ka nen mɔru baka.

⁹ Tɛ ben bũu gasiribu bu koo nɔru ko kpa bu ben sinambun goo nin gari duari. Kpa na n waa ben suunu sɔo sere ka baadommao.

¹⁰ Wune tɔnun bii, a Isireliba dii ten kpunaa sɔosio kpa bu sekuru wa ben toranun sɔ, kpa bu wa bu yen kpunaa yen asansi mɛɛri.

¹¹ Sekuru ta n bu mwa yɛn sɔ ba tuba ye ba kua, a bu dii ten kpunaa sɔosio nge mɛ ba koo tu banisina, ten dɛɛbu ka ten yasum ka ten kɔnnɔsu ka ten ganan buraru ka ten woodaba, a ye kpuro yoruo ben nani biru. Ba koo wooda ye kpuro swiwa ten bana sɔo. Yeni ya ko n saawa ten banan wooda.

¹² Guuru wallo batuma ye ya ka bu sikerene, ba koo ye garisawa dɛɛra. Yeniwa ya sãa dii ten wooda.

Yaku yeru ka yakunu

¹³ Durɔ wi, u yaku yeru yiira ka yirutia ye ya ka gɔm soo teeru ka nam wi teeru ne. Wɔru ge ga ka yaku yee te sikerene gen yasum mu saawa yirutia tia. Ma yen dukum mu sãa yirutia tia. Ma yen nɔo bɔkan biruɔ, ya sãa gɔm soorun bɔnu.

¹⁴ Saa wɔru gen tem di n ka girari sãa yee ten temɔ ya kua yirutii yiru. Ma yen yasum mu maa sãa yirutia tia. Saa yaku yee ten bɔka piibun di n ka

girari ten b̄aka bakaa, ya s̄awa ȳirutii n̄e. Ma yen yasum maa s̄a ȳirutia tia.

15 Ȳaku yee ten w̄oll̄o mi ba ra d̄o s̄ore, ten gunum mu s̄awa ȳirutii n̄e, ma ba k̄aanu n̄e kua ba gira tia tia ten goonun yinna yen̄o.

16 Ȳaku yee ten goonu n̄e kpuro nu n̄ewa. Nu s̄awa ȳirutii w̄akura yiru yiru.

17 Ten b̄aka yirusen goonu n̄e kpuro nu n̄ewa. Ni kpuro nu m̄awa ȳirutii w̄akura n̄e n̄e. Ma ba w̄aru kua ye s̄o ba ka ye sikerena ȳirutia tian yasum saka. B̄aka yen n̄o b̄aka ya s̄awa ḡam soorun b̄onu. Ma yen ȳotii yi m̄era s̄o yari yeru gia.

18 Dur̄o wi, u maa n̄un s̄ōwa u n̄e, t̄onun bii, ameniwa Yinni Gusun̄o u gerua. U n̄e, d̄oma te ba ȳaku yee te bana ba kpa, ma ba k̄i bu ȳaku d̄o mwaararuginu ko kpa bu yem ȳeka, wooda ye ba koo sw̄i wee.

19 Lefiba s̄o, Sad̄kun bweseru s̄ora kaa ȳaku kowobu wuna ba n da n̄un ȳakuru kue kpa a bu naa kin̄e kpendu w̄e torarun ȳakurun s̄o.

20 Kpa a ten yem sua a ȳeka ȳaku yee ten k̄aanu n̄e ye s̄o ka ten goonu n̄e ye s̄o ka sere maa yen b̄aka yiruse ye s̄o a ka sikerena. Nge m̄eya kaa ka ȳaku yee te disi w̄aka kpa a tu s̄asia.

21 Kpa a naa kin̄e ten yaa sua a doke d̄o s̄o batuma gaa s̄o ye ba s̄aru kua t̄ōw̄o.

22 T̄oru yiruse s̄o, kaa ka boo kin̄eru nawa te ta n̄ alebu gaa m̄o kpa a ka tu ȳakuru ko torarun s̄o. Nge m̄eya kaa ka s̄a yee te s̄asia nge m̄e a raa kua ka naa kin̄e te.

23 A n torarun ȳaku te kua a kpa, kaa maa naa kin̄eru ka ȳa kin̄eru sua ni nu kun alebu gaa m̄o.

²⁴ Kpa a ka nu da wi, Yinni Gusunɔn mi a ka yākuru ko. Yāku kowobu ba koo nin yaa bɔru yēkawa kpa bu ka nùn ye yāku dɔɔ mwaararugiru kua.

²⁵ Sɔɔ nɔɔba yirun baa sɔɔ tɔɔ baatere, kaa n da boo kinɛru ka naa kinɛru ka yāa kinɛru gowa a ka torarun yākuru ko.

²⁶ Nge mɛya sɔɔ nɔɔba yiru yen baa sɔɔ ba koo ka yāku yee te sārasia kpa ta n wāa wi, Yinni Gusunɔn sɔ.

²⁷ Sɔɔ nɔɔba yiru yen biru, sɔɔ nɔɔba itase, yāku kowobu ba koo kpī bu den tambu yāku dɔɔ mwaararuginu ka siarabuginu kua wi, Yinni Gusunɔn mi. Kpa u ka bɛɛ nɔnu geu mɛɛri. Wi, Yinni Gusunɔwa u yeni gerua.

44

Sāa yerun kɔnnɔ

ge ga wāa sɔɔ yari yeru gia

¹ Durɔ wi, u maa ka Esekieli da tɔɔwɔ kɔnnɔ ge ga wāa sɔɔ yari yeru gia. N deema kɔnnɔ ge, ga kɛnuawa.

² Yera Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa u nɛɛ, kɔnnɔ ge, ga ko n kɛnuawa ba n gu kɛniamɔ. Goo kun maa sarɔ mi, domi nɛ, Gusunɔ Isireliban Yinniwa na dua min di. Yen sɔ, ga ko n kɛnuawa.

³ Adama bɛɛn kparo u koo kpī u sina mi, u ka di nɛ Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. Wiya u koo maa kpī u du kɔnnɔ gen adɛrɔn di kpa u yari min di.

Bango sariba ba n duɔ

Yinni Gusunɔn sāa yero

⁴ Ma durɔ wi, u ka Esekieli da kɔnnɔwɔ ge ga wã sɔɔ yɛsan nɔm geu gia sãa yee ten dee deeru. Ye Esekieli u mɛɛra yera u wa wee Yinni Gusunɔn yiikon girima ya win sãa yee te yiba. Ma u yiira u wiru ten girari.

⁵ Yera Yinni Gusunɔ u nɛɛ, tɔnun bii, a wunɛn laakari dokeo kpa a mɛɛri sãa sãa ka wunɛn tiin nɔni kpa a swaa daki a nɔ ye kon nun sɔ sãa yee ten woodaban sɔ. A yen dubu ka yen yaribun wooda nɔni dokeo.

⁶ A Isireliba sɔɔwɔ be, be ba sãa mɛm nɔɔ sariba a nɛɛ, ben daa kɔsa ye, ya den man nua.

⁷ Wee ba dera tɔn tuko bango sariba be ba n̄ man sãamɔ ba dua nɛn sãa yerɔ ba tu disi doke. Sanam mɛ be, Isireliba ba man yãkuru kuammɛ ka pɛɛ ka yaa gum ka yaa yem, ba ku ra nɛn arukawani mɛm nɔɔwɛ ben daa kɔsan sɔ.

⁸ Ben tii ba n̄ nɛn sãa yerun sɔmburu nɔni doke. Adama sɔba ba tu nɔmu sɔndia.

⁹ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, tɛ, sɔɔ goo ù n wãa ben suunu sɔɔ, ma u n̄ man sãamɔ, ma u n̄ maa bango kue, u n̄ duɔ nɛn sãa yeru mi.

Wooda Lefiban sɔ

¹⁰ Yeniban biru, Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ, Lefi be ba raa ka man tonda sanam mɛ Isireliba ba man deri ma ba da ba bũnu swĩ, ba koo ben toranun are mwa.

¹¹ Ba ko n sãawa nɛn sãa yerun sɔm kowobu. Bera ba ko n da n sãa yee ten kɔnnɔsu mara. Kpa ba n ten sɔma mɔ. Beya ba ko n da Isireliban yãku dɔɔ mwaarugirun yaa sake kpa ba n wãa nɛ Yinni Gusunɔn sɔ.

12 Wee tē, ba sãa Isireliban yãku kowobu bũnun nuurɔ, ma ba dera Isireliba ba tora. Yen sã, kon nɔma sua n bu so kpa bu ben toranun are mwa.

13 Na ñ maa wuramɔ bu man susi bu Isireliba yãkuru kua. Ba ñ maa duɔ nɛn sãa yerun dii dɛɛrɔrɔ ka dii te ta dɛɛre gem gem mi. Ba koo sekuru wa kpa bu ben daa kɔsan are mwa.

14 Sãa yerun nɛnubun sɔma kon bu wɛ bu ko.

Wooda

yãku kowo tɔnwerobun sã

15 Adama yãku kowobu Lefiba Sadɔkun bweseru sɔɔ, be ba sɔmburu kua nɛn sãa yerɔ sanam mɛ Isireliba ba tora ba man deri, beya ba ko n da man susi bu yãkuru ko ka pɛɛ ka yaa gum ka yaa yem. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

16 Beya ba ko n da du nɛn sãa yerɔ kpa bu susi nɛn tabuluɔ bu man sã. Kpa bu nɛn sãa yee ten sɔmburu nɔni doke.

17 Bà n duɔ sãa yee ten yaara sɔkɔaɔ, kon de ba n sãa yãnu dokewa ni ba kua ka wɛɛ damgii. Bà n sɔmburu mɔ sãa yee ten yaara mi ka sere ten tiin sɔɔwɔ ba ñ yãnu dokemɔ ni ba kua ka yãa sansu.

18 Ba ko n dawani bɔkuɔwa kpa ba n sokoto kpirinu deewa, ye kpuro ya n sãa ye ba wesa ka wɛɛ damgii. Kpa bu ku raa kpaka sɛke bu ku ka wɛnyan sã.

19 Bu sere yari bu da yaara mi Isireliba ba mɛnɛ, ba koo gina ben yãku yãa ni potiriwa bu yi sãa yeru mi. Kpa bu ku raa ka nu tɔmbu baban sã nu disi duura. Saa ye, kpa bu ganu doke bu ka yarima.

20 Yãku kowobu ba ñ wii pɔru potamɔ. Ba ñ maa derimɔ ben seri yi dɛnya.

21 Yāku kowo goo u ku raa tam nɔ u sere da nen s̄a yerun yaara s̄oƙaaɔ.

22 Ben goo u ku raa maa gɔmini n̄ kun mɛ kurɔ wi ba yina sua kurɔ. Isireliba s̄ɔra u koo wɔndia wi u kun durɔ yē sua. Adama u koo kpī u yāku kowo goon gɔmini sua.

23 Ba koo nen tɔmbu s̄ɔsiwa ye ya s̄a nɛ Gusunɔgia ka ye ya n̄ s̄a nɛgia. Yeya, ye ya dɛere ka ye ya n̄ dɛere.

24 Bera ba koo nen tɔmbu siria nge mɛ nen woodaba ba gerua. Kpa bu nen woodaba mem nɔɔwa ka nen t̄ɔ baka ni na bu wē, kpa bu nen t̄ɔ wērarugiru bɛere wē.

25 Yāku kowo u ku goon goru baba kpa u ku raa tii disi doke. Adama u koo kpī u win tiin tondon goru baba ka win mɛrogiru ka win bibuginu ka win m̄ɔgiru ka win wɔnɔgiru ka win sesu wi u kun durɔ yēgiru.

26 U n tii dɛerasia goo ten s̄ɔ, s̄ɔ nɔɔba yiruwɔ u koo ko u sere win s̄amburu tore.

27 Dɔma te u koo du dii te ta dɛere mi, u koo gina win tiin toranun yākuru ko. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

28 Wee ye ya ko n s̄a ben tubi. Nɛna ba koo s̄amburu kua. Ba n̄ bu tem gam wēɛmɔ ba n mɔ Isireliɔ. Nɛna ko na n s̄a nge ben tem k̄sire.

29 Ye ba ka torarun yākunu ka yāku ni ba ra ka toranu s̄omɛ kua ka kēɛ ni ba ka naamɔ ka sere ye ba yi nɛ, Yinni Gusunɔn s̄ɔ, ye kpuro ya ko n s̄awa ben d̄ianu.

30 D̄ia gbiikii ni ba koo ka nɛ, Yinni Gusunɔ naawa, nu koo kowa yāku kowobuginu. Isireliba

ba ko n da ben dĩa bimin som gem yāku kowobu wēwa kpa n bu domaru kua.

³¹ Adama yāku kowobu ba ñ yaa goru ñ kun mε gunə goru dimə ñ kun mε ye gāanu kasuka nu go.

45

Tem mε ba koo wuna nenem

¹ Yinni Gusunə u maa nεε, sanam mε ba koo Isireliban bwese keri yi tem bənu kua, ba koo tem gam wunawa mu n sāa kēru te ba Yinni Gusunə wē. Tem men dēebu ko n sāawa gəm soonu nərəbun suba yenda nəbu (25.000). Men yasum maa gəm soonu nərəbun suba wəkuru (10.000). Mε kpuro mu ko n sāawa mε ba wuna ba yi Yinni Gusunən sō.

² Tem mε səra ba koo batuma wuna sāa yerun sō. Yen dēebu ka yen yasum mu ko n nεwa mu n sāa deka nεra wunəm wunəm (500) kpa bu maa batuma gaa deri mi, bu ka sikerena ya n sāa gəm soonu weeraakuru.

³ Ba koo maa batuma gaa wuna gbiikaa ye sə mi ba koo Yinni Gusunən sāa yeru swii. Ya ko n sāawa nenem Yinni Gusunən sō tem mε sə.

⁴ Yera ya ko n sāa yāku kowobugia be, be ba ra Yinni Gusunə səmburu kue sāa yerə. Miya ben dia ko n wāa ka Yinni Gusunən sāa yeru.

⁵ Batuma mi Lefiba ba ko n wāa yen dēebu ko n sāawa gəm soonu nərəbun suba yenda nəbu (25.000). Yen yasum maa gəm soonu nərəbun suba wəkuru (10.000). Kpa bu dia yendu ko mi.

⁶ Yinni Gusunən batuma yen deederu, ba koo maa batuma gaa wuna mi Isireliba ba koo ben dia bani. Batuma yen dēebu bu ko n sāawa gəm soonu

nərəbun suba yenda nəəbu (25.000) kpa yen yasum mu n sãa gəm soonu nərəbun suba nəəbu (5.000).

⁷ Ba koo maa batuma gaa wuna ben kparon sã. Ya ko n wãawa Isirelibagian nəwə ka sere maa Yinni Gusunəgian nəwə. Batuma ye, ya koo dawa saa sã duu yerun di n ka girari nim wəkuə, saa maa sã yari yerun di sere ka mi Isireliban tem mu yōra. Yen dēebu bu ko n ka Isireliban bwese kera tian tem nɛwə.

⁸ Nge mɛya kparobu ba ko n ben tem mə Isireliə. Ba n̄ maa n̄n tɔmbu dam dərəmə bu begim mwa. Ba koo bu mu deriawa.

Sina bokon saria ka tɔmbugia

⁹ Wee ye nɛ, Yinni Gusunə na gerua. Na nɛɛ, bɛɛ Isireliban sina bibu ya den tura. I de wəraru ka dam dərəbu bu kpe. I gem ka wooda swīiyə kpa i ku maa n̄n tɔmbu wərari ye ba mə. Nɛ, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

¹⁰ I de bɛɛn kiloba ka bɛɛn yīirutinu nu n sãa dee dee.

¹¹ Sakaku ge ba ra ka dīa bimi yīire ba m̀ efa ka ge ba ra ka gāa yarum yīire ba m̀ bati, i de ni kpuro nu n nɛ. Kpa ye kpuro ya n sãa sakaku ge ba m̀ homer̄in b̄nu wəkurun tia.

¹² Sii geesun gobi sikili tia ya n maa sãa gobi yi ba m̀ gera yendu, kpa sikilin gobi wata ya n maa sãa minu tia.

¹³ Wee kɛɛ ni i ko i n da wē. I n bɛɛn alikama ka dīa bima ye ba m̀ əsu gā, i ko efan b̄nu nəba tian sube teeru suawa homer̄i tia sə.

¹⁴ I n maa gum wēɛmə, i ko i mu yīirewa ka sakaku ge ba m̀ bati. Bati wəkuru ta sãawa homer̄i tia. Homer̄i ka kəri ya sãawa tia. Batin b̄nu wəkurun tia i ko i wuna.

15 Isireliᵛ, yāa gᵛᵛ sᵛᵛ, yāanu goobu (200) nᵛ n wāa, yāa teera i ko i wē kērun sᵛ nᵛ kun mε yāku dᵛᵛ mwaararugirun sᵛ nᵛ kun mε siarabun yākurun sᵛ. Nge mεya nε, Yinni Gusunᵛ kon ka bεε bεen toranu suuru kua. Nε Yinni Gusunᵛwa na yeni gerua.

16 Isireliba kpurowa ba ko n da ben kparo kēε te wē.

17 Domi wiya u ko n da yāku nin wunanᵛsu ko Isireliban sᵛ suru kpaᵛ baawure sᵛᵛ ka tᵛᵛ wērarugiruru sᵛᵛ, tᵛᵛ bakaru baatere sᵛᵛ gesi. Yāku ni ba ko n da ko mi, niya yāku dᵛᵛ mwaararuginu ka kēnu ka yāku ni ba ra ko ka gberun dīanu ka torarun yākunu ka sere siarabun yākunu.

Yāku yerun dεerasiabu

18 Ameniwa nε, Yinni Gusunᵛ na gerua. Na nεε, suru gbiikoon tᵛᵛ gbiikiru, ba koo naa kinεru sua te ta nᵛ alebu gaa mᵛ. Kpa bu ka sāa yee te disi wāka.

19 Yāku kowo u koo naa yen yem sua kpa u yēka sāa yee ten kᵛnnᵛn kadiriba sᵛᵛ ka sere yāku yerun goonu nnεn nᵛᵛ bᵛkan wᵛllᵛ ka sere dii yaara ye ya wāa sᵛᵛwᵛn kᵛnnᵛwᵛ kadiriba sᵛᵛ.

20 Suru win sᵛᵛ nᵛᵛba yiruse sᵛᵛ, ba koo maa yākuru ko be ba tora ba nᵛ ka baarun sᵛ. Nge mεya ba koo ka sāa yee te sārasia.

21 Suru gbiikoon sᵛᵛ wᵛkura nnεse sᵛᵛra ba koo Gᵛᵛ sararibun tᵛᵛ bakaru di. Ba koo tᵛᵛ te diwa sᵛᵛ nᵛᵛba yiru. Pēε ye ba kun seeyatia dokewa ba koo di tᵛᵛ ni sᵛᵛ.

22 Yen dᵛma te, Isireliban kparo u koo naa kinεru gowa win toranu ka win tᵛmbuginun sᵛ.

23 Sᵛᵛ nᵛᵛba yiru ye sᵛᵛ, tᵛᵛ baatere ketε kinεnu nᵛᵛba yiru ka yāa kinεnu nᵛᵛba yiruwā u koo go u ka yāku dᵛᵛ mwaararuginu ko. Kpa u maa boo

kinenu nɔɔba yiru go toranun yākunun sɔ, yen gaa ya kun alebu gaa mɔ.

²⁴ Yen biru alikaman som kilo tɛna ka gum ditiri nɔɔba tia ba koo sɔndi naa ka yāaru baateren wɔllɔ.

²⁵ Suru nɔɔba yirusen sɔɔ wɔkura nɔɔbuse sɔɔ, tɔɔ bakarun sanam, yāku tee niya ba koo ko sɔɔ nɔɔba yiru ye sɔɔ ka yen som mɛ, ka gum mɛ.

46

Wooda

ye Isireliban kparo u koo swī

¹ Ne, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, sãa yerun yaara sɔɔkaan kɔnnɔ ge ga wãa sɔɔ yari yeru gia, ga ko n kɛnuawa sɔɔ nɔɔba tia yè sɔɔ ba ra sɔmburu ko. Adama ba koo gu kɛniawa tɔɔ wɛrarugiru sɔɔ ka sere maa suru kpao ù n yara.

² Isireliban kparo u koo duwa saa kɔnnɔ ge ga wãa tɔɔwɔn di kpa u na u yɔra kɔnnɔ gen kadirin bɔkuɔ sanam mɛ yāku kowobu ba nùn yāku dɔɔ mwaararugiru ka siarabun yākuru kuammɛ. Saa ye sɔɔ, u ko n yiirewa kɔnnɔ gen mi. Yen biru kpa u yari. Ba ñ kɔnnɔ ge kɛnumɔ sere yoka.

³ Isireliba ba koo na bu kpunawa bu Yinni Gusunɔ bɛɛɛ wɛ kɔnnɔ gen mi tɔɔ wɛrarugiru sɔɔ ka sere maa suru kpao baawure sɔɔ.

⁴ Tɔɔ wɛrarugii te sɔɔ, sina boko u koo yāku dɔɔ mwaararugiru ko ka yãa kpɛmmɛnu nɔɔba tia ka sere maa yãa kinɛ teeru. Ni kpuro nu kun alebu gaa mɔ.

⁵ U koo maa alikaman som kilo tɛna sɔndi yãa kinɛru baateren wɔllɔ ka sere maa gum ditiri nɔɔba

tia som mɛn wəllɔ. Som mɛ u kīwa u koo sɔndi yāa kɔɛmmɪnu wəllɔ.

⁶ Suru kpao ù n yara, u koo naa kinɛ kɔɛndu gowa te ta ñ alebu mə ka yāa kɔɛmmɪnu nɔɔba tia ka yāa kinɛ teeru, ni kpuro nu kun alebu mə.

⁷ Mɛya u koo maa alikaman som kilo tɛna sɔndi naa kinɛru baateren wəllɔ ka yāa kinɛru baateren wəllɔ. U koo gum ditiri nɔɔba tia doke som mɛ sɔɔ kpa u yāa kɔɛmmii nin wəllɔ som sɔndi mɛ u kī.

⁸ Ben kparo u koo duwa saa dii yaaran kɔnnɔn di. Min diya u koo maa ka yari.

⁹ Adama Isireliba bà n man sāaru na tɔɔ bakaru garu sɔɔ, be ba dua saa kɔnnɔ ge ga wāa sɔɔ yɛsan nɔm geu gian di, ba koo yariwa ka kɔnnɔ ge ga wāa sɔɔ yɛsan nɔm dɔwaru gia. Be ba maa dua saa kɔnnɔ ge ga wāa sɔɔ yɛsan nɔm dɔwaru gian di, ba koo yariwa ka kɔnnɔ ge ga wāa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. Goo kun yariɔ kɔnnɔ ge u ka duan di.

¹⁰ Ben kparo u koo du sanam mɛ ba duɔ kpa u yari sanam mɛ ba yariɔ.

Yākunun wooda

¹¹ Tɔɔ bakanun sanam, bà n yākuru mɔ ka naa kinɛru ka yāa kinɛru, alikaman som kilo tɛna ba ko n da sɔndi sabe nin baateren wəllɔ ka gum ditiri nɔɔba tia. Adama ñ n yāa kinɛ kɔɛndun na ba ka mɔ, som mɛn nɔɔ ba kīwa ba koo ka na.

¹² Ben kparo ù n gɔru doke u yāku dɔɔ mwaararugiru ñ kun mɛ siarabun yākuru ko, ba ko n da nùn kɔnnɔ ge ga wāa sɔɔ yari yeru gia keniewa. U koo tu kowa nge mɛ u ra ko tɔɔ wɛrarugiru sɔɔ. U n yara u doona kpa bu kɔnnɔ ge kenɛ.

13 T̄s̄o baatere ba ko n da Yinni Gusun̄o yāku d̄s̄o mwaararugiru kuewa ka yāaru w̄s̄o tiagiru te ta ñ alebu gaa m̄o. Ba ko n da tu kowa bururu baatere.

14 Bururu baatere, ba ko n da yākuru kowa ka som kilo n̄oɔbu ye ba burina ka gum ditiri yiru. M̄eya ba ko n da tu ko t̄s̄o baatere sere ka baadom̄māo.

15 Nge m̄eya bururu baatere ba ko n da Yinni Gusun̄o yāku d̄s̄o mwaararugiru kue ka yāa kin̄e kp̄endu ka som ka sere maa gum. M̄eya ba ko n da tu ko sere ka baadom̄māo.

Ye n s̄aa Isireliban kparon

bibugia

16 Am̄eniwa n̄e, Yinni Gusun̄o na gerua. Na n̄e, Isireliban kparo ù n win bibun turo tem k̄a, tem m̄e, mu koo kowa bii win bibun bweserugim.

17 Adama ù n win yoo tem k̄a, yakiabun w̄s̄o ḡa n tura yoo wi, u ñ ko n maa tem m̄e m̄o. Saa ye s̄o, mu koo kowa wi, kparo wigim. Win bibu t̄nawa ba koo kp̄i bu win tem tubi di.

18 Kparo wi, u ku raa win t̄mbu tem mwaari. Ye u koo win bibu w̄e kpuro u de ya n wee win m̄orun di. Kpa n̄en t̄mbu s̄o goo u ku raa ka win tem bia.

S̄aa yerun doo koo yeru

19 Dur̄o wi, u ka Esekieli da dir̄o te ta w̄aa yāku kowobun s̄o s̄aa yer̄o. U dua saa k̄onn̄o ge ga w̄aa s̄o ȳesan n̄om geu gian di. Yen s̄o mi, ayeru gara w̄aa s̄o duu yeru gia.

20 Ma u n̄un s̄oɔwa u n̄e, aye te, ta s̄awa mi yāku kowobu ba ko n da toranun yāku yaa yike kpa bu som m̄e ba ka yākunu kua s̄om̄e. Nge m̄eya ba ñ maa

ka yi dɔɔ tɔɔwɔ Isireliba bu sere ye babiri. Domi ya sãawa Yinni Gusunɔgia.

²¹ Yen biru u maa ka nùn da yaara tɔɔkaaɔ. Ma ba da yen goonu nne ye kpuron mi. Ma u deema ba batuma gaa wãa goo ten baateren mi.

²² Batuma yen baayeren dɛɛbu bu sãawa gɔm soonu weeru ma yen yasum maa sãa gɔm soonu tena. Ye nne ye kpuro ya nɛwa.

²³ Ba gana kua ba ka ye nne ye kpuro sikerena. Ma ba dosu gira gana ye sɔɔ.

²⁴ Ma durɔ wi, u nùn sɔɔwa u nɛɛ, ya sãawa mi sãa yee ten sɔm kowobu ba ko n da yaa yike ye tamba ka yãkuru na.

47

Daa te ta yarimɔ

saa sãa yerun di

¹ Yen biru durɔ wi, u ka Esekieli gɔsira sãa yerun kɔnnɔwɔ. Yera nim mu kuramɔ dii ten kɔnnɔn tem di sɔɔ yari yeru gia. Domi dii ten kɔnnɔ ga mɛɛrawa sɔɔ yari yeru gia. Ma nim mɛ, mu kokumɔ mu dɔɔ sãa yerun nɔm geu gia yãku yerun sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia.

² Ma u maa ka nùn da kɔnnɔ, ge ga wãa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. Ma ba besira ba da tɔɔwɔ sere kɔnnɔwɔ ge ga wãa sɔɔ yari yeru gia. Ma Esekieli u wa nim mɛ, mu kokumɔwa nɔm geu gia.

³ Durɔ wi, u da sɔɔ yari yeru gia. N deema u wɛɛ nɛni win nɔmaɔ. Nge mɛ u dɔɔ, u yam mi yĩira gɔm soonu nɔrɔbu (1.000). Ma u Esekieli tɔburasia. Ma nim mɛ, mu na sere win naa wĩnɔ.

⁴ Yen biru u maa gəm soonu nərəbu yīira. Ma u dera Esekieli u nim mε təbura. Ma nim mε, mu na sere win dūu wīnə. Ma u maa susi u yīira gəm soonu nərəbu. Ma mu na sere win pəraa.

⁵ Ma u maa yīira gəm soonu nərəbu mi n sāa nim bwee bakaru te Esekieli u n̄ kpē u təbura. Domi nim mε, mu duku. Goo kun kpē u mu təbura ma n kun mə ka kēeri.

⁶ Ma u Esekieli sōwa u nεε, tənun bii, a ye kpuro mεra sāa sāa?

Ma u ka n̄n wurama daa ten bōwə.

⁷ Ye u ka n̄n tura mi, yera u wa dānu nu dabi daa ten goo gookaə.

⁸ Ma u n̄n sōwa u nεε, nim mε, mu koo kokuwa mu da wəə bera ye ya wāa sōo yari yeru giaə ka wəwa ye ba m̄ Arabaa kpa mu sere da nim wōkuə. Meya mu koo nim wōkun nim dεerasia.

⁹ Mi nim mε, mu gesi dua kpuro, hunde koni ye ya wāa mi ya ko n wāaru məwa. Kpa swēε yi n dabi. Domi mi nim mε, mu dua kpuro mu koo mε mu tie dεerasiawa.

¹⁰ Saa Engedin di n ka da Eni Egalaimuə, surəkəba ba ko n da n wāawa mi, ba n yāakoronu keewa daa ten goorə. Ta ko n swēε bwese bweseka məwa nge nim wōku ge ba sokumə Mēditeranε. Swēε yi, yi ko n dabi.

¹¹ Adama ba koo ten daa burenu ka ten yerusu deriwa bəə te ta wāa min sō.

¹² Ten goonə dāa ko n kpiawa n̄n wurusu kun dεruramə, n̄n marum kun maa kpeemə. Nu ko n da yewa suru baawure. Domi nu ko n nim waaməwa sāa yerun di. Ba ko n da dāa nin marum diwa kpa bu ka nin wurusu bararun tim ko.

Yinni Gusunə u Isireliban

tem nəə bura yenu yimə

¹³ Aməniwa nə, Yinni Gusunə na gerua. Na nəə, bəə Isireliba, tem mə i ko i bənu ko, kon bəə mən nəə bura yenu sōsi. Yosefun bwese kera bənu yiruwā ya koo wā.

¹⁴ Bwese keri yi yi tien bənu ya ko n nəwā. Domi nə, Yinni Gusunə na noma sua na bōrua na nəə, bəən baababara kon mu wē. Yen sōna bəə i ko i mu wā i tubi di.

¹⁵ Tem mən nəə bura yeru wee. Sō yēsān nəm geu gia, ta torua saa nim wōku ge ba mō Mēditeranən di n ka da Hētilonin swaə sere ka Sedadin wuu duu yerə,

¹⁶ ka Hamatiə ka Bērətəə ka Siburaimuə. N deema wuu si, su wāawa Damasi ka Hamatin nəə bura yerun baa səə ka Hasəə Hatikonin temə Hafaranin tem nəə bura yeru gia.

¹⁷ Nge mēya sō yēsān nəm geun tem nəə bura yee te, ta ko n wā saa nim wōku ge ba mō Mēditeranən di n ka girari Hasaa Enəwə Damasin tem nəə bura yerə ka Safoniə Hamatin tem nəə bura yerə.

¹⁸ Sō yari yeru gia maa tem mən nəə bura yeru ta koo daa te ba mō Yuudēni swīwa Hafaraniə ka Damasiə ka Galadiə ka Isireliban tem baa səə. Ta ko n wāawa saa tem nəə bura yee te ta wā sō yēsān nəm geu gian di n ka na nim wōku bəruguuə sō yari yeru gia.

¹⁹ Sō yēsān nəm dwaru gian tem nəə bura yee te, ta koo dawa saa Tamaan di sere ka Mēriban bwiaə Kadəsiə kpa tu Egibitin daaru swī sere n ka girari nim wōku ge ba mō Mēditeranəə. Nəə bura yee te ta wā sō yēsān nəm dwaru gia, tera mi.

20 Sõo duu yeru gian tem nõo bura yeru ta ko n sãawa nim wõku ge ba mð Mēditeranē ma ya yõra Hamatin deedeeru sõo yēsan nòm geu gia. Sõo duu yerugiara maa mi.

21 Bεε Isireliban bwese keri wøkura yiru sõo

22 i ko i tem mε bõnu ko ka tεtε bεen tii tiinε sõo ka sõo be ba wãa ka bεε ba ka bibu mara bεen suunu sõo. I ko i bu garisowa nge Isireliba. Kpa i tubi ye bõnu ko ka be sannu ka tεtε.

23 I ko i sõo nùn win baa wēwa bwese kera yè sõo u wãa. Nε, Yinni Gusunõwa na yeni gerua.

48

Ba tem mε bõnu kua

1 Isireliban bwese kera baayeren yĩsiru wee ka bõnu ye yen baayere ya wa. Danun bwese kera ya yen baa wa sõo yēsan nòm geu gia, swaa ye ya dõo Hεtiloniõ Hamatin di n ka da Hasaa Enõo gia Damasi ka Hamatigibun tem bõkuõ. Tem mε, mu wãawa saa sõo yari yerun tem nõo bura yerun di n ka da sõo duu yeru gia.

2 Danu ben bõkuõ, saa sõo yari yerun di n ka da sõo duu yerõ Aεεbagima mu wãa mi.

3 Aεεbagim bõkuõ Nεfitalibagima mu wãa mi, saa sõo yari yerun di n ka da sõo duu yerõ.

4 Nεfitalibagim bõkuõ, Manasebagima mu wãa mi, saa sõo yari yerun di n ka da sõo duu yerõ.

5 Manasebagim bõkuõ Efaraimubagima mu wãa mi, saa sõo yari yerun di n ka da sõo duu yerõ.

6 Efaraimubagim bõkuõ Rubenibagima mu wãa mi, saa sõo yari yerun di n ka da sõo duu yerõ.

7 Rubenibagim bõkuõ Yudabagima mu wãa mi, saa sõo yari yerun di n ka da sõo duu yerõ.

Tem

mε ba koo Yinni Gusunə wē

⁸ Yudaban tem bəkuə sōə yari yeru gian tem nəə bura yeru mi, n ka da nim wōku ge ba mō Mēditeranəə sōə duu yeru gia, bera miya ba koo Yinni Gusunən tem yīire. Mēn dēebu bu ko n ka Isirelibagim nēwa kpa mēn yasum mu n sāa gəm soonu nərəbun suba yenda nəəbu (25.000). Kpa bu Yinni Gusunən sāa yeru bani mēn suunu sōə.

⁹ Batuma ye ba koo Yinni Gusunə deria mi, yen dēebu bu ko n sāawa gəm soonu nərəbun suba yenda nəəbu (25.000). Kpa yen yasum mu n sāa gəm soonu nərəbun suba wəkuru (10.000).

¹⁰ Yāku kowoba ba koo batuma yen sukum sua. Kpa ya n sāa gəm soonu nərəbun suba yenda nəəbu sōə yēsan nəm geu gia. Sōə duu yeru gia gəm soonu nərəbun suba wəkuru. Sōə yari yeru gia maa gəm soonu nərəbun suba wəkuru kpa sōə yēsan nəm dwaru gia yen dēebu bu n sāa gəm soonu nərəbun suba yenda nəəbu. Kpa Yinni Gusunən sāa yeru ta n wāa yen suunu sōə.

¹¹ Yāku kowo Sadəkun bibun bwesera ta ko n tem mε mō. Domi beya ba wāa nε, Yinni Gusunən sōmburu sōə sanam mε Lefi yāku kowo be ba tie ka Isireliba ba man deri.

¹² Batuma ye, ya ko n sāawa nənem ye ba wuna Isireliban tem di Lefiban tem nəə bura yerun bəkuə.

¹³ Lefi ben tem mu ko n wāawa yāku kowobugim bəkuə. Mu ko n sāawa gəm soonu nərəbun suba yenda nəəbu. Yen yasum maa gəm soonu nərəbun suba wəkuru.

14 Ba ñ mε sɔɔ gam gum daramɔ. Ba ñ maa kpɛ bu ka mu gam kɔsina ñ kun mε bu mu goo wɛ. Domi mɛya mu kpuro kere yɛn sɔ mu sãa Yinni Gusunɔgim.

Batuma ye ya ko n sãa

sina bokogia ka wuugibugia

15 Tem mε mu tie, mɛn yasum mu sãawa gɔm soonu nɔrɔɓun suba nɔɔbu (5.000). Ma mɛn dɛɛbu bu sãa gɔm soonu nɔrɔɓun suba yɛnda nɔɔbu (25.000). Ye kpuro ya ko n sãawa wuugibugia. Mε sɔɔra ba koo ben dia bani ka sere ye ya tie. Wuun batuma yen goonu nne ye kpuro ya ko n nɛwa,

16 gooru baatere ta n sãa gɔm soonu nɔrɔɓun suba nne ka nɛera wunɔbu (4.500).

17 Ba koo batuma gaa deriwa bu ka wuu ge sik-erena ya n sãa gɔm soonu goobu ka weeraakuru (250) yen goonu nne ye kpuro sɔɔ.

18 Batuma ye ya tie wuugian yɛsi yɛsikɔɔ ya ko n wãawa yãku kowobugian bɔkuɔ. Yen dɛɛbu bu ko n sãawa gɔm soonu nɔrɔɓun suba wɔkuru (10.000) sɔɔ yari yeru gia ka maa sɔɔ duu yeru gia. Batuma ye sɔɔra ba koo dɩanu duure ni ba ko n da ka be ba wuu gen sɔmburu mɔ nɔɔri.

19 Ba koo sɔm kowo be gɔsiwa bwese kera baayeren min di. Be kpurowa ba koo wuku tem mε sɔɔ.

20 Yinni Gusunɔn tem mε kpuron goonu nne kpuro nu ko n nɛwa, nu n sãa gɔm soonu nɔrɔɓun suba yɛnda nɔɔbu nɔɔbu (25.000). Mε sɔɔra ba koo wuun batuma wɩa.

21 Batuma ye ya tie, ya ko n sãawa sina bokogia kpa ya n Yinni Gusunɔgia ye suunu doke ka sere mi wuugibu ba koo sina. Yen yasum mu ko n

sāawa gōm soonu nārōbun suba yenda nōōbu sōō yari yerun tem nōō bura yeru gia, yen dēebu bu n maa sāa gōm soonu nārōbun suba yenda nōōbu sōō duu yeru gia nim wōku ge ba mō Mēditeranē gia. Nge mēya batuma ye ba wuna Yinni Gusunōn sō ka sāa yee ten sō, ye kpuro ya ko n wāawa tem mēn suunu sōō.

²² Lefiban batuma ka wuugia ye, ya ko n ben kparogia bōnu sāawa yiru. Ya ko n wāawa Yudabagia ye ya wāa sōō yēsān nōm geu gia ka sere Bēnyamēebagia ye ya wāa sōō yēsān nōm dwaru gian baa sōō.

Bwese keri yi yi wāa

sōō yēsān nōm dwarōn tem

²³ Bwese keri yi yi tien tem wee. Bēnyamēebagim mu ko n wāawa saa Isireliban tem nōō bura yerun sōō yari yerun di n ka da nim wōku ge ba mō Mēditeranēō sōō duu yerō.

²⁴ Bēnyamēebagim bōkuō Simēōbagima mu ko n wāa mi, sōō yari yerun di n ka da sōō duu yerō.

²⁵ Simēōbagim bōkuō Isakaribagima mu ko n maa wāa mi, saa sōō yari yerun di n ka da sōō duu yerō.

²⁶ Isakaribagim bōkuō Sabulonibagima mu ko n maa wāa mi, sōō yari yerun di n ka da sōō duu yerō.

²⁷ Sabulonibagim bōkuō Gadibagima mu ko n maa wāa mi, sōō yari yerun di n ka da sōō duu yerō.

²⁸ Gadibagima mu ko n sāa Isireliban tem nōō bura yeru sōō yēsān nōm dwaru gia. Ta koo dawa saa Tamaan di sere Mēriban bwiaō Kadēsio, kpa tu Egibitin daaru swīi sere n ka da nim wōku ge ba mō Mēditeranēō.

²⁹ Tem meƿa i ko i bɔnu ko ka tete beɛ Isireliban bwese keri sɔɔ kpa beɛn baawure u win bɔnu wa. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yerusalemun kɔnnɔsu

wɔkura yiru

³⁰⁻³¹ Kɔnnɔsu wɔkura yiruwɔ ba koo doke Yerusalemuɔ. Sin baagere ga koo bwese kera tian yĩsiru sɔbewa. Sɔɔ yɛsan nɔm geu gia, gana yen dɛɛbu sɔawa gɔm soonu nɔrɔbun suba nne ka neɛra wunɔbu (4.500). Kɔnnɔsu itawa ba koo doke mi. Teu sɔɔ, ba koo Rubenin yĩsiru doke, yiruse sɔɔ Yudagiru, itase sɔɔ maa Lefigiru.

³² Sɔɔ yari yeru gia maa gana ya ko n wɔa. Yen dɛɛbu bu ko n sɔa gɔm soonu nɔrɔbun suba nne ka neɛra wunɔbu (4.500). Ba koo kɔnnɔsu ita yaba mi. Gbiikuu ga ko n Yosefun yĩsiru mɔ, yiruse Benyamɛɛgiru, itase maa Danugiru.

³³ Sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gian gana ya ko n ka yiɔnɔ dɛɛbu neɔwa. Ba koo maa kɔnnɔsu ita yaba mi. Gbiikuu ga ko n Simeon yĩsiru mɔ, yiruse Isakarigiru, itase maa Sabulonigiru.

³⁴ Sɔɔ duu yeru gian gana ya ko n ka yi yi tie dɛɛbu neɔwa. Kpa bu yi kɔnnɔsu ita yaba nge me ba yiɔnɔ kua. Gbiikuu ga ko n Gadin yĩsiru mɔ, yiruse Aseɛgiru, itase maa Nefitaligiru.

³⁵ Gana ye ya koo wuu ge sikerena kpuron dɛɛbu bu ko n sɔawa gɔm soonu nɔrɔbun suba yendu yiru sari (18.000).

Saa dɔma ten di, ba ko n da wuu ge sokuwa Yinni Gusunɔ u wɔa mini.

Luda yá takada kú Bisá yáo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisá (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3